

URZĄD STATYSTYCZNY W OPOLU

RYNEK PRACY
W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM
W 2007 R.

---

analizy
statystyczne

wrzesień
2008

Opracowanie publikacji: Wydział Statystyki Społecznej; Wydział Udostępniania Informacji Opracowań Statystycznych i Promocji Statystyki; Wydział Badań Ankietowych

Redakcja merytoryczna: Joanna Biernacka, Sylwia Hulbój, Maria Kaliciak, Małgorzata Kania, Elwira Kunicka, Grażyna Kwolek, Maria Mołodowicz

Grafika i skład komputerowy: Jolanta Bardoń
Magdalena Skalik

Przy publikowaniu danych US – prosimy o podanie źródła

Druk: Urząd Statystyczny we Wrocławiu
Wydział Poligrafii w Legnicy
Nakład: 60 egz. Format: A5

Publikacja dostępna w Internecie: www.stat.gov.pl

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

- Kreska (–) – zjawisko nie wystąpiło.
- Kropka (.) – szacunek mniejszy niż 5 tysięcy, konkretna wartość niepodana ze względu na wysoki losowy błąd próby.
- Znak * – oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych.
- Znak Δ – oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji.
- Znak # – oznacza, że dane nie mogą być publikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej.
- „W tym” – oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.

WAŻNIEJSZE SKRÓTY

- tys. = tysiąc
- zł = złoty
- ha = hektar
- r. = rok
- cd. = ciąg dalszy
- dok. = dokończenie
- nr (Nr) = numer
- poz. = pozycja
- pkt = punkt
- tabl. = tablica
- Dz.U. = Dziennik Ustaw
- m.in. = między innymi
- np. = na przykład
- tj. = to jest
- PKD = Polska Klasyfikacja Działalności

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Opolu przekazuje Państwu kolejną edycję publikacji „Rynek pracy w województwie opolskim” zawierającą informacje dotyczące zagadnień pracy i wynagrodzeń w 2007 roku.

Publikacja składa się z czterech części, tj. uwag ogólnych, metodycznych, części analitycznej oraz tablic statystycznych.

Opracowanie zawiera informacje dotyczące:

- pracujących – według płci, sektorów, form własności, sekcji PKD, powiatów i gmin;
- popytu na pracę – według zawodów, sektorów własności, sekcji PKD i powiatów;
- bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy – według płci, wieku, poziomu wykształcenia, stażu pracy, czasu pozostawania bez pracy, powiatów i gmin;
- przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto – według sektorów, sekcji PKD, stanowisk robotniczych i nierobotniczych oraz powiatów;
- aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej obejmującej pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo;
- warunków pracy – zagrożeń, wypadków przy pracy, poszkodowanych według sektorów własności, sekcji PKD i powiatów.

Obecną edycję publikacji wzbogacono o informacje z zakresu świadczeń emerytalnych i rentowych.

Wyrażam nadzieję, że prezentowane dane statystyczne spełnią oczekiwania użytkowników, zaspokoją potrzeby informacyjne wielu odbiorców i będą podstawą do prowadzenia analiz z zakresu rynku pracy oraz posłużą podejmowaniu decyzji społeczno-gospodarczych.

*Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Opolu*

Ewa Szkie-Czech
Ewa Szkie-Czech

Opole, wrzesień 2008 r.

PREFACE

The Statistical Office in Opole presents a subsequent edition of the publication "Labour market in Opolskie Voivodship" containing information about issues of labour and wages and salaries in 2007.

The publication consists of four parts i.e. general remarks, methodological notes, analytic chapter and statistical tables.

The study includes information concerning:

- *employed persons – by sex, sectors, forms of ownership, PKD sections, powiats and gminas;*
- *demand for labour – by particular occupations, ownership sectors, PKD sections and powiats;*
- *unemployed persons registered in the powiat labour offices – by sex, age, educational level, work seniority, duration of unemployment, powiats and gminas;*
- *average monthly gross wages and salaries – by sectors, PKD sections, manual and non – manual labour positions and powiats;*
- *economic activity of the population aged 15 and more including employed, unemployed and economically inactive persons;*
- *working conditions – hazards, accidents at work, injured persons – by ownership sectors, PKD sections and powiats.*

The current edition has been enriched with information about retirement pay and pension benefits.

It is my hope that the presented statistical data will satisfy users looking for necessary information of this kind and will allow to conduct analyses in the domain of labour market as well as to take socio-economic decisions.

*Director
of the Statistical Office in Opole*

Ewa Szkiec-Czech

Ewa Szkiec-Czech

Opole, September 2008.

SPIS TREŚCI

CONTENTS

	Tabl. Table	Str. Page
Uwagi ogólne ..... <i>General notes</i>	x	7
Uwagi metodyczne ..... <i>Methodological notes</i>	x	10
Wprowadzenie ..... <i>Introduction</i>	x	20
Uwagi analityczne ..... <i>Analytic comments</i>	x	24
Podsumowanie ..... <i>Summary</i>	x	88
TABLICE		
<i>TABLES</i>		
Wybrane dane warunkujące sytuację na rynku pracy ..... <i>Selected data conditioning the situation on labour market</i>	1(1)	89
Pracujący		
<i>Employment</i>		
Pracujący według płci i sektorów własności ..... <i>Employed persons by sex and ownership sectors</i>	1(2)	90
Pracujący według sektorów własności, sekcji i działów ..... <i>Employed persons by ownership sectors, sections and divisions</i>	2(3)	91
Pracujący według sektorów własności i powiatów ..... <i>Employed persons by ownership sectors and powiats</i>	3(4)	93
Pracujący według płci, sektorów ekonomicznych, powiatów i gmin w 2007 r. <i>Employed persons by sex, economic sectors, powiats and gminas in 2007</i>	4(5)	94
Wolne miejsca pracy według sektorów własności i sekcji w 2007 r. .... <i>Vacant jobs by ownership sectors and sections in 2007</i>	5(6)	98
Wolne miejsca pracy według wybranych zawodów i sekcji w 2007 r. .... <i>Vacant jobs in particular occupations and sections in 2007</i>	6(7)	98
Przeciętne zatrudnienie ..... <i>Average paid employment</i>	7(8)	99
Bezrobocie rejestrowane		
<i>Registered unemployed persons</i>		
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia ..... <i>Registered unemployed persons and unemployment rate</i>	1(9)	100
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani ..... <i>Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls</i>	2(10)	100
Bezrobotni zarejestrowani według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia oraz stażu pracy w 2007 r. .... <i>Registered unemployed persons by duration of unemployment, age, educational level and total work seniority in 2007</i>	3(11)	101
Bezrobotni zarejestrowani według wybranych kategorii, powiatów i gmin w 2007 r. .... <i>Registered unemployed persons by selected categories, powiats and gminas in 2007</i>	4(12)	102

	Tabl. Table	Str. Page
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, powiatów i gmin w 2007 r. .... <i>Registered unemployed persons by age, powiats and gminas in 2007</i>	5(13)	106
Bezrobotni zarejestrowani według poziomu wykształcenia, powiatów i gmin w 2007 r. .... <i>Registered unemployed persons by educational level , powiats and gminas in 2007</i>	6(14)	110
Bezrobotni zarejestrowani według stażu pracy, powiatów i gmin w 2007 r. .... <i>Registered unemployed persons by work seniority, powiats and gminas in 2007</i>	7(15)	114
Bezrobotni zarejestrowani będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy według powiatów w 2007 r. .... <i>Registered unemployed persons with a specific situation on the labour market by powiats in 2007</i>	8(16)	118
Wynagrodzenia		
<i>Wages and salaries</i>		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według stanowisk i sekcji ..... <i>Average monthly gross wages and salaries by positions and sections</i>	1(17)	119
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według sektorów własności i sekcji ..... <i>Average monthly gross wages and salaries by ownership sectors and sections</i>	2(18)	119
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według sekcji i powiatów w 2007 r. <i>Average monthly gross wages and salaries by sections and powiats in 2007</i>	3(19)	120
Aktywność ekonomiczna ludności		
<i>Economic activity of the population</i>		
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej ..... <i>Economic activity of the population aged 15 and more</i>	1(20)	121
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia w IV kwartale 2007 r. .... <i>Economic activity of the population aged 15 and more by educational level in IV quarter 2007</i>	2(21)	121
Warunki pracy. Wypadki przy pracy		
<i>Work conditions. Accidents at work</i>		
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia według sekcji ..... <i>Persons working in hazardous conditions by sections</i>	1(22)	122
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia według powiatów ..... <i>Persons working in hazardous conditions by powiats</i>	2(23)	123
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) ..... <i>Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture)</i>	3(24)	124
Poszkodowani w wypadkach przy pracy oraz liczba dni niezdolności do pracy spowodowanych wypadkami według powiatów w 2007 r. .... <i>Persons injured in accidents at work and number of days of inability to work due to these accidents by powiats in 2007</i>	4(25)	125
Aneks		
<i>Annexe</i>		
Wybrane informacje o rynku pracy według podregionów w 2007 r. .... <i>Selected data about labour market by subregions in 2007</i>	1(26)	126

W wersji angielskiej: przedmowa, spis treści
English version: preface, contents

UWAGI OGÓLNE

1. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)** – opracowanej na podstawie wydawnictwa Urzędu Statystycznego Wspólnot Europejskich EUROSTAT – „Nomenclature des Activités de Communauté Européenne – NACE rev. 1.1”. PKD wprowadzona została z dniem 1 V 2004 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 20 I 2004 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (Dz. U. Nr 33, poz. 289). Wprowadzenie tej klasyfikacji, w miejsce PKD obowiązującej do 30 IV 2004 r., nie wpływa na dotychczas prezentowane dane.

W stosunku do obowiązującej PKD dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem:

- **przemysł** – sekcje: „Górnictwo”, „Przetwórstwo przemysłowe” oraz „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę”,
- **usługi rynkowe** – sekcje: „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego”, „Hotele i restauracje”, „Transport, gospodarka magazynowa i łączność”, „Pośrednictwo finansowe”, „Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej”, „Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała”, „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników” oraz „Organizacje i zespoły eksterytorialne”,
- **usługi nierynkowe** – sekcje: „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne”, „Edukacja” oraz „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”;

2) według **sektorów własności**:

- sektor publiczny – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,
- sektor prywatny – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszaną” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

Jednostka **lokalna** jest to zorganizowana całość (zakład, oddział, filia) położona w miejscu zidentyfikowanym odrębnym adresem, pod którym prowadzona jest działalność przez co najmniej jedną osobę pracującą.

2. Dane prezentowane w układzie regionalnym odpowiadają poszczególnym poziomom Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS), opracowanej na podstawie Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS) obowiązującej w krajach Unii Europejskiej. NTS wprowadzona została rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 VII 2000 r. (Dz. U. nr 58, poz. 685) z późniejszymi zmianami.

3. Przez ludność w **wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w **wieku mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni 45–64 lata, kobiety 45–59 lat. Przez ludność w **wieku nieprodukcyjnym** rozumie się ludność w **wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność w **wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

4. Dane o **migracjach wewnętrznych ludności** opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

5. Dane o **migracjach zagranicznych ludności na pobyt stały** opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

6. **Napływ** ludności obejmuje zameldowania na pobyt stały, **odpływ** – wymeldowania ze stałego miejsca zamieszkania.

7. Prezentowane informacje zostały przedstawione stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i – jeśli nie zaznaczono inaczej – obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- powyżej 49 osób.

8. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

9. Dane w podziale według sekcji i działów PKD opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

10. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów (REGON).

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

11. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane – obok PKD – należy wymienić **Klasyfikację Zawodów i Specjalności**, na podstawie której dokonuje się grupowania pełnozatrudnionych i ich wynagrodzeń oraz bezrobotnych; klasyfikacja wprowadzona została dnia 1 I 2005 r. rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 XII 2004 r. (Dz. U. Nr 265, poz. 2644) z późniejszymi zmianami, w miejsce obowiązującej do 31 XII 2004 r.

12. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki – w przypadku zmian metodycznych, obliczono w warunkach porównywalnych.

13. Przy przeliczaniu na 1000 ludności itp. danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.

14. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują jednostek budżetowych, resortu obrony narodowej i resortu spraw wewnętrznych i administracji.

15. Niektóre informacje za ostatni rok zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

16. Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

17. W publikacji zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

skrót	pełna nazwa
POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI (PKD)	
sekcje	
Handel i naprawy	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego
Obsługa nieruchomości i firm	Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne
działy	
Produkcja skór wyprawionych i wyrobów z nich	Produkcja skór wyprawionych i wyrobów ze skór wyprawionych
Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny	Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz z korka (z wyłączeniem mebli), wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
Produkcja masy włóknistej oraz papieru	Produkcja masy włóknistej, papieru oraz wyrobów z papieru
Produkcja wyrobów z metali	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej	Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej, gdzie indziej niesklasyfikowana
Produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna	Produkcja mebli; działalność produkcyjna, gdzie indziej niesklasyfikowana
Handel hurtowy i komisowy	Handel hurtowy i komisowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi i motocyklami
Handel detaliczny; naprawa artykułów użytku osobistego i domowego	Handel detaliczny, z wyłączeniem sprzedaży pojazdów samochodowych, motocykli; naprawa artykułów użytku osobistego i domowego

UWAGI METODYCZNE

Pracujący

1. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód. Do pracujących zalicza się:

- osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) lub stosunku służbowego;
- pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
  - właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
  - inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- osoby wykonujące pracę nakładczą;
- agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych).

Prezentowane dane dotyczą pracujących w jednostkach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz w jednostkach sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie; bez fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego oraz bez duchownych).

2. Dane dotyczące **pracujących** podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

3. Dane o **zatrudnionych na podstawie stosunku pracy** dotyczą:

- zatrudnienia według stanu osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczenia na pełnozatrudnionych;
- przeciętnego zatrudnienia pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub w przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia. **Niepełnozatrudnieni** są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Do osób wykonujących **pracę nakładczą** zalicza się osoby, z którymi zawarto umowę o wykonywanie określonych czynności na rzecz jednostki zlecającej wykonanie pracy poza jej terenem.

5. Do **agentów** zaliczono osoby, z którymi zawarto umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek, których przedmiot działalności został określony w umowie.

6. Za **osoby zatrudnione za granicą**, zaliczone do pracujących, przyjęto osoby wykonujące prace poza granicami kraju na rzecz krajowych jednostek, w których zostały zatrudnione, np. przy realizacji budów eksportowych, jako pracownicy polskich przedstawicielstw dyplomatycznych, a także osoby skierowane za granicę w celach szkoleniowych i badawczych.

Nie zalicza się do pracujących w Polsce tych osób, które pracują za granicą na rzecz zagranicznych firm i instytucji.

7. **Cudzoziemcy** zaliczeni do pracujących w Polsce to osoby, które zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 IV 2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 z późniejszymi zmianami) zostały zatrudnione przez zakłady pracy lub osoby fizyczne.

8. **Niepełnosprawni** to osoby, w stosunku do których orzeczono niepełnosprawność na podstawie ustawy z dnia 27 VIII 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776 z późniejszymi zmianami).

9. Informacje o **osobach wykonujących pracę w porze nocnej** dotyczą osób, dla których praca nocna wynika z obowiązującego w zakładzie pracy rozkładu czasu pracy, a więc nie jest świadczona incydentalnie. Do kategorii tej zaliczono wszystkie osoby zgodnie z ewidencją, tzn. nawet jeśli były nieobecne w pracy w danym dniu (np. z powodu urlopu, zwolnienia lekarskiego, delegacji służbowej).

10. Informacje o **ruchu zatrudnionych** dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy (łącznie ze zwolnieniami grupowymi) osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także – ze względów ewidencyjnych – osoby zmarłe.

Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i bezpłatne) w danym roku do liczby pełnozatrudnionych (bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo) według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedniego.

11. Popyt na pracę jest to liczba miejsc pracy, które oferuje gospodarka w określonych warunkach społeczno-ekonomicznych.

Przez popyt na pracę rozumie się:

- zagospodarowane miejsca pracy, określone aktualną liczbą pracujących,
- wolne miejsca pracy.

Dane o wolnych miejscach pracy uzyskano z badania popytu na pracę.

12. Wolne miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych, bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nie obsadzone,
- pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
- w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

13. Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

14. Wskaźnik wykorzystania wolnych miejsc pracy jest to stosunek wolnych miejsc pracy do zagospodarowanych i niezagospodarowanych miejsc pracy.

15. Dane o przeciętnym zatrudnieniu ujmują wyłącznie osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz w niepełnym, po przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

16. Dane o liczbie pracujących w tablicach nr: 1(2) i 2(3) prezentowane są **według siedziby jednostek prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej (przedsiębiorstw)** oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i prowadzonego rodzaju działalności zgodnie z nadanym numerem identyfikacyjnym REGON.

Natomiast dane w tablicach nr: 3(4) i 4(5) prezentowane są **według faktycznego (stałego) miejsca pracy pracownika i rodzaju działalności**.

Bezrobotnie rejestrowane

1. Dane o bezrobotnych zarejestrowanych obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. Nr 99 poz. 1001 z późniejszymi zmianami), określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę niezatrudnioną i niewykonywającą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest osobą niepełnosprawną – zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych (do 2006 r. wieczorowych, zaocznych lub eksternistycznych), zarejestrowaną we właściwym

dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli m.in.:

- ukończyła 18 lat;
- kobieta nie ukończyła 60 lat, a mężczyzna – 65 lat;
- nie nabyła prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej, nie pobiera: świadczenia lub zasiłku przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego, macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego;
- nie jest właścicielem lub posiadaczem (samoistnym lub zależnym) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych powyżej 2 ha przeliczeniowych, nie podlega ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe;
- nie podjęła pozarolniczej działalności lub nie podlega – na podstawie odrębnych przepisów – obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników;
- nie jest tymczasowo aresztowana lub nie odbywa kary pozbawienia wolności.

Od 1997 r. za bezrobotnego nie uważa się osoby odbywającej szkolenie, staż u pracodawcy oraz od 1 VI 2004 r. – również młodocianego absolwenta oraz osoby odbywającej przygotowanie zawodowe w miejscu pracy.

2. Stopa bezrobocia rejestrowanego obliczona została jako procentowy udział liczby bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

3. Osoby poprzednio pracujące to osoby, które kiedykolwiek wykonywały pracę na podstawie stosunku pracy, stosunku służbowego, umowy o pracę nakładczą oraz inną pracę zarobkową, a także prowadziły pozarolniczą działalność.

4. Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładów pracy (tzn. zwolnieni grupowo) – są to osoby zwolnione zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 III 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników (Dz. U. Nr 90, poz. 844 z późniejszymi zmianami). Przepisy ustawy stosuje się w razie konieczności rozwiązania przez pracodawcę stosunków pracy (zatrudnienia z pracownikami), wypowiedzenia dokonanego przez pracodawcę, a także na mocy porozumienia stron, w okresie nie przekraczającym 30 dni. Dotyczy to zakładów pracy, w których następuje zmniejszenie zatrudnienia z przyczyn ekonomicznych lub w związku ze zmianami organizacyjnymi, produkcyjnymi albo technicznymi, a także w przypadku ogłoszenia upadłości zakładów lub ich likwidacji.

5. Bezrobotni do 25 roku życia to osoby bezrobotne, które do dnia zastosowania wobec nich usług lub instrumentów rynku pracy nie ukończyły 25 roku życia. Do października 2005 r. były to osoby, które w roku kalendarzowym nie ukończyły 25 lat.

6. Bezrobotni, którzy ukończyli szkołę wyższą do 27 roku życia to osoby bezrobotne w okresie do upływu 12 m-cy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie poświadczającym ukończenie szkoły wyższej, które nie ukończyły 27 roku życia.

7. Długotrwale bezrobotni to osoby bezrobotne pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat, z wyłączeniem (od listopada 2005 r.) okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

8. Bezrobotni powyżej 50 roku życia to osoby bezrobotne, które do dnia zastosowania wobec nich usług lub instrumentów rynku pracy ukończyły co najmniej 50 lat życia. Do października 2005 r. były to osoby, które w roku kalendarzowym ukończyły co najmniej 50 rok życia.

9. Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych to osoby bezrobotne nieposiadające kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu poświadczonych dyplomem, świadectwem, zaświadczeniem instytucji szkoleniowej lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu. Od listopada 2005 r. – łącznie z osobami z wykształceniem średnim ogólnokształcącym.

10. Bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia to osoby bezrobotne samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko w tym wieku, w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych.

11. Napływ bezrobotnych oznacza liczbę osób zarejestrowanych w ciągu miesiąca, kwartału i roku w powiatowych urzędach pracy.

Odływ bezrobotnych oznacza liczbę osób, które w ciągu roku zostały wykreślone z ewidencji urzędów pracy z różnych przyczyn, m.in. w związku z podjęciem pracy stałej, sezonowej, interwencyjnej lub robót publicznych, w wyniku niepotwierdzenia gotowości do pracy, podjęcia nauki, nabycia praw emerytalnych itd.

12. Oferty pracy są to zgłoszone przez pracodawców wolne miejsca zatrudnienia i miejsca przygotowania zawodowego na stanowisku pracy oraz przyjęte do realizacji miejsca pracy w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych i stażu, a także w ramach umów zlecenia i umów o dzieło.

13. Aktywne formy pomocy bezrobotnym to działania zmierzające do ograniczenia wielkości bezrobocia na danym terenie. Wśród nich wyróżnia się w szczególności: szkolenia, staż u pracodawcy, prace interwencyjne i roboty publiczne.

Szkolenia oznaczają pozaszkolne zajęcia edukacyjne mające na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych oraz ogólnych potrzebnych do wykonywania pracy, w tym umiejętności poszukiwania zatrudnienia.

Staż u pracodawcy oznacza nabywanie umiejętności praktycznych do wykonywania pracy przez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą.

Prace interwencyjne oznaczają zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę, które nastąpiło w wyniku umowy zawartej ze starostą i ma na celu wsparcie osób będących

w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Prace te są częściowo finansowane przez urzędy pracy.

Roboty publiczne to prace organizowane dla bezrobotnych przez organy samorządu terytorialnego, administracji rządowej lub instytucje użyteczności publicznej na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy. Prace te są częściowo finansowane przez urzędy pracy.

Informacje o bezrobociu rejestrowanym pochodzą z rejestrów Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu.

Wynagrodzenia

1. **Wynagrodzenia** obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Prezentowane dane dotyczą wynagrodzeń pracowników w jednostkach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz w jednostkach sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie; bez fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego; bez duchownych oraz bez Polskich Kolei Państwowych).

2. Do **wynagrodzeń osobowych** zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (prześcieje płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze.

Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

3. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie** przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą;
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach;
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej;
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

4. Dane o wynagrodzeniach podaje się w **ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

5. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń finansowanych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, którym dysponuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń finansowanych z Funduszu Emerytalno-Rentowego, którym dysponuje Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, a także z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z obu tych funduszy.

6. **Świadczenia emerytalne i rentowe** (wyplacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- emerytury;
- renty z tytułu niezdolności do pracy;
- renty rodzinne.

7. Dane **dotyczące przeciętnej miesięcznej emerytury i renty** obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

8. Dane o świadczeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych pochodzą z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)** przeprowadzanego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby w wieku 15 lat i więcej, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych powyżej 2 miesięcy, jeżeli ich nieobecność nie wynikała z charakteru wykonywanej pracy. Badanie nie obejmuje gospodarstw domowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania. Badanie prowadzi się metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną ludności bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

- do **pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:
  - wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
  - nie wykonywały pracy (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych), ale formalnie miały pracę;

- za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15–74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:
  - w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
  - aktywnie poszukiwały pracy, tzn. podjęły konkretne działania w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni – tydzień badany) aby znaleźć pracę,
  - były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Klasyfikacja statusu zatrudnienia wyróżnia następujące kategorie pracujących:

- **pracodawca** – osoba, która prowadzi własną działalność gospodarczą i zatrudnia co najmniej jednego pracownika najemnego;
- **pracujący na własny rachunek** – osoba, która prowadzi własną działalność gospodarczą i nie zatrudnia pracowników lub jest właścicielem (dzierżawcą) indywidualnego gospodarstwa rolnego (działki rolnej), w którym pracuje;
- **pracownik najemny** – osoba zatrudniona na podstawie stosunku pracy w przedsiębiorstwie publicznym lub u pracodawcy prywatnego;
- **pomagający bezpłatnie członek rodziny** – osoba, która bez umownego wynagrodzenia pomaga w prowadzeniu rodzinnej działalności gospodarczej, w tym również w prowadzeniu gospodarstwa rolnego (działki rolnej).

4. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem oraz danej grupy.

5. Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem oraz danej grupy.

6. Stopień bezrobocia w badanym okresie obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych do liczby ludności aktywnej zawodowo ogółem oraz danej grupy.

Warunki pracy. Wypadki przy pracy

1. Informacje o zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia obejmują zatrudnionych w jednostkach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie oraz gospodarki łowieckiej, hodowli i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową), rybactwo (bez rybołówstwa w wodach morskich), górnictwo, przetwórstwo przemysłowe, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę, budownictwo, handel i naprawy, transport, gospodarka magazynowa i łączność, obsługa nieruchomości i firm (w zakresie wynajmu maszyn i urządzeń bez obsługi oraz wypożyczania artykułów użytku osobistego i domowego, informatyki oraz prac badawczo-rozwojowych w dziedzinie nauk przyrodniczych i technicznych), edukacja (w zakresie szkolnictwa wyższego), ochrona zdrowia i pomoc społeczna (bez opieki

wychowawczej i społecznej), działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała (w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków, gospodarowania odpadami, pozostałych usług sanitarnych i pokrewnych).

Dotychczasowym kryterium jest liczba pracujących wynosząca powyżej 9 osób.

2. Dane dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych:

- **ze środowiskiem pracy** (substancje chemiczne, pyły przemysłowe, hałas, wibracja, gorący lub zimny mikroklimat itp.);
- **z uciążliwością pracy** (nadmierne obciążenie fizyczne, niedostateczne oświetlenie stanowisk pracy itp.);
- **z czynnikami mechanicznymi** związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

3. Pracownicy zatrudnieni w warunkach zagrożenia ujęci zostali tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego (związanego ze środowiskiem pracy, z uciążliwością pracy, z maszynami szczególnie niebezpiecznymi), tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy.

4. **Osobozagrożenie** jest to suma szkodliwych czynników działających na pracownika. Jeżeli na każdego pracownika działa tylko jeden czynnik szkodliwy, wówczas suma osobozagrożeń jest równa liczbie osób narażonych na czynniki szkodliwe.

5. **Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych** są to wypłaty należne pracownikom, którzy doznali uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, a także członkom rodzin pracowników zmarłych wskutek takiego wypadku lub choroby.

6. **Ocena ryzyka zawodowego** to kompleksowe oszacowanie kombinacji prawdopodobieństwa wystąpienia urazu ciała lub pogorszenia stanu zdrowia i ich ciężkości, w sytuacji zagrożenia w środowisku pracy, dokonywane w celu wyboru właściwych środków bezpieczeństwa. Oceniać i dokumentować ryzyko zawodowe jest obowiązany pracodawca.

7. Informacje o **wypadkach przy pracy** obejmują również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy. Prezentowane dane nie obejmują wypadków przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, a w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane opracowano na podstawie statystycznych kart wypadków przy pracy.

Za **wypadek przy pracy** uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- w czasie pozostawiania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnienia do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie podróży służbowej;
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej zarówno w wypadku indywidualnym, jak i zbiorowym.

8. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

9. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** je powodujących oraz ich **przyczyn**.

10. Wydarzenie będące odchyleniem od stanu normalnego to wydarzenie niezgodne z właściwym przebiegiem procesu pracy, które wywołało wypadek.

11. Wydarzenie powodujące uraz opisuje, w jaki sposób poszkodowany doznał urazu (fizycznego lub psychicznego) spowodowanego przez czynnik materialny.

12. Przyczyny wypadku są to wszelkie braki i nieprawidłowości, które bezpośrednio lub pośrednio przyczyniły się do powstania wypadku, związane z czynnikami materialnymi (technicznymi), z ogólną organizacją pracy w zakładzie lub organizacją stanowiska pracy oraz związane z pracownikiem.

Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków.

13. Czynność wykonywana przez poszkodowanego w chwili wypadku to czynność wykonywana przez poszkodowanego w sposób zamierzony, bezpośrednio przed wypadkiem.

14. Czynnik materialny:

- **związany z czynnością** wykonywaną przez poszkodowanego w chwili wypadku to maszyna, narzędzie lub inny obiekt używany przez poszkodowanego w chwili, gdy uległ on wypadkowi;
- **związany z odchyleniem** to maszyna, narzędzie, inny obiekt lub czynnik środowiska, który ma bezpośredni związek z wydarzeniem będącym odchyleniem od stanu normalnego;
- **będący źródłem urazu** to maszyna, narzędzie, inny obiekt lub czynnik środowiska, z którym kontakt stał się przyczyną urazu (fizycznego lub psychicznego).

WPROWADZENIE

Rynek pracy jest istotnym elementem prawidłowo funkcjonującej gospodarki opartej na zasadach rynkowych. Obejmuje szereg zagadnień związanych z kształtowaniem podaży pracy, popytu na pracę oraz wynagrodzeń, które w znacznej mierze uzależnione są od relacji między popytem a podażą pracy. Sytuacja na rynku pracy zależy od wielu czynników, m.in. demograficznych, społecznych oraz gospodarczych, których rozwój wpływa bezpośrednio na liczebność, cechy kwalifikacyjne ludności w wieku produkcyjnym oraz na liczbę i strukturę miejsc pracy.

Istotną rolę w kształtowaniu sytuacji na lokalnym rynku pracy odgrywa struktura demograficzna ludności. Na koniec 2007 r. Opolszczyzna liczyła 1037,1 tys. mieszkańców, tj. mniej w porównaniu z 2006 r. o 4,9 tys. osób (o 0,5%), a w stosunku do 2000 r. o 33,5 tys. (o 3,1%). Począwszy od 1996 r. obserwuje się systematyczny spadek liczby ludności, a według prognoz długoterminowych trend ten będzie się pogłębiał. Prognozuje się, że w 2030 r. w województwie opolskim będzie mieszkało 928,4 tys. osób, a w 2035 r. – 897,1 tys.

Analizując wpływ struktury demograficznej społeczeństwa na kształtowanie sytuacji na rynku pracy należy uwzględnić przede wszystkim ekonomiczne grupy wieku. W końcu 2007 r. liczba osób w wieku produkcyjnym wyniosła 678,2 tys., co stanowiło 65,4% ogółu ludności województwa. Jednak w ostatnich latach zaobserwowano tendencje wskazujące na starzenie się społeczeństwa, o czym świadczy m.in. rosnąca liczba osób w wieku produkcyjnym niemobilnym oraz poprodukcyjnym. Na koniec 2007 r. w wieku niemobilnym było 253,5 tys. osób, tj. więcej o 1,2% w porównaniu z 2006 r. i o 15,1% w stosunku do 2000 r. Natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym wyniosła 169,7 tys., tj. więcej o 1,4% niż w 2006 r. i o 9,5% w porównaniu z 2000 r. Z prognoz wynika, że do 2035 r. nastąpią istotne zmiany w strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku. Liczba ludności w 2035 r. w wieku produkcyjnym, w stosunku do 2007 r. zmniejszy się o 24,0%, a w wieku poprodukcyjnym wzrośnie o 52,6%. Natomiast liczba dzieci i młodzieży w tym czasie ulegnie spadkowi.

Czynnikiem mającym wpływ na liczbę ludności, a tym samym w pewnym stopniu na sytuację na lokalnym rynku pracy są migracje. W 2007 r. w województwie opolskim zarejestrowano 12,9 tys. zameldowań na pobyt stały, tj. więcej o 7,7% niż w 2006 r. i o 15,3% w stosunku do 2000 r. Jednocześnie wymeldowało się na stałe z Opolszczyzny 17,0 tys. osób, czyli więcej o 1,1% niż w 2006 r. i o 13,7% w porównaniu z 2000 r. Za granicę wyemigrowało 4,4 tys. osób, tj. o 8,5% mniej w porównaniu z 2006 r. W wieku produkcyjnym wyjechało z naszego województwa 12,9 tys. osób, z tego 3,7 tys. za granicę. Mieszkańcy województwa opolskiego emigrowali głównie do krajów

europiejskich – 97,6% (4,3 tys. osób). Wyjazdy do Niemiec stanowiły 79,4% (3,5 tys. osób). Do Wielkiej Brytanii w 2007 r. wyjechało 0,4 tys. osób, do Holandii – 0,2 tys., a do Irlandii i Stanów Zjednoczonych po 0,1 tys.

Na współtworzenie i realizację polityki rynku pracy mają wpływ również podmioty gospodarki narodowej działające na lokalnym rynku pracy. W 2007 r. nadal utrzymała się trwająca od kilku lat tendencja wzrostowa liczby podmiotów. Na koniec 2007 r. w rejestrze REGON województwa opolskiego zarejestrowanych było 94,9 tys. podmiotów gospodarki narodowej, tj. o 2,2% więcej niż w 2006 r. Taki poziom dynamiki wzrostu uplasował Opolszczyznę na 2 miejscu w kraju po województwie mazowieckim (wzrost o 2,9%). Mimo to nadal utrzymał się niski poziom wskaźnika liczony liczbą podmiotów gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców. Na koniec 2007 r. na 1000 ludności przypadały 92 podmioty (w 2006 r. – 89), co uplasowało Opolszczyznę dopiero na 9 miejscu w kraju i świadczy to o niskim nasyceniu przedsiębiorczością w województwie.

Analogicznie jak w latach poprzednich dominował sektor prywatny, który skupiał 94,5% wszystkich podmiotów. Największa koncentracja działalności podmiotów gospodarki narodowej miała miejsce w sekcji handel i naprawy (29,1%) oraz obsługa nieruchomości i firm (18,5%).

W 2007 r. nadal utrzymała się przewaga podmiotów nowo zarejestrowanych nad liczbą podmiotów wyrejestrowanych. Jednak w okresie styczeń-grudzień 2007 r. liczba podmiotów nowo zarejestrowanych, w porównaniu z analogicznym okresem 2006 r. zmalała o 1,9%. W ciągu 2007 r. zarejestrowano 5,9 tys. nowych podmiotów gospodarki narodowej (przed rokiem – 6,0 tys.). Jednocześnie wyrejestrowano w tym okresie 3,8 tys. (w 2006 r. – 3,7 tys.) podmiotów, tj. o 2,3% więcej w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego.

W województwie opolskim na koniec grudnia 2007 r. najwięcej zarejestrowanych podmiotów było w Opolu (mieście na prawach powiatu) – 20,0 tys. (21,1% ogólnej liczby podmiotów) oraz w powiecie nyskim – 13,5 tys. (14,2%).

Jednym z czynników określających rynek pracy są zasoby pracy. W województwie opolskim od 2005 r. notowano poprawę wykorzystania zasobów pracy, spowodowaną wzrostem liczby pracujących. W końcu 2007 r. liczba pracujących na 100 osób w wieku produkcyjnym ukształtowała się na poziomie 29 osób (w 2006 r. – 28 osób), tj. o 5 pkt niższym niż w kraju.

Podobnie jak w latach ubiegłych więcej osób pracowało w sektorze prywatnym. Liczba pracujących według faktycznego miejsca pracy w tym sektorze w porównaniu z 2006 r. zwiększyła się o 5,2%, a w stosunku do 2000 r. – o 6,7%. Najwięcej osób nadal pracowało w przemyśle oraz edukacji.

W dalszym ciągu ponad połowę pracujących stanowili mężczyźni, którzy pracowali przede wszystkim w sektorze prywatnym, podczas gdy ponad połowa kobiet pracowała w sektorze publicznym.

W województwie opolskim występowało duże terytorialne zróżnicowanie liczby pracujących. W końcu grudnia 2007 r. liczba pracujących wahała się od 49,1 tys. w Opolu (mieście na prawach powiatu) do 6,9 tys. w powiecie namysłowskim.

Istotnym zjawiskiem dla rozwoju lokalnego rynku pracy jest generowanie nowych miejsc pracy. W 2007 r. podmioty prowadzące działalność gospodarczą w województwie opolskim utworzyły 16,8 tys. nowych miejsc pracy. W przekroju terytorialnym nowo utworzone miejsca pracy koncentrowały się przede wszystkim w Opolu (mieście na prawach powiatu – 41,0%) oraz w powiecie krapkowickim (10,1%).

Na koniec grudnia 2007 r. liczba jednostek dysponujących wolnymi miejscami pracy wyniosła 1,2 tys., a liczba niezagospodarowanych miejsc pracy – 4,4 tys.

Czynnikami kształtującym sytuację społeczno-gospodarczą regionu, który powinien być jednym z podstawowych elementów analizy rynku pracy jest zjawisko bezrobocia. Na Opolszczyźnie, jak i w kraju, od 2003 r. utrzymała się tendencja spadkowa liczby bezrobotnych. W dalszym ciągu wśród bezrobotnych dominowały kobiety, których udział wzrósł zarówno w stosunku do 2006 r. jak i 2000 r., tj. odpowiednio: o 1,4 pkt i o 2,3 pkt. Struktura bezrobotnych według wieku jak i pod względem poziomu wykształcenia nie uległa znaczącym zmianom w porównaniu z poprzednim rokiem. Nadal w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy znajdowały się osoby w wieku 45–54 lata oraz o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. Dwie najliczniejsze grupy bezrobotnych legitymowały się wykształceniem gimnazjalnym i niższym oraz zasadniczym zawodowym.

Nadal znaczna część bezrobotnych to osoby z krótkim okresem stażu pracy lub bez doświadczenia zawodowego. Podobnie jak w latach poprzednich wśród bezrobotnych najwyższy udział – 20,2% miały osoby ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat. Jednak ich udział zmniejszył się o 0,1 pkt w stosunku do 2006 r. i o 0,9 pkt w porównaniu z 2000 r. Poprawiła się sytuacja osób pozostających bez pracy ponad rok, ale ich udział na koniec 2007 r. wyniósł 40,2%. Natomiast ich liczba w porównaniu z 2006 r. zmniejszyła się o 37,7%, a w stosunku do 2000 r. o 39,3%.

Ważnym zagadnieniem w analizie rynku pracy są wynagrodzenia za pracę. W 2007 r. w województwie opolskim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wzrosło o 10,1% w porównaniu z 2006 r. i o 43,9% w stosunku do 2000 r. Nadal pracownicy sektora publicznego zarabiali więcej (o 22,7%) niż w sektorze prywatnym. W korzystniejszej sytuacji były osoby zatrudnione na stanowiskach nierobotniczych, które zarabiały przeciętnie o 68,1% więcej niż osoby na stanowiskach robotniczych.

Najlepiej wynagradzane były osoby zatrudnione w sekcji pośrednictwo finansowe oraz administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne. Podobnie jak w roku poprzednim najwyższe wynagrodzenia otrzymywali pracujący w powiecie krapkowskim i kędzierzyńsko-kozielskim.

Podstawowych informacji o rynku pracy oprócz sprawozdawczości dostarcza badanie aktywności ekonomicznej ludności (BAEL), realizowane na reprezentacyjnej grupie gospodarstw domowych. Dane z tego badania potwierdzają, że wystąpiła poprawa sytuacji na rynku pracy województwa opolskiego. W IV kwartale 2007 r. odnotowano wzrost liczby aktywnych zawodowo w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku przy jednoczesnym spadku liczby bezrobotnych i stopy bezrobocia. Ludność w wieku produkcyjnym, tzw. potencjał zasobów pracy, stanowiła 73,5% osób, które ukończyły 15 lat i więcej. Jednak w dalszym ciągu utrzymała się niekorzystna sytuacja ludzi młodych na rynku pracy. Pomimo spadku (o 2,6 pkt) stopy bezrobocia osób w wieku 15–24 lata, jej poziom był znacznie wyższy niż w pozostałych grupach wiekowych.

W 2007 r. sytuacja na rynku pracy w zakresie warunków pracy na Opolszczyźnie uległa poprawie. Zmniejszyła się liczba zatrudnionych w warunkach zagrożenia w porównaniu z 2006 r. o 17,3%, a w odniesieniu do 2000 r. o 16,1%. Zwiększyła się liczba zlikwidowanych lub ograniczonych osobozażrożeń w stosunku do 2006 r. przy jednoczesnym spadku liczby ujawnionych osobozażrożeń. Jednak w porównaniu z 2000 r. pogorszyła się sytuacja w zakresie zlikwidowanych lub ograniczonych oraz ujawnionych osobozażrożeń.

Odnotowano spadek liczby wypadków przy pracy oraz osób poszkodowanych w tych wypadkach. W stosunku do 2006 r. liczba wypadków zmniejszyła się o 6,6%, a poszkodowanych o 6,8%.

Szczegółowa analiza omawianych zagadnień z rynku pracy została przedstawiona w „Uwagach analitycznych”.

UWAGI ANALITYCZNE

1. Pracujący

Zasoby pracy są jednym z najistotniejszych czynników warunkujących sytuację na lokalnym rynku pracy. Praca, kwalifikacje pracowników, przedsiębiorczość i kreatywność ludzi określają w dużej mierze efekty gospodarowania. Mechanizmy rynku pracy powinny zapewniać optymalne dostosowanie zasobów pracy do potrzeb gospodarki.

W województwie opolskim w 2007 r. utrzymała się, rozpoczęta w 2005 r. tendencja wzrostowa liczby pracujących. Na koniec 2007 r. było 174,9 tys. **pracujących według siedziby zarządu zakładów w głównym miejscu pracy**, tj. o 2,3 tys. (o 1,3%) więcej niż przed rokiem (w kraju odpowiednio: o 334,0 tys. i 4,2%). Natomiast w stosunku do 2000 r. liczba pracujących zmniejszyła się o 26,5 tys. osób, tj. o 13,1%, a średnie roczne tempo spadku liczby pracujących na Opolszczyźnie w latach 2000–2007 wynosiło 2,3%. Na wzrost liczby pracujących w województwie w porównaniu z 2006 r. miało wpływ głównie zwiększenie się liczby pracujących w sektorze prywatnym. Na koniec 2007 r. w sektorze tym odnotowano ponad połowę (57,6%) ogółu pracujących w województwie (w kraju – 60,5%). Ich liczba na koniec 2007 r. wyniosła 100,8 tys. osób i zwiększyła się w porównaniu z 2006 r. o 2,3 tys., tj. o 2,3%, a w stosunku do 2000 r. o 1,1 tys., tj. o 1,1%. Podobnie jak w latach ubiegłych większość, tj. 73,4% (74,0 tys. osób) w tym sektorze pracowała w jednostkach stanowiących własność krajową, lecz w porównaniu z ub. rokiem ich udział zmniejszył się o 1,5 pkt. W jednostkach sektora prywatnego stanowiących własność zagraniczną odnotowano 21,2 tys. pracujących (21,0%), a w jednostkach własności mieszanej – 5,6 tys. (5,6%). W porównaniu z 2006 r. liczba pracujących zwiększyła się w jednostkach własności zagranicznej i w jednostkach własności krajowej, odpowiednio: o 19,0% i o 0,3%, zmalała natomiast w jednostkach własności mieszanej – o 18,7%.

W sektorze publicznym na koniec 2007 r. pracowało 74,1 tys. osób, tj. mniej o 46 osób (o 0,1%) niż w 2006 r., a o 27,5 tys. (o 27,1%) w porównaniu z 2000 r. Ponad połowa, tj. 64,1% (47,5 tys. osób) pracowała w jednostkach samorządu terytorialnego i ich liczba w porównaniu z 2006 r. zwiększyła się o 0,3%. Natomiast w jednostkach stanowiących własność państwową odnotowano 25,2 tys. pracujących (34,0%). Ich liczba zmniejszyła się w porównaniu z 2006 r. o 0,9%.

Analogicznie jak w roku poprzednim w końcu grudnia 2007 r. w strukturze pracujących uwzględniającej sektory ekonomiczne ponad połowę (55,2%) stanowili pracujący w sektorze usługowym (96,5 tys. osób). W usługach nierynkowych pracowało 55,4 tys. osób, tj. o 0,5 tys. (o 1,0%) więcej niż w 2006 r. Natomiast w usługach

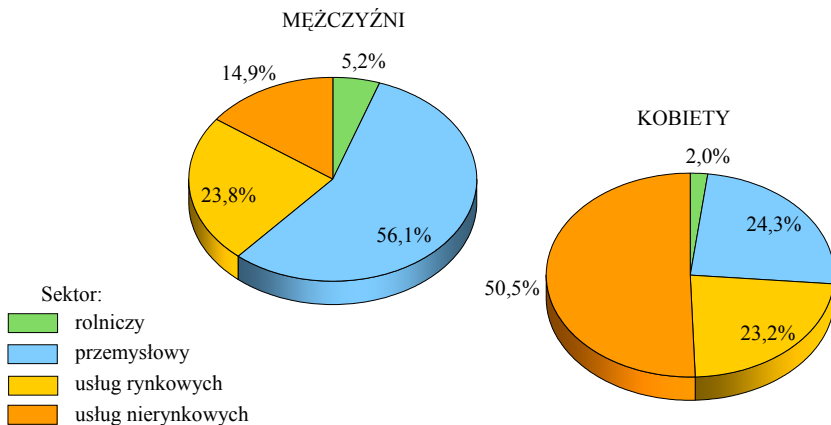
rynkowych odnotowano 41,1 tys. pracujących, czyli więcej o 0,9 tys. (o 2,1%) niż w roku ubiegłym. W przemyśle i budownictwie było 71,9 tys. pracujących, a w sektorze rolniczym – 6,4 tys. W porównaniu z 2006 r. liczba pracujących w sektorze przemysłowym zwiększyła się o 1,0 tys., tj. o 1,4%, natomiast w rolniczym zmniejszyła się o 0,1 tys., tj. o 1,6%.

Podobnie jak w 2006 r., spośród wszystkich pracujących kobiet najczęściej odnotowano w usługach nierynkowych – 41,6 tys., tj. 50,5% (w 2006 r. odpowiednio: 41,2 tys. i 51,0%). Natomiast najczęściej, bo 51,9 tys. mężczyzn pracowało w przemyśle i budownictwie, a ich udział kształtował się na poziomie ub. roku i wyniósł 56,1%. W porównaniu z 2006 r. ich liczba zwiększyła się o 0,3 tys., tj. o 0,7%.

Udział pracujących według płci i sektorów ekonomicznych ilustruje wykres.

STRUKTURA PRACUJĄCYCH^a WEDŁUG PŁCI I SEKTORÓW EKONOMICZNYCH W 2007 R.

Stan w dniu 31XII

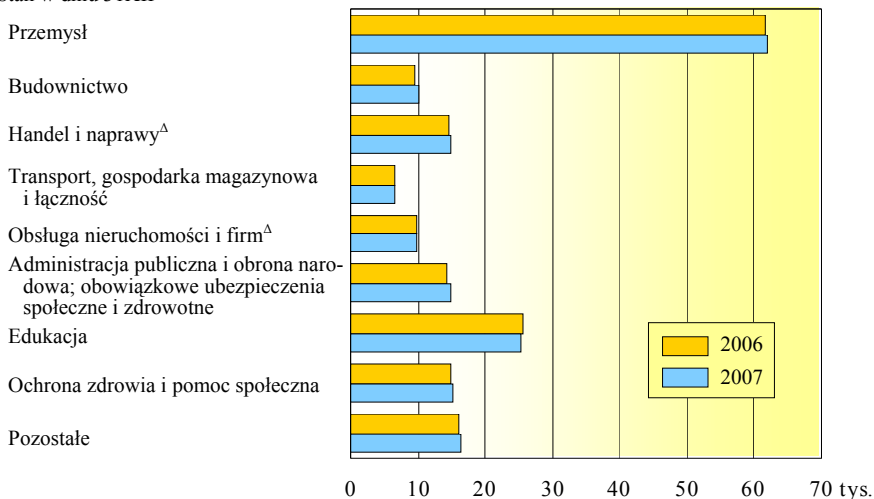
^a Według siedziby zarządu zakładów.

W końcu grudnia 2007 r. w województwie opolskim, analogicznie jak w poprzednim roku, najczęściej osób pracowało w przemyśle – 61,9 tys. oraz edukacji – 25,4 tys. W porównaniu z 2006 r. w 9 sekcjach odnotowano wzrost liczby pracujących, procentowo najwyższy w pośrednictwie finansowym (o 6,6%) i budownictwie (o 6,4%). W pozostałych sekcjach wystąpił spadek, procentowo największy w rolnictwie, łowiectwie i leśnictwie (o 1,6%) oraz obsłudze nieruchomości i firm (o 1,1%). W stosunku do 2000 r. jedynie w 5 sekcjach wystąpił wzrost, najwyższy procentowo w administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych ubezpieczeniach

społecznych i zdrowotnych (o 21,2%) oraz edukacji (o 14,9%). Natomiast w pozostałych sekcjach odnotowano spadek, największy procentowo w transporcie, gospodarce magazynowej i łączności (o 48,5%) oraz rolnictwie, łowiectwie i leśnictwie (o 38,1%). Zmiany liczby pracujących według sekcji w porównaniu z 2006 r. ilustruje wykres.

PRACUJĄCY^a WEDŁUG SEKCJI

Stan w dniu 31XII

^a Według siedziby zarządu zakładów.

W województwie opolskim wśród pracujących w 2007 r. nadal przeważali mężczyźni, którzy stanowili 52,9% wszystkich pracujących, a ich liczba wyniosła 92,4 tys. osób. W stosunku do 2006 r. zarówno liczba pracujących mężczyzn jak i kobiet zwiększyła się. Znaczniejszy wzrost odnotowano wśród pracujących kobiet, tj. o 1,6 tys. (o 2,0%), natomiast wśród pracujących mężczyzn wzrost ten wyniósł 0,6 tys. (0,7%). W porównaniu z 2006 r. wzrósł udział kobiet z 46,8% do 47,1%, a zmalał udział mężczyzn z 53,2% do 52,9%.

Wśród pracujących w sektorze publicznym większy udział miały kobiety i stanowiły 62,3%. Natomiast w sektorze prywatnym przeważali mężczyźni (64,0%). Analogicznie jak w latach poprzednich największy odsetek pracujących kobiet odnotowano w jednostkach samorządu terytorialnego (42,0%). Natomiast najczęściej mężczyzn zatrudniały jednostki sektora prywatnego stanowiące własność krajową (51,9%).

Spośród 82,4 tys. pracujących kobiet najczęściej odnotowano w edukacji (24,4%) i przemyśle (23,2%). Natomiast wśród pracujących mężczyzn najwyższy udział wystąpił w przemyśle (46,3%) i budownictwie (9,9%).

Z ogólnej liczby pracujących, 21,2 tys. osób (12,1%) wykonywało pracę w **porze nocnej**, w tym 8,8 tys. kobiet. W porównaniu z poprzednim rokiem liczebność tej grupy zwiększyła się o 0,9 tys. osób, tj. o 4,5%. Analogicznie jak w latach poprzednich najczęściej na nocnych zmianach pracowano w przemyśle (10,6 tys.) oraz ochronie zdrowia i pomocy społecznej (5,0 tys.).

Liczba osób pracujących i jednocześnie pobierających **emeryturę** lub **rentę**, w końcu grudnia 2007 r. wyniosła 5,2 tys. oraz stanowiła 3,0% ogółu pracujących w województwie. W porównaniu z 2006 r. ich liczba zwiększyła się o 0,7 tys. (o 16,5%). Liczba kobiet pracujących w tej grupie wyniosła 2,2 tys. Najwięcej emerytów i rencistów pracowało w obsłudze nieruchomości i firm (1,7 tys.) oraz przemyśle (0,9 tys.).

W końcu 2007 r. odnotowano 0,4 tys. (0,2%) pracujących **cudzoziemców**, tj. o 0,1 tys. (o 43,2%) więcej niż w roku poprzednim. Najwięcej cudzoziemców pracowało w przemyśle (0,2 tys.) oraz edukacji (0,1 tys.).

Niepełnosprawnych było 5,4 tys. osób, co stanowiło 3,1% ogółu pracujących. Ich liczba w porównaniu z 2006 r. zwiększyła się o 0,1 tys., tj. o 2,4%. Osoby niepełnosprawne pracowały przede wszystkim w sektorze prywatnym (83,1%). Najwięcej niepełnosprawnych pracowało w obsłudze nieruchomości i firm (2,5 tys.) oraz przemyśle (1,5 tys.).

Wśród 174,9 tys. pracujących w końcu 2007 r. najliczniejszą grupę, tj. 97,5% stanowili **zatrudnieni na podstawie stosunku pracy**. Właściciele, współwłaściciele oraz pomagających członków rodzin było 1,8 tys., ale w porównaniu z 2006 r. ich liczba zmalała o 3,0%. Największy odsetek w tej grupie pracujących odnotowano w przemyśle – 31,7% oraz handlu i naprawach – 29,0%. W dalszym ciągu mężczyźni częściej niż kobiety byli właścicielami, współwłaścicielami czy pomagającymi członkami rodzin. Udział mężczyzn wyniósł 69,0% (w 2006 r. – 65,5%). Liczba członków spółdzielni produkcyjno-rolniczych wyniosła na koniec 2007 r. 1,8 tys. osób i była niższa o 6,0% niż w 2006 r. Agentów (pracujących na podstawie umów agencyjnych lub umów na warunkach zlecenia na prowadzenie placówek) w województwie opolskim było 0,6 tys. i ich liczba zwiększyła się o 23,7% w porównaniu z ub. rokiem.

Zatrudnionych na podstawie stosunku pracy było 170,6 tys. osób i w stosunku do 2006 r. liczba ich zwiększyła się o 1,4%, a w porównaniu z 2000 r. zmniejszyła się o 13,0%. Analogicznie jak w latach ubiegłych ponad połowa (56,6%) tych osób zatrudniona była w sektorze prywatnym i ich liczba wzrosła o 2,4 tys., tj. o 2,5% w stosunku do 2006 r. W sektorze publicznym wszyscy pracujący byli zatrudnieni na podstawie stosunku pracy.

Liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według sektorów własności przedstawia tablica nr 1.1.

Tabl. 1.1. **Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy według płci i sektorów własności**

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2006	2007		
		w osobach	2000=100	2006=100
Ogółem	168244	170566	87,0	101,4
w tym kobiety	79488	81153	85,7	102,1
Sektor publiczny	74114	74072	72,9	99,9
w tym kobiety	45841	46125	78,3	100,6
Sektor prywatny	94130	96494	102,0	102,5
w tym kobiety	33647	35028	97,9	104,1

W końcu grudnia 2007 r. wśród zatrudnionych na podstawie stosunku pracy 47,6% stanowiły kobiety (rok wcześniej – 47,2%). W sektorze publicznym ich odsetek, podobnie jak w poprzednim roku był znacznie wyższy niż w sektorze prywatnym i wyniósł 62,3%.

Biorąc pod uwagę wymiar czasu pracy 157,8 tys. osób (92,5%) było **pełnozatrudnionych** łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo. Kobiety w tej grupie zatrudnionych stanowiły 46,5%. Liczba **niepełnozatrudnionych** wyniosła 12,8 tys., w tym ponad połowa (61,2%) to kobiety. W stosunku do 2006 r. liczba osób w niepełnym wymiarze czasu pracy zmniejszyła się o 0,3 tys., tj. o 2,4%. Spadek ten dotyczył zarówno mężczyzn jak i kobiet. Liczba mężczyzn zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy zmniejszyła się o 0,1 tys., tj. o 2,2%, natomiast kobiet o 0,2 tys., tj. o 2,5%. Sektor publiczny zatrudniał 53,0% ogółu pracujących w niepełnym wymiarze czasu pracy. Liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy ze względu na wymiar czasu pracy przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 1.2. **Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni**

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2006	2007		
		w osobach	2000=100	2006=100
Ogółem	168244	170566	87,0	101,4
w tym kobiety	79488	81153	85,7	102,1
Pełnozatrudnieni	155173	157806	85,9	101,7
w tym kobiety	71474	73339	84,2	102,6
Niepełnozatrudnieni	13071	12760	101,9	97,6
w tym kobiety	8014	7814	103,4	97,5

Liczba zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy zwiększyła się o 2,6 tys. osób, tj. o 1,7% w stosunku do 2006 r. Wzrost ten dotyczył zarówno mężczyzn jak i kobiet. Liczba mężczyzn zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy zwiększyła się o 0,8 tys. osób, tj. o 0,9%, a kobiet o 1,9 tys., tj. o 2,6%. Więcej pełnozatrudnionych było w sektorze prywatnym i ich liczba wzrosła o 2,6 tys. osób, tj. o 3,0% w porównaniu z 2006 r. W sektorze publicznym podobnie jak w 2006 r. pracowało 67,3 tys. osób w pełnym wymiarze czasu pracy.

Sytuacja na rynku pracy kształtuje się m.in. w zależności od ruchu zatrudnionych. Płynność kadr jest nieuniknionym procesem i oznacza liczbę przyjęć i zwolnień w danym okresie.

Liczbę pracowników pełnozatrudnionych przyjętych oraz zwolnionych w ciągu roku przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 1.3. **Przyjęcia i zwolnienia pracowników pełnozatrudnionych**

Wyszczególnienie	2006	2007		
	w osobach	2000=100	2006=100	
OGÓLEM				
Pracownicy przyjęci	40225	43589	111,8	108,4
w tym kobiety	14478	15707	107,5	108,5
Pracownicy zwolnieni	39069	39572	80,4	101,3
w tym kobiety	14751	13447	67,3	91,2
w tym SEKTOR PRYWATNY				
Pracownicy przyjęci	31170	33812	128,9	108,5
w tym kobiety	9252	10105	129,3	109,2
Pracownicy zwolnieni	29774	30153	97,8	101,3
w tym kobiety	9378	8253	83,8	88,0

W 2007 r. w województwie opolskim **przyjęto do pracy** 43,6 tys. osób. Liczba przyjęć pracowników pełnozatrudnionych w okresie styczeń–grudzień 2007 r. zwiększyła się o 8,4% w porównaniu z analogicznym okresem 2006 r., a w stosunku do 2000 r. o 11,8%. Analogicznie jak w latach poprzednich ponad połowę zatrudnianych osób stanowili mężczyźni (64,0%). Zdecydowanie większą liczbę przyjęć odnotowano w sektorze prywatnym, w którym pracę otrzymało 33,8 tys. osób, tj. 77,6% wszystkich przyjętych do pracy w 2007 r.

Wzrost liczby przyjęć odnotowano w 10 sekcjach, największy w przemyśle (o 1,9 tys. osób) oraz administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych ubezpieczeniach społecznych i zdrowotnych (o 0,8 tys. osób). Wśród kobiet liczba przyjęć również wzrosła w 10 sekcjach, a największy ich wzrost wystąpił również

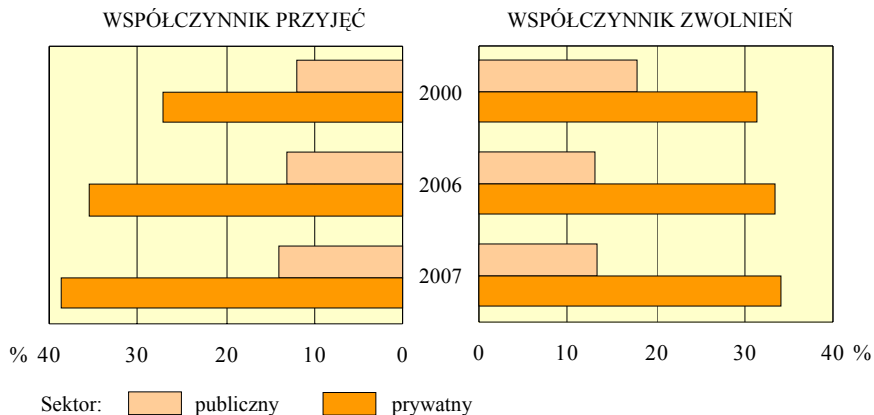
w przemyśle (o 0,7 tys. osób) oraz administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych ubezpieczeniach społecznych i zdrowotnych (o 0,4 tys. osób).

Współczynnik przyjęć w 2007 r. wynosił 27,9% i był o 2,3 pkt wyższy niż w 2006 r. W sektorze publicznym był niższy o 24,5 pkt niż w prywatnym i wynosił 14,1%. Najwyższy współczynnik odnotowano w sekcji budownictwo (60,4%) oraz obsługa nieruchomości i firm (44,1%), a najniższy w edukacji (11,2%) oraz ochronie zdrowia i pomocy społecznej (13,4%). Współczynnik przyjęć dla wszystkich kobiet w województwie wynosił 21,4% i był o 1,9 pkt wyższy w porównaniu z 2006 r. Najwyższy wystąpił w rolnictwie, łowiectwie i leśnictwie (40,1%) oraz hotelach i restauracjach (34,4%), najniższy, analogicznie jak dla ogółu w sekcji edukacja (11,1%) oraz ochrona zdrowia i pomoc społeczna (12,3%).

Spośród ogółu przyjętych pracowników 20,2% to osoby, które poprzednio pracowały, a przerwa w ich pracy nie była dłuższa niż 1 miesiąc. Natomiast osoby podejmujące pracę po raz pierwszy stanowiły 14,9% wszystkich przyjętych pracowników, w tym 12,5% to absolwenci.

Współczynniki przyjęć i zwolnień według sektorów własności w porównaniu z 2006 r. i 2000 r. ilustruje wykres.

WSPÓLCZYNNIK PRZYJĘĆ I ZWOLNIEŃ WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI

W okresie styczeń–grudzień 2007 r. **zwolniono** 39,6 tys. pracowników pełnozatrudnionych. Liczba zwolnień zwiększyła się o 1,3% w stosunku do 2006 r., a zmalała o 19,6% w porównaniu z 2000 r. Więcej osób zwolniono w sektorze prywatnym, tj. 76,2% ogółu zwolnień w województwie. Analogicznie jak w latach poprzednich zwolnienia w większym stopniu dotyczyły mężczyzn niż kobiet. W 2007 r. pracę straciło 26,1 tys. mężczyzn, co stanowiło 66,0% wszystkich zwolnień.

Wzrost zwolnień w stosunku do 2006 r. wystąpił w 8 sekcjach, największy w przemyśle i budownictwie, tj. odpowiednio: o 0,4 tys. i o 0,3 tys. osób. Wśród kobiet liczba zwolnień zwiększyła się tylko w 4 sekcjach, największy wzrost odnotowano w sekcji działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała oraz pośrednictwo finansowe, tj. po 0,1 tys. osób.

W 2007 r. **współczynnik zwolnień** wyniósł w województwie 25,1% i był o 0,6 pkt wyższy niż w 2006 r. Analogicznie jak współczynnik przyjęć, najwyższy współczynnik zwolnień wystąpił w budownictwie (59,2%) oraz obsłudze nieruchomości i firm (41,7%), a najniższy w edukacji (12,0%) oraz ochronie zdrowia i pomocy społecznej (11,7%). Dla kobiet współczynnik zwolnień kształtował się na poziomie 17,6%, najwyższy odnotowano w obsłudze nieruchomości i firm (33,9%) oraz budownictwie (30,2%), a najniższy w ochronie zdrowia i pomocy społecznej (10,6%) oraz edukacji (11,5%).

Zwolnienia z pracy w drodze wypowiedzenia przez zakład wśród ogółu stanowiły 13,6% (w 2006 r. – 15,7%), a przez pracownika – 20,8% (przed rokiem – 19,0%). Na emeryturę przeniesiono 2,2 tys. osób (5,5%), a 1,3 tys. (3,3%) otrzymało urlopy wychowawcze i bezpłatne.

Wśród kobiet 10,1% stanowiły zwolnienia w drodze wypowiedzenia przez zakład pracy, a 21,2% przez pracownika. Przeniesionych na emeryturę zostało 1,5 tys. kobiet, a 1,0 tys. otrzymało urlopy wychowawcze i bezpłatne.

Zmiany w liczbie pracowników pełnozatrudnionych zwolnionych z pracy w stosunku do 2006 r. i 2000 r. przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 1.4. **Pełnozatrudnieni zwolnieni z pracy według przyczyn**

Wyszczególnienie	2006	2007		
		w osobach	2000=100	2006=100
Ogółem	39069	39572	80,4	101,3
w tym kobiety	14751	13447	67,3	91,2
W tym zwolnieni z pracy:				
w drodze wypowiedzenia	13568	13629	65,1	100,4
przez: zakład pracy	6150	5383	35,6	87,5
pracownika	7418	8246	141,6	111,2
przeniesieni na emeryturę	2189	2169	131,2	99,1
z tytułu niezdolności do pracy i rehabilitacji	433	430	52,8	99,3

Sytuację na rynku pracy charakteryzuje m.in. popyt na pracę, tj. liczba miejsc pracy, które oferuje gospodarka w określonych warunkach społeczno-ekonomicznych. Popyt na pracę, czyli miejsca pracy oferowane przez pracodawców jest jednym z elementów kształtowania rynku pracy. Na koniec 2007 r. w województwie opolskim

wolnymi miejscami pracy dysponowało 1,2 tys. jednostek. Liczba tych miejsc wyniosła 4,4 tys. W sektorze prywatnym oferowano prawie 7-krotnie więcej miejsc pracy niż w publicznym. Na koniec 2007 r. sektor prywatny dysponował 3,8 tys. miejsc pracy, co stanowiło 86,7% wszystkich wolnych miejsc pracy.

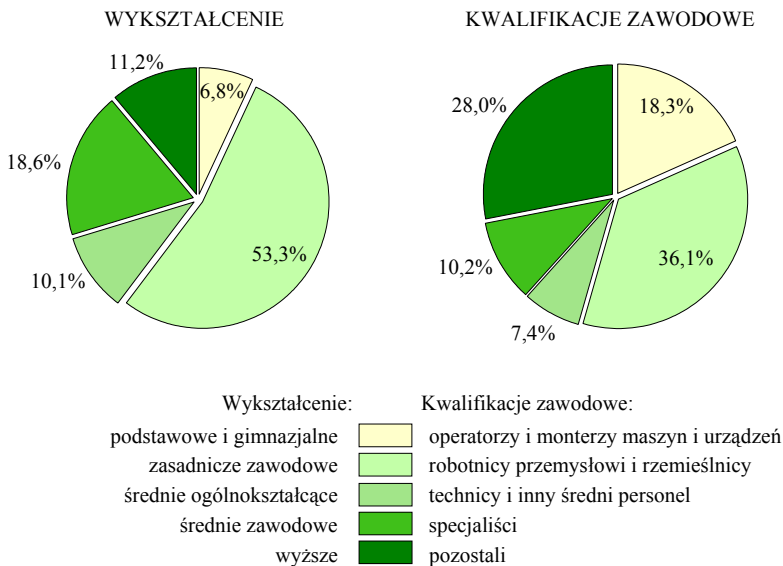
Najwięcej wakatów odnotowano w przemyśle – 1,5 tys. (33,1%) oraz budownictwie – 0,9 tys. (19,8%). Największa liczba wolnych miejsc pracy wystąpiła w Opolu (mieście na prawach powiatu – 1,3 tys.) i w powiecie opolskim (0,7 tys.).

Podstawowe znaczenie dla wolnych miejsc pracy ma struktura kwalifikacyjno-zawodowa pracowników poszukiwanych do pracy. Najwięcej ofert skierowanych było do pracowników o niższych kwalifikacjach zawodowych – 1,6 tys., tj. 36,1% wolnych miejsc pracy oczekiwało na robotników przemysłowych i rzemieślników oraz 0,8 tys., tj. 18,3% przeznaczonych było dla operatorów, monterów maszyn i urządzeń. Natomiast dla specjalistów o wysokich kwalifikacjach przeznaczonych było 0,5 tys., tj. 10,2% wolnych miejsc pracy.

Wolne miejsca pracy według wymaganego poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych ilustruje wykres.

STRUKTURA WOLNYCH MIEJSC PRACY WEDŁUG WYMAGANEGO POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH W 2007 R.

Stan w dniu 31XII

Poza czynnikami zawodowymi mającymi zasadniczy wpływ na kształtowanie popytu na pracę istotne znaczenie odgrywa poziom wykształcenia potencjalnych pracowników. Największa grupa wolnych miejsc pracy na koniec 2007 r. przeznaczona była dla pracowników z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 2,4 tys. (53,3%) oraz średnim zawodowym – 0,8 tys. (18,6%).

Wskaźnik wykorzystania wolnych miejsc pracy określający liczbę wolnych miejsc pracy przypadającą na zagospodarowane i niezagospodarowane miejsca pracy wyniósł w województwie 2,0%. W przekroju powiatowym wskaźnik ten wahał się od 0,4% w powiecie namysłowskim do 3,5% w powiecie krapkowickim.

W ciągu 2007 r. powstało 16,8 tys. **nowych miejsc pracy**, w tym 88,7% w sektorze prywatnym. W jednostkach dużych zostało utworzonych 33,5% nowych miejsc pracy, w jednostkach średnich – 24,0%, a w jednostkach małych – 42,5%. Nowe miejsca pracy tworzono przede wszystkim w podmiotach prowadzących działalność w zakresie handlu i napraw – 30,2% wszystkich nowych miejsc pracy i przemysłu – 23,2%. W 2007 r. nowo utworzone miejsca pracy powstały przede wszystkim w Opolu (mieście na prawach powiatu) – 6,9 tys. i w powiecie krapkowickim – 1,7 tys. Najmniej nowo utworzonych miejsc pracy odnotowano w powiecie głubczyckim – 0,2 tys. i prudnickim – 0,3 tys. W ogólnej liczbie nowo utworzonych miejsc pracy znajdują się niezagospodarowane miejsca pracy. Na koniec 2007 r. było 0,7 tys. nowych miejsc pracy jeszcze nieobsadzonych, głównie w budownictwie – 0,2 tys.

W województwie opolskim w ciągu 2007 r. **zlikwidowano** 2,5 tys. miejsc pracy, tj. mniej o 8,6% niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Podobnie jak w 2006 r. większość, tj. 69,3% (1,7 tys.) miejsc została zlikwidowana w sektorze prywatnym (w 2006 r. odpowiednio: 80,8% i 2,2 tys.).

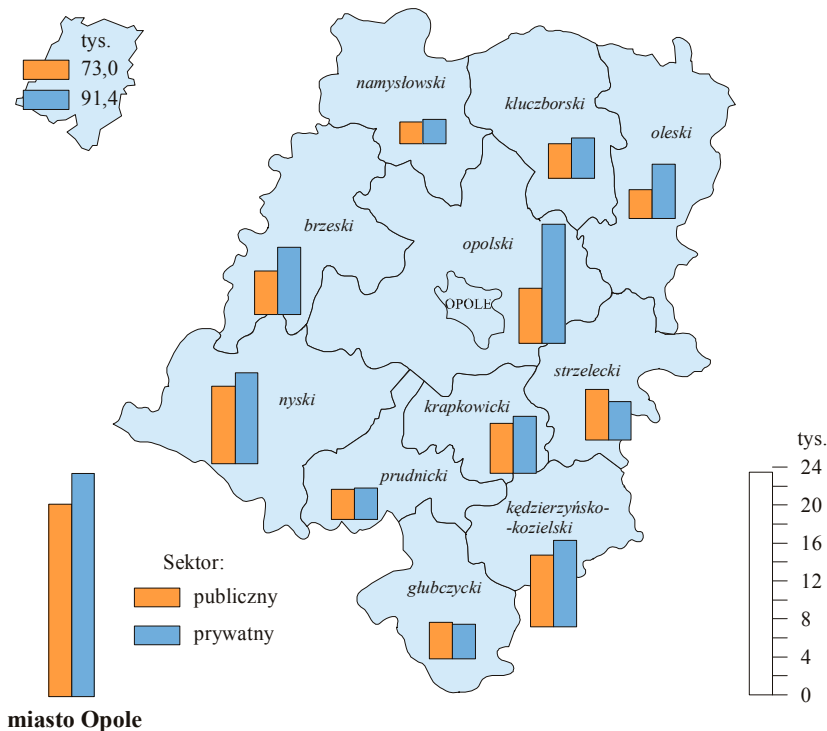
Przeciętne zatrudnienie w województwie opolskim w 2007 r. wynosiło 164,4 tys. osób i zwiększyło się o 1,8 tys., tj. o 1,1% w porównaniu z 2006 r., a w stosunku do 2000 r. zmniejszyło się o 24,5 tys., tj. o 13,0%. Biorąc pod uwagę przekrój terytorialny województwa należy stwierdzić, że podobnie jak w latach poprzednich utrzymywało się duże przestrzenne zróżnicowanie przeciętnego zatrudnienia. We wszystkich powiatach, za wyjątkiem nyskiego oraz Opola (miasta na prawach powiatu), odnotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia. Najwyższy procentowo wystąpił w powiecie strzeleckim (o 6,0%) i opolskim (o 4,2%). W 2007 r. w województwie opolskim spośród 164,4 tys. zatrudnionych najwięcej było w Opolu (mieście na prawach powiatu – 26,6%) oraz w powiecie opolskim (11,2%), a najmniej w powiecie namysłowskim (3,0%) oraz prudnickim (4,0%).

W sektorze publicznym przeciętna liczba zatrudnionych wynosiła 73,0 tys., a w sektorze prywatnym – 91,4 tys. W porównaniu z 2006 r. wystąpił spadek przeciętnego

zatrudnienia w sektorze publicznym o 0,2 tys., tj. o 0,3%, a wzrost o 2,1 tys., tj. o 2,3% w sektorze prywatnym.

Przestrzenne zróżnicowanie przeciętnego zatrudnienia ilustruje poniższa mapka.

PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI I POWIATÓW W 2007 R.

W porównaniu z 2006 r. wzrost przeciętnego zatrudnienia wystąpił w 8 sekcjach i wynosił od 14,7% w budownictwie do 1,4% w ochronie zdrowia i pomocy społecznej. Spadek przeciętnego zatrudnienia odnotowano w pozostałych sekcjach i wynosił od 0,2% w przemyśle do 1,8% w rolnictwie, łowiectwie i leśnictwie. Najwięcej zatrudnionych było w przemyśle – 60,0 tys. (36,5%) oraz edukacji – 25,2 tys. (15,3%), najmniej natomiast w hotelach i restauracjach – 1,5 tys. (0,9%) i pośrednictwie finansowym – 3,2 tys. (2,0%).

W województwie spośród ogółu zatrudnionych ponad połowa (52,3%), tj. podobnie jak w latach ubiegłych, pracowała na **stanowiskach robotniczych**. Najwyższy ich udział odnotowano w przemyśle (53,3%) oraz handlu i naprawach (9,8%). Przeciętne zatrudnienie na **stanowiskach nierobotniczych** wynosiło 78,3 tys. i najwyższe wystąpiło w edukacji (24,8%) oraz przemyśle (18,1%).

Wzrost/spadek przeciętnego zatrudnienia w stosunku do 2006 r. z podziałem na stanowiska robotnicze i nierobotnicze według sekcji przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 1.5. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia według stanowisk i sekcji w 2007 r.**

Sekcje	Ogółem	Stanowiska	
		robotnicze	nierobotnicze
	2006=100		
Ogółem	101,1	100,4	101,9
Przemysł	99,8	98,2	105,2
Budownictwo	114,7	117,0	106,3
Handel i naprawy ^Δ	101,8	101,3	102,6
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	104,2	104,2	104,3
Edukacja	98,3	100,1	97,8
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	101,4	94,7	103,6
Pozostałe sekcje	102,0	101,5	102,2

W 2007 r. przeciętne zatrudnienie osób wykonujących pracę **poza granicami kraju** na rzecz krajowych jednostek wynosiło 2,7 tys. osób, tj. o 2,5% mniej niż w 2006 r. Wszyscy zatrudnieni poza granicami kraju pracowali w sektorze prywatnym, najwięcej w budownictwie, tj. 78,1% (2,1 tys.).

Przy pracach interwencyjnych i robotach publicznych zatrudnionych było 0,3 tys. osób, które pracowały w administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych ubezpieczeniach społecznych i zdrowotnych. W porównaniu z 2006 r. ich liczba zwiększyła się o 32,6%.

Przeciętne zatrudnienie **uczniów** było o 4,6% niższe niż w 2006 r. i wynosiło 2,1 tys. osób.

Na koniec 2007 r. w województwie było 197,3 tys. pracujących według **faktycznego (stałego) miejsca pracy**, tj. o 2,7% więcej w porównaniu z 2006 r., a o 6,6% mniej w stosunku do 2000 r. Średnioroczne tempo spadku liczby pracujących w faktycznym miejscu pracy w latach 2000–2007 wynosiło 1,1%.

Udział pracujących w sektorze prywatnym wyniósł 57,5% wobec 56,1% w 2006 r. i 50,3% w 2000 r. Liczba pracujących w sektorze prywatnym zwiększyła się w stosunku do 2006 r. o 5,2%, natomiast w sektorze publicznym zmniejszyła się o 0,6%. Najwięcej pracujących w województwie odnotowano w sektorze przemysłowym – 78,6 tys. (39,8%). W usługach rynkowych pracowało 55,1 tys. osób (27,9%), a w nierynkowych – 56,4 tys. (28,6%).

Zmiany w liczbie pracujących w porównaniu z 2006 r. i 2000 r. przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 1.6 **Pracujący^a według płci i sekcji**
Stan w dniu 31 XII

Sektory	2006	2007		
	w osobach	2000=100	2006=100	
OGÓLEM				
Ogółem	192237	197345	93,4	102,7
w tym:				
Przemysł	64598	67900	92,0	105,1
Budownictwo	9893	10655	72,8	107,7
Usługi	110409	111561	99,3	101,0
rynkowe	54610	55131	103,3	101,0
nierynkowe	55799	56430	95,7	101,1
w tym KOBIECY				
Razem	90333	92869	93,1	102,8
w tym:				
Przemysł	19329	20813	86,0	107,7
Budownictwo	851	904	52,7	106,2
Usługi	68392	69365	98,1	101,4
rynkowe	26852	27249	104,3	101,5
nierynkowe	41540	42116	94,5	101,4

a Według faktycznego (stałego) miejsca pracy i rodzaju działalności.

Kobiety stanowiły 47,1% wszystkich pracujących w województwie i w stosunku do 2006 r. ich liczba zwiększyła się o 2,8%. Ponad połowa (54,1%) kobiet pracowała w sektorze publicznym. Podobnie jak w 2006 r., najwięcej pracujących kobiet odnotowano w usługach nierynkowych, tj. 45,3%. W porównaniu z 2006 r. w sektorze usług nierynkowych wystąpił wzrost liczby pracujących kobiet o 1,4%. W sektorze usług rynkowych również pracowało więcej kobiet (o 1,5%) niż w 2006 r.

Na koniec 2007 r. z ogólnej liczby 197,3 tys. pracujących, w miastach pracowało 79,1%. W miastach na sektor prywatny przypadają 56,1% pracujących, a na wsi 62,7%. Kobiety stanowiły 47,7% ogółu pracujących w miastach i 44,8% na wsi. W przekroju powiatowym najwyższy udział w ogólnej liczbie pracujących na koniec 2007 r. wystąpił w Opolu (mieście na prawach powiatu) – 24,9% oraz w powiecie nyskim – 11,4%. Liczbę pracujących w przekroju terytorialnym przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 1.7. **Pracujący^a według powiatów**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2006	2007		
		w osobach	lokata	2006=100
Województwo	192237	197345	x	102,7
powiaty:				
Brzeski	14500	14457	6	99,7
Głubczycki	8708	9044	10	103,9
Kędzierzyńsko-kozielski	20316	20239	3	99,6
Kluczborski	10304	10593	8	102,8
Krapkowicki	14799	15211	5	102,8
Namysłowski	6250	6852	12	109,6
Nyski	22501	22581	2	100,4
Oleski	9646	10287	9	106,6
Opolski	18069	18972	4	105,0
Prudnicki	8509	8433	11	99,1
Strzelecki	10806	11549	7	106,9
Miasto na prawach powiatu – Opole	47829	49127	1	102,7

a Według faktycznego (stałego) miejsca pracy.

W porównaniu z 2006 r. w przekroju powiatowym w 2007 r. odnotowano wzrost liczby pracujących prawie we wszystkich powiatach, za wyjątkiem brzeskiego (spadek o 0,3%), kędzierzyńsko-kozielskiego (spadek o 0,4%) oraz prudnickiego (spadek o 0,9%). Najwyższy procentowo wzrost wystąpił w powiecie namysłowskim (o 9,6%) i strzeleckim (o 6,9%). W sektorze publicznym wzrost wystąpił jedynie w 3 powiatach, najwyższy procentowo odnotowano w powiecie namysłowskim (o 1,7%) i w Opolu (mieście na prawach powiatu – o 1,1%). W pozostałych powiatach w tym sektorze wystąpił spadek, największy procentowo w powiecie opolskim (o 3,3%) oraz krapkowickim (o 2,3%). Natomiast w sektorze prywatnym wzrost odnotowano w większości powiatów oprócz powiatu brzeskiego i prudnickiego (spadek odpowiednio: o 0,3% i o 0,4%). Procentowo najwyższy wzrost wystąpił w powiecie namysłowskim (o 15,0%) oraz strzeleckim (o 13,8%).

2. Bezrobocie rejestrowane

Bezrobocie jest jednym z podstawowych elementów rynku pracy, który oznacza stan nierównowagi pomiędzy popytem na pracę, a jej podażą. W gospodarkach rynkowych niskie natężenie bezrobocia w granicach 3–5% jest zjawiskiem naturalnym i nieuniknionym, świadczącym o zmianach statusu na rynku pracy lub zmianach miejsca pracy.

W ciągu ostatnich lat zaszły głębokie zmiany na rynku pracy w Polsce. Liczba bezrobotnych rejestrowanych w powiatowych urzędach pracy zmniejszała się z roku na rok. Spadkowa tendencja zarówno w kraju jak i na Opolszczyźnie utrzymała się już od kilku lat. Rok 2007 był już piątym z kolei, gdy rynek pracy odczuł spadek bezrobocia. Liczba bezrobotnych na koniec 2007 r. była niższa zarówno w porównaniu z 2006 r. jak i 2000 r. W kraju zmniejszyła się ona w stosunku do 2006 r. – o 562,8 tys. osób, a w porównaniu z 2000 r. – o 956,0 tys. osób. Natomiast w województwie opolskim spadki te wyniosły odpowiednio: 16,7 tys. i 26,0 tys. osób. Średnioroczne tempo spadku bezrobocia na Opolszczyźnie w latach 2000–2007 wynosiło 6,5%.

Liczbę zarejestrowanych bezrobotnych w przekroju terytorialnym przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 2.1. **Bezrobotni zarejestrowani według powiatów**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2006	2007		
		w osobach	lokata	2006=100
Województwo	60058	43338	x	72,2
powiaty:				
Brzeski	7927	6566	11	82,8
Głubczycki	3305	2455	5	74,3
Kędzierzyńsko-kozielski	4925	4309	10	87,5
Kluczborski	3731	2935	6	78,7
Krapkowicki	2644	2222	2	84,0
Namysłowski	3807	2415	4	63,4
Nyski	12488	7742	12	62,0
Oleski	2368	1599	1	67,5
Opolski	5812	3917	9	67,4
Prudnicki	4141	3143	7	75,9
Strzelecki	3105	2365	3	76,2
Miasto na prawach powiatu – Opole	5805	3670	8	63,2

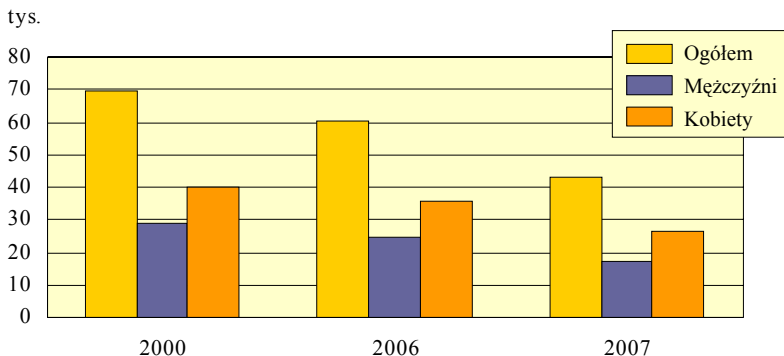
W końcu 2007 r. w województwie opolskim bez pracy pozostawało 43,3 tys. osób, co stanowiło 2,5% wszystkich bezrobotnych w kraju (1 lokata). Stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie 12,0%, a w kraju – 11,4% (w 2006 r. odpowiednio: 16,2% i 14,8%). Najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych w końcu grudnia 2007 r. było w powiecie nyskim (7,7 tys.), brzeskim (6,6 tys.), kędzierzyńsko-kozielskim (4,3 tys.) i opolskim (3,9 tys.), na te powiaty przypadła ponad połowa (52,0%) liczby zarejestrowanych bezrobotnych w województwie opolskim. W porównaniu z 2006 r. we wszystkich powiatach odnotowano spadek liczby bezrobotnych, największy w powiecie nyskim (o 38,0%) oraz w Opolu (mieście na prawach powiatu – o 36,8%).

Spadek liczby bezrobotnych zarówno w porównaniu z 2006 r. jak i 2000 r. dotyczył w większym stopniu mężczyzn niż kobiet. W stosunku do 2006 r. liczba mężczyzn zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy zmniejszyła się o 30,3%, a kobiet o 26,1%. Jednocześnie w stosunku do 2000 r. liczba bezrobotnych mężczyzn zmniejszyła się o 41,0%, natomiast kobiet o 34,9%.

Zmiany poziomu bezrobocia według płci w województwie opolskim w porównaniu z 2006 r. i 2000 r. ilustruje wykres.

ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI

Stan w dniu 31XII

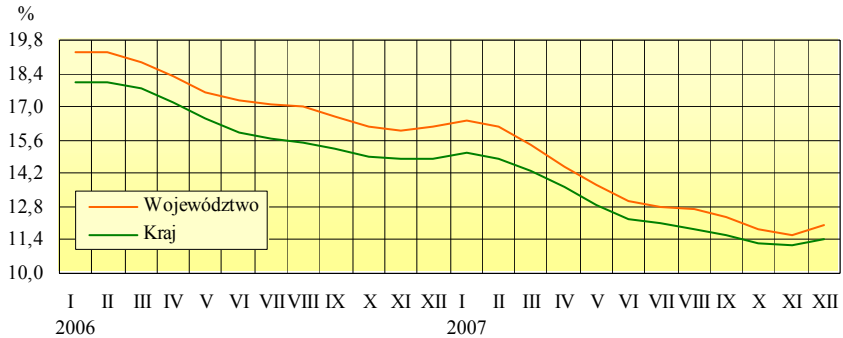
O skali bezrobocia i tempie jego zmian świadczy **stopa bezrobocia**, mierzona udziałem liczby bezrobotnych w cywilnej ludności aktywnej zawodowo. W porównaniu z 2006 r. stopa bezrobocia była niższa o 4,2 pkt, natomiast w stosunku do 2000 r. o 3,7 pkt. Również w kraju wskaźnik ten ukształtował się na poziomie niższym zarówno w stosunku do 2006 r. jak i 2000 r., tj. odpowiednio: o 3,4 pkt i o 3,7 pkt.

Kształtowanie się stopy bezrobocia w województwie oraz w kraju w latach 2006–2007 ilustruje wykres.

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO

Stan w końcu miesiąca

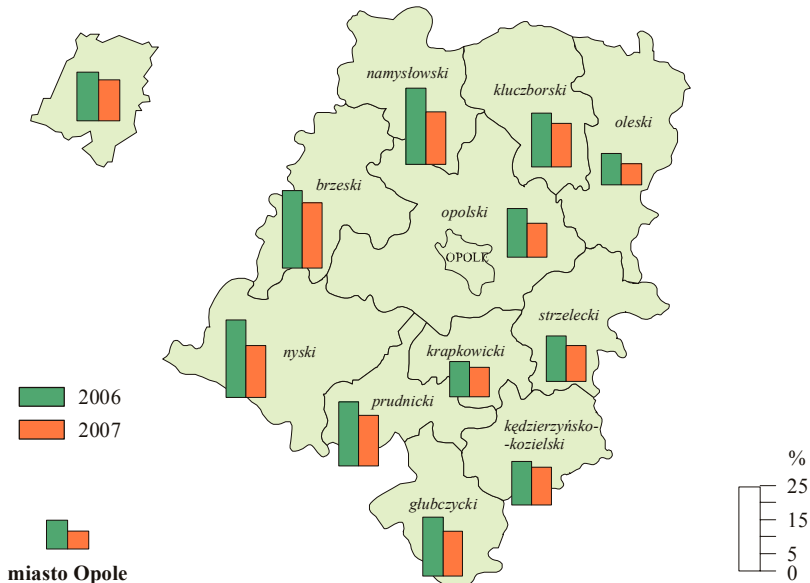

W analizowanym okresie stopa bezrobocia w województwie opolskim była wyższa niż przeciętnie w kraju. Na koniec 2007 r. województwo opolskie znajdowało się na 9 (w 2006 r. – na 8) miejscu w kraju pod względem wysokości stopy bezrobocia.

Przestrzenne zróżnicowanie stopy bezrobocia w latach 2006–2007 przedstawia mapka.

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO WEDŁUG POWIATÓW

Stan w dniu 31XII

W dalszym ciągu w województwie występowało duże przestrzenne zróżnicowanie stopy bezrobocia od 20,7% w powiecie brzeskim do 5,4% w Opolu (mieście na prawach powiatu). Do powiatów o najwyższej stopie bezrobocia należały również powiat namysłowski (16,6%) i nyski (16,5%).

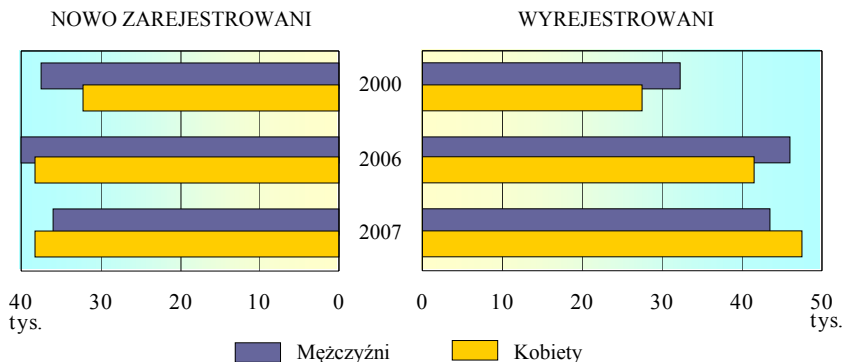
W porównaniu z końcem 2006 r. we wszystkich powiatach odnotowano spadek stopy bezrobocia, największy w powiecie nyskim (o 8,1 pkt) i namysłowskim (o 7,6 pkt), a najmniejszy w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (o 1,7 pkt) i krapkowickim (o 1,8 pkt).

O poziomie bezrobocia decyduje m.in. jego płynność, czyli wzajemne relacje napływu i odpływu bezrobotnych. **Napływ** przedstawia liczbę bezrobotnych, którzy w danym okresie sprawozdawczym zostali zarejestrowani w powiatowych urzędach pracy, natomiast **odpływ** przedstawia liczbę osób wyłączonych z ewidencji powiatowych urzędów pracy w danym czasie. W 2007 r. odnotowano przewagę bezrobotnych wyrejestrowanych z ewidencji powiatowych urzędów pracy nad osobami nowo rejestrującymi się, czego efektem była mniejsza liczba zarejestrowanych bezrobotnych w końcu 2007 r. w porównaniu z rokiem poprzednim.

W ciągu 2007 r. **zarejestrowano** 74,2 tys. osób i jednocześnie **wykreślono** z ewidencji urzędów pracy 90,9 tys. bezrobotnych. W porównaniu z 2006 r. zmniejszyła się o 4,0 tys., tj. o 5,1% liczba osób, które uzyskały status bezrobotnego. Natomiast w stosunku do 2000 r. liczba nowo zarejestrowanych zwiększyła się o 4,5 tys., tj. o 6,5%. Równocześnie wzrosła liczba osób wyrejestrowanych z ewidencji zarówno w porównaniu z 2006 r. jak i 2000 r., tj. odpowiednio: o 3,4 tys. (o 3,8%) i o 31,1 tys. (o 51,9%).

Napływ oraz odpływ bezrobotnych według płci w poszczególnych latach ilustruje wykres.

BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI

W 2007 r. w przeciwieństwie do lat poprzednich ponad połowa (51,6%) nowo rejestrujących się to kobiety i ich udział wzrósł w stosunku do 2006 r. o 2,6 pkt., a w porównaniu z 2000 r. o 5,4 pkt. Przeważającą grupę wśród nowo zarejestrowanych bezrobotnych stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, tj. 82,7%. Ich liczba w porównaniu z 2006 r. zmniejszyła się o 1,6 tys., tj. o 2,5%. Spośród nowo zarejestrowanych w 2007 r. osoby dotychczas niepracujące stanowiły 24,6%, przed rokiem – 25,6%, a osoby młode do 25 roku życia – 31,7%, w ub. roku – 34,2%. W dalszym ciągu wśród nowo zarejestrowanych uległa zmniejszeniu liczba osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy, która wynosiła 1,0 tys., tj. mniej o 0,2 tys. w porównaniu z 2006 r. i o 4,9 tys. w stosunku do 2000 r.

Najwięcej nowych rejestracji bezrobotnych w 2007 r. miało miejsce w styczniu 2007 r. (7,2 tys. osób), natomiast najmniej w lutym 2007 r. (4,8 tys. osób).

Największy napływ w 2007 r. odnotowano w powiecie nyskim (16,7 tys. osób) i brzeskim (11,1 tys. osób), a najmniejszy w powiecie oleskim (2,6 tys. osób) i krapkowickim (3,7 tys. osób).

Drugim czynnikiem obok napływu, powodującym zmiany w liczbie bezrobotnych jest ich odpływ. W 2007 r. ponad połowę (52,3%) wyrejestrowanych bezrobotnych stanowiły kobiety. Ich udział w stosunku do 2006 r. zwiększył się o 4,8 pkt., a w porównaniu z 2000 r. o 6,2 pkt. W dalszym ciągu główną przyczyną wyrejestrowania, podobnie jak w kraju, było podjęcie pracy (36,8%, w 2006 r. – 42,6%). Zatrudnienie znalazło 33,4 tys. osób, tj. o 10,3% mniej niż w 2006 r., ale o 13,5% więcej niż w 2000 r. Drugą przyczyną pod względem częstotliwości występowania wśród osób wyrejestrowanych było skreślenie z ewidencji z powodu niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy. W 2007 r. z tego powodu wykreślono 25,8 tys. osób (28,4% ogółu wyrejestrowanych), tj. o 18,0% więcej niż w 2006 r. Dobrowolnie ze statusu bezrobotnego zrezygnowało 5,3 tys. osób, przed rokiem – 4,9 tys. Prawa emerytalne i rentowe nabyło 0,5 tys. osób (w 2006 r. – również 0,5 tys.). W 2007 r. więcej bezrobotnych niż w poprzednich latach wyłączono z rejestru z tytułu rozpoczęcia szkolenia lub stażu u pracodawców. W związku z tym z ewidencji bezrobotnych wyłączono 10,2 tys. osób, tj. 11,2% ogółu wyrejestrowanych. Ich udział w stosunku do 2006 r. wzrósł o 1,4 pkt.

Najwięcej bezrobotnych wyrejestrowano w październiku 2007 r. (9,1 tys. osób), a najmniej w grudniu 2007 r. (4,6 tys. osób).

Największy odpływ w 2007 r. odnotowano w powiecie nyskim (21,5 tys. osób) i brzeskim (12,4 tys. osób), a najmniejszy w powiecie oleskim (3,4 tys. osób) i krapkowickim (4,1 tys. osób).

Napływ oraz odpływ bezrobotnych z ewidencji powiatowych urzędów pracy przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 2.2. **Nowo zarejestrowani i wyrejestrowani bezrobotni według powiatów**

Wyszczególnienie	2006	2007		2006	2007	
	napływ		2006=100	odpływ		2006=100
Województwo	78208	74184	94,9	87546	90904	103,8
powiaty:						
Brzeski	11982	11082	92,5	13076	12443	95,2
Głubczycki	4168	4278	102,6	4816	5128	106,5
Kędzierzyńsko-kozielski	5588	5226	93,5	6375	5842	91,6
Kluczborski	5853	6183	105,6	6896	6979	101,2
Krapkowicki	4450	3667	82,4	4865	4089	84,0
Namysłowski	4533	4479	98,8	5001	5871	117,4
Nyski	17683	16721	94,6	21027	21467	102,1
Oleski	2726	2605	95,6	3127	3374	107,9
Opolski	6109	5951	97,4	6601	7846	118,9
Prudnicki	4184	3903	93,3	4123	4901	118,9
Strzelecki	4159	3933	94,6	4538	4673	103,0
Miasto na prawach powiatu – Opole	6773	6156	90,9	7101	8291	116,8

O zmianach na rynku pracy świadczy również **wskaźnik płynności rynku pracy**, wyrażający w procentach stosunek liczby bezrobotnych, którzy podjęli pracę w danym okresie do liczby nowo zarejestrowanych bezrobotnych. W 2007 r. wyniósł 45,1%, czyli o 2,5 pkt mniej niż przed rokiem, a o 2,8 pkt więcej niż w 2000 r. Podobnie jak w 2006 r. w przekroju terytorialnym jedne z najwyższych wartości wskaźnika płynności ukształtowały się w powiatach o wysokiej stopie bezrobocia, a zwłaszcza w powiecie namysłowskim (49,9%) i nyskim (49,7%). Jednak najwyższy wskaźnik płynności, analogicznie jak przed rokiem wystąpił w powiecie oleskim (54,6%, w 2006 r. – 56,3%), gdzie stopa bezrobocia była jedną z najniższych.

Sytuację na rynku pracy w zakresie bezrobocia charakteryzuje nie tylko poziom, ale również struktura bezrobocia, która jest silnie zróżnicowana pod względem cech demograficznych i społecznych. Zagrożenie bezrobociem i szanse na uzyskanie nowego lub pierwszego zatrudnienia nie są jednakowe dla wszystkich. Zależy to m.in. od płci, wieku, poziomu wykształcenia, stażu pracy, czasu pozostawania bez pracy czy od miejsca zamieszkania.

Podobnie jak w latach ubiegłych wśród bezrobotnych nadal **przeważały kobiety**. W końcu grudnia 2007 r. liczba kobiet zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa opolskiego wyniosła 26,2 tys. Pomimo, że liczba ich zmniejszyła się zarówno w stosunku do 2006 r. (o 26,1%) jak i w porównaniu z 2000 r. (o 34,9%), nadal

bezrobocie w większym stopniu dotyczyło kobiet niż mężczyzn. Udział kobiet pozostających bez pracy w ogólnej liczbie bezrobotnych ukształtował się na poziomie 60,4% (w kraju – 58,2%) wobec 59,0% w 2006 r. i 58,1% w 2000 r. Na koniec 2007 r. na 100 bezrobotnych mężczyzn przypadały 153 bezrobotne kobiety, przy czym w liczbie ludności ogółem na 100 mężczyzn przypadało 107 kobiet.

Liczbę zarejestrowanych bezrobotnych kobiet i ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych w poszczególnych powiatach województwa opolskiego przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 2.3. **Bezrobotne zarejestrowane kobiety według powiatów**
Stan w dniu 31XII

Wyszczególnienie	2006	2007		2006	2007	
	w osobach		lokata	w % ogółem bezrobotnych		lokata
Województwo	35445	26191	x	59,0	60,4	x
powiaty:						
Brzeski	4600	3973	11	58,0	60,5	4
Głubczycki	2030	1422	2	61,4	57,9	3
Kędzierzyńsko-kozielski	3133	2792	10	63,6	64,8	10
Kluczborski	2303	1838	7	61,7	62,6	7
Krapkowicki	1773	1541	4	67,1	69,4	11
Namysłowski	2340	1562	5	61,5	64,7	9
Nyski	6735	4181	12	53,9	54,0	1
Oleski	1443	993	1	60,9	62,1	6
Opolski	3606	2465	9	62,0	62,9	8
Prudnicki	2153	1704	6	52,0	54,2	2
Strzelecki	1938	1481	3	62,4	62,6	7
Miasto na prawach powiatu – Opole	3391	2239	8	58,4	61,0	5

Rozpatrując udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych w danym powiecie na koniec 2007 r. najwyższy wystąpił w powiecie krapkowickim (69,4%) i kędzierzyńsko-kozielskim (64,8%), a najniższy w powiecie nyskim (54,0%) i prudnickim (54,2%). Najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych kobiet, podobnie jak wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych, było w powiecie nyskim (4,2 tys.) i brzeskim (4,0 tys.), natomiast najmniej w powiecie oleskim (1,0 tys.) i głubczyckim (1,4 tys.). W porównaniu z 2006 r. we wszystkich powiatach odnotowano zmniejszenie liczby bezrobotnych kobiet. Największy procentowy spadek wystąpił w powiecie nyskim (o 37,9%) i w Opolu (mieście na prawach powiatu – o 34,0%).

Istotnym czynnikiem mającym wpływ na sytuację bezrobotnych na rynku pracy jest **wiek** osób pozostających bez pracy. Analizując zjawisko bezrobocia według wieku w województwie opolskim można zauważyć, że w najtrudniejszej sytuacji na rynku

pracy znajdowały się osoby w wieku 45–54 lata, które stanowiły 26,9% wszystkich bezrobotnych. Jednak ich liczba zmniejszyła się zarówno w porównaniu z 2006 r. jak i 2000 r., tj. odpowiednio: o 4,2 tys. (o 26,3%) i o 1,1 tys. (o 8,8%). Analogicznie jak w roku poprzednim drugą pod względem liczebności grupą byli bezrobotni w wieku 25–34 lata, ich udział wyniósł 25,4%, tj. o 0,5 pkt mniej niż w 2006 r. i o 0,6 pkt niż w 2000 r. Podobnie sytuacja przedstawiała się w kraju, dwie najliczniejsze grupy bezrobotnych to osoby w wieku 25–34 lata (27,8%) oraz 45–54 lata (25,4%). Należy również zaznaczyć, że w województwie opolskim odnotowano najniższy udział osób w wieku 25–34 lata w ogólnej liczbie bezrobotnych (1 lokata).

Liczbę zarejestrowanych bezrobotnych w wieku 45–54 lata i ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych w poszczególnych powiatach województwa opolskiego przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 2.4. **Bezrobotni zarejestrowani w wieku 45–54 lata według powiatów**
Stan w dniu 31XII

Wyszczególnienie	2006	2007		2006	2007	
	w osobach	lokata		w % ogółem bezrobotnych	lokata	
Województwo	15812	11647	x	26,3	26,9	x
powiaty:						
Brzeski	2188	1861	11	27,6	28,3	9
Głubczycki	785	654	5	23,8	26,6	7
Kędzierzyńsko-kozielski	1406	1150	10	28,5	26,7	8
Kluczborski	970	757	6	26,0	25,8	5
Krapkowicki	660	557	2	25,0	25,1	4
Namysłowski	955	622	4	25,1	25,8	5
Nyski	3404	2202	12	27,3	28,4	10
Oleski	593	397	1	25,0	24,8	3
Opolski	1409	959	8	24,2	24,5	1
Prudnicki	1019	829	7	24,6	26,4	6
Strzelecki	765	581	3	24,6	24,6	2
Miasto na prawach powiatu – Opole	1658	1078	9	28,6	29,4	11

Biorąc pod uwagę udział bezrobotnych w wieku 45–54 lata w ogólnej liczbie bezrobotnych w danym powiecie na koniec 2007 r. najwyższy odnotowano w Opolu (mieście na prawach powiatu – 29,4%) oraz w powiecie nyskim (28,4%), a najniższy w powiecie opolskim (24,5%) i strzeleckim (24,6%). Natomiast największa liczba bezrobotnych w tym wieku wystąpiła w powiecie nyskim (2,2 tys.) i brzeskim (1,9 tys.), a najmniejsza w powiecie oleskim (0,4 tys.) i krapkowickim (0,6 tys.). W analizowanej grupie wiekowej we wszystkich powiatach w porównaniu z 2006 r. odnotowano spadek liczby bezrobotnych, największy procentowy spadek wystąpił w powiecie nyskim (o 35,3%) oraz w Opolu (mieście na prawach powiatu – o 35,0%).

W dalszym ciągu na rynku pracy poprawiała się sytuacja ludzi młodych, czyli osób do 24 roku życia. Osoby te w ogólnej liczbie bezrobotnych na koniec 2007 r. stanowiły 18,7% wobec 19,7% na koniec grudnia 2006 r. W kraju odsetek ten ukształtował się na poziomie 19,0% (w 2006 r. – 20,6%). Liczebność tej grupy w końcu 2007 r. w województwie opolskim wyniosła 8,1 tys., tj. o 31,5% mniej niż przed rokiem.

Rozpatrując udział omawianej grupy bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych w danym powiecie na koniec 2007 r. najwyższy wystąpił w powiecie strzeleckim (25,7%) i oleskim (23,0%), a najniższy w Opolu (mieście na prawach powiatu – 13,3%) oraz w powiecie nyskim (16,6%). Najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych do 24 roku życia było w powiecie nyskim (1,3 tys.) i brzeskim (1,1 tys.), a najmniej w powiecie oleskim i krapkowickim (po 0,4 tys.). W porównaniu z 2006 r. we wszystkich powiatach odnotowano spadek liczby bezrobotnych w wieku do 24 lat. Największy procentowy spadek wystąpił w Opolu (mieście na prawach powiatu – o 44,6%) oraz w powiecie nyskim (o 43,1%).

Nadal najmniej liczną grupą bezrobotnych na koniec 2007 r. były osoby w wieku 55 lat i więcej. Jednak ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wzrastał z roku na rok. Ponadto stosunkowo mała skłonność bezrobotnych w tej grupie wiekowej do zmian zawodu i kwalifikacji stanowi dość istotne utrudnienie i zmniejsza szanse na znalezienie pracy. Na koniec 2007 r. było ich 4,5 tys. osób i stanowili 10,3% ogółu bezrobotnych.

Liczbę zarejestrowanych bezrobotnych w wieku 55 lat i więcej oraz ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych przedstawia tablica nr 2.5.

Tabl. 2.5. Bezrobotni zarejestrowani w wieku 55 lat i więcej według powiatów
Stan w dniu 31XII

Wyszczególnienie	2006	2007		2006	2007	
	w osobach		lokata	w % ogółem bezrobotnych		lokata
Województwo	4886	4464	x	8,1	10,3	x
powiaty:						
Brzeski	623	629	11	7,9	9,6	2
Głubczycki	258	257	4	7,8	10,5	6
Kędzierzyńsko-kozielski	413	412	8	8,4	9,6	2
Kluczborski	296	288	6	7,9	9,8	3
Krapkowicki	202	196	2	7,6	8,8	1
Namysłowski	303	266	5	8,0	11,0	7
Nyski	924	774	12	7,4	10,0	5
Oleski	202	158	1	8,5	9,9	4
Opolski	442	429	9	7,6	11,0	7
Prudnicki	376	353	7	9,1	11,2	8
Strzelecki	223	231	3	7,2	9,8	3
Miasto na prawach powiatu – Opole	624	471	10	10,7	12,8	9

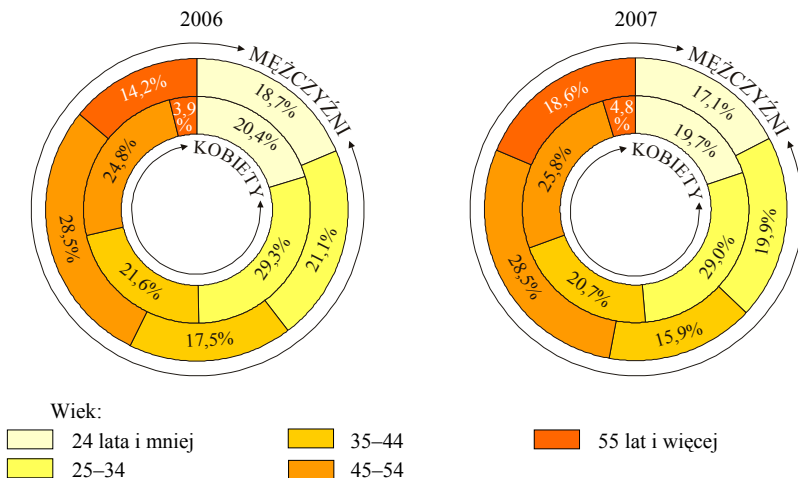
W kraju odsetek tej grupy bezrobotnych wyniósł 8,5%. W porównaniu z 2006 r. liczba bezrobotnych w wieku 55 lat i więcej zmniejszyła się o 0,4 tys., tj. o 8,6%.

Analiza udziału bezrobotnych w wieku 55 lat i więcej w ogólnej liczbie bezrobotnych w danym powiecie na koniec 2007 r. wskazuje, że najwyższy jego poziom wystąpił w Opolu (mieście na prawach powiatu – 12,8%) i w powiecie prudnickim (11,2%), a najniższy w powiecie krapkowickim (8,8%) oraz brzeskim i kędzierzyńsko-kozielskim (po 9,6%). Najwięcej bezrobotnych w tym wieku zarejestrowanych było w powiecie nyskim (0,8 tys.) i brzeskim (0,6 tys.), a najmniej w powiecie oleskim i krapkowickim (po 0,2 tys.). W porównaniu z 2006 r. prawie we wszystkich powiatach odnotowano spadek w tej grupie bezrobotnych, największy w Opolu (mieście na prawach powiatu – o 24,5%) i w powiecie oleskim (o 21,8%). Jedynie w powiecie brzeskim i strzeleckim zwiększyła się liczba bezrobotnych w wieku 55 lat i więcej, tj. odpowiednio: o 1,0% i o 3,6%.

Nadal bezrobotni mężczyźni byli nieco starsi niż kobiety. Wśród bezrobotnych mężczyzn osoby w wieku powyżej 45 lat stanowiły 47,1%, tj. o 4,4 pkt więcej niż w 2006 r. Analogiczny odsetek dla kobiet wyniósł 30,6%, tj. o 1,9 pkt więcej niż przed rokiem. Zmiany w strukturze bezrobotnych mężczyzn i kobiet według wieku w porównaniu z 2006 r. ilustruje wykres.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH WEDŁUG PŁCI I WIEKU

Stan w dniu 31XII

Ważną cechą decydującą o sytuacji i szansach bezrobotnych na rynku pracy jest **poziom wykształcenia**, od którego zależy zarówno umiejętność skutecznego poszukiwania pracy, jak i umiejętność dostosowywania się do zmian na rynku pracy.

Poziom wykształcenia jest istotnym czynnikiem wpływającym na status osób bezrobotnych. Bezrobocie zazwyczaj dotyczy w niewielkim stopniu osób o wysokich kwalifikacjach zawodowych, które nawet jeśli stracą pracę, to mają większą szansę na jej ponowne podjęcie. Największe problemy ze zmianą statusu bezrobotnego mają osoby o niskim poziomie wykształcenia, bez kwalifikacji pożądaných na rynku pracy.

Struktura bezrobotnych na koniec 2007 r. według poziomu wykształcenia w stosunku do lat poprzednich utrzymała się na podobnym poziomie. Większość bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy to w dalszym ciągu osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. Najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych, analogicznie jak w 2006 r. stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym (64,6% ogólnej liczby bezrobotnych; w 2006 r. – 66,3%). W kraju analogiczny odsetek wyniósł 61,9%. W porównaniu z 2006 r. liczba bezrobotnych z analizowanym wykształceniem zmniejszyła się o 11,8 tys., tj. o 29,6%. Liczbę zarejestrowanych bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym oraz ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 2.6. **Bezrobotni zarejestrowani z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym według powiatów**
Stan w dniu 31XII

Wyszczególnienie	2006	2007		2006	2007	
	w osobach		lokata	w % ogółem bezrobotnych		lokata
Województwo	39790	28014	x	66,3	64,6	x
powiaty:						
Brzeski	5095	4137	11	64,3	63,0	3
Głubczycki	2277	1727	5	68,9	70,3	10
Kędzierzyńsko-kozielski	3469	3032	10	70,4	70,4	11
Kluczborski	2475	1877	7	66,3	64,0	4
Krapkowicki	1900	1556	2	71,9	70,0	9
Namysłowski	2607	1600	3	68,5	66,3	6
Nyski	8460	4963	12	67,7	64,1	5
Oleski	1402	919	1	59,2	57,5	2
Opolski	3975	2609	9	68,4	66,6	7
Prudnicki	2895	2222	8	69,9	70,7	12
Strzelecki	2201	1637	4	70,9	69,2	8
Miasto na prawach powiatu – Opole	3034	1735	6	52,3	47,3	1

Najwyższy udział bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym w ogólnej liczbie bezrobotnych wystąpił w powiecie prudnickim (70,7%) i kędzierzyńsko-kozielskim (70,4%), a najniższy w Opolu (mieście

na prawach powiatu – 47,3%) i w powiecie oleskim (57,5%). Natomiast największą liczbę bezrobotnych z takim poziomem wykształcenia odnotowano w powiecie nyskim (5,0 tys.) i brzeskim (4,1 tys.), a najmniejszą w powiecie oleskim (0,9 tys.) i krapkowskim (1,6 tys.). W stosunku do 2006 r. we wszystkich powiatach zmniejszyła się liczba bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym. Największy procentowy spadek odnotowano w Opolu (mieście na prawach powiatu – o 42,8%) i w powiecie nyskim (o 41,3%).

Nadal najmniej zagrożone bezrobociem były osoby legitymujące się wykształceniem wyższym. W 2007 r. osoby z tym wykształceniem stanowiły jedynie 6,1% (w kraju – 6,9%). Jednak ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wzrósł zarówno w porównaniu z rokiem poprzednim jak i 2000 r., tj. odpowiednio: o 0,8 pkt i o 3,6 pkt.

W przekroju terytorialnym najwyższy udział bezrobotnych z wykształceniem wyższym w ogólnej liczbie bezrobotnych w danym powiecie na koniec 2007 r. wystąpił w Opolu (mieście na prawach powiatu – 16,9%) oraz w powiecie oleskim (8,8%), natomiast najniższy w powiecie głubczyckim (3,4%) i namysłowskim (4,2%). Najwięcej bezrobotnych z tym wykształceniem było w Opolu (mieście na prawach powiatu – 0,6 tys.) i w powiecie nyskim (0,5 tys.), natomiast najmniej w powiecie głubczyckim, namysłowskim, krapkowskim i strzeleckim (po 0,1 tys.).

Liczbę zarejestrowanych bezrobotnych z wykształceniem wyższym i ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 2.7. **Bezrobotni zarejestrowani z wykształceniem wyższym według powiatów**
Stan w dniu 31XII

Wyszczególnienie	2006	2007		2006	2007	
	w osobach		lokata	w % ogółem bezrobotnych		lokata
Województwo	3218	2639	x	5,4	6,1	x
powiaty:						
Brzeski	322	324	10	4,1	4,9	6
Głubczycki	86	84	1	2,6	3,4	1
Kędzierzyńsko-kozielski	223	190	8	4,5	4,4	3
Kluczborski	157	135	5	4,2	4,6	4
Krapkowskie	132	108	3	5,0	4,9	6
Namysłowski	136	101	2	3,6	4,2	2
Nyski	557	476	11	4,5	6,1	8
Oleski	175	140	6	7,4	8,8	9
Opolski	296	205	9	5,1	5,2	7
Prudnicki	184	148	7	4,4	4,7	5
Strzelecki	128	109	4	4,1	4,6	4
Miasto na prawach powiatu – Opole	822	619	12	14,2	16,9	10

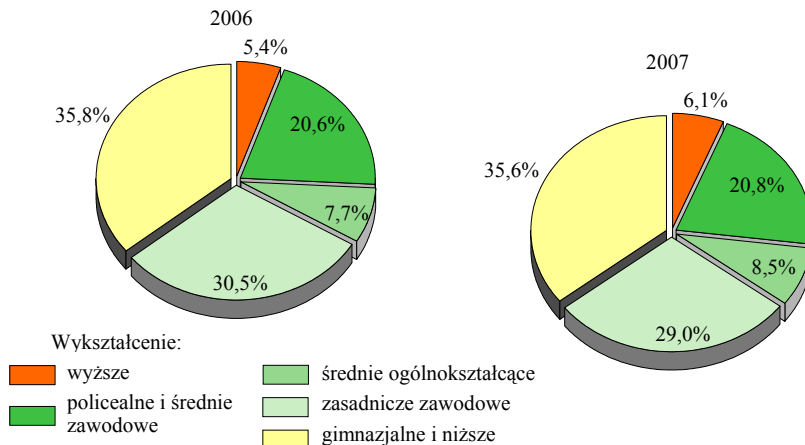
W porównaniu z 2006 r. prawie we wszystkich powiatach odnotowano spadek liczby bezrobotnych z wykształceniem wyższym, za wyjątkiem powiatu brzeskiego, w którym wystąpił wzrost o 0,6%. Największy procentowy spadek odnotowano w powiecie opolskim (o 30,7%) i namysłowskim (o 25,7%).

Nadal bezrobotne kobiety były lepiej wykształcone niż bezrobotni mężczyźni. Wykształcenie wyższe i średnie zawodowe łącznie z policealnym posiadało 8,0 tys. kobiet pozostających bez pracy (w 2006 r. – 10,7 tys.), podczas gdy mężczyzn o tym samym poziomie wykształcenia było 3,6 tys. (w 2006 r. – 4,9 tys.).

Zmiany w strukturze bezrobotnych mężczyzn i kobiet według poziomu wykształcenia w porównaniu z 2006 r. ilustruje wykres.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

Stan w dniu 31XII

Sytuacja bezrobotnych na rynku pracy zależy m. in. od ich przeszłości zawodowej. Biorąc pod uwagę to kryterium można wyróżnić osoby, które **dotychczas nie pracowały** i nie posiadają żadnego stażu zawodowego oraz osoby, które **poprzednio pracowały** i obecnie poszukują nowej pracy. Rozpatrując kryterium klasyfikacji bezrobotnych pod względem ich przeszłości zawodowej można dokonać analizy według stażu pracy.

W końcu grudnia 2007 r. w powiatowych urzędach pracy województwa opolskiego wśród zarejestrowanych bezrobotnych przeważały osoby, które już pracowały zawodowo. Ich udział na koniec 2007 r. ukształtował się na poziomie z 2006 r. i wyniósł 80,0% (w kraju – 76,8%, w 2006 r. – 76,4%). Liczba osób poprzednio pracujących na

koniec 2007 r. wyniosła 34,7 tys. i była niższa o 13,4 tys., tj. o 27,8% w stosunku do 2006 r. W końcu grudnia 2007 r. największy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wystąpił wśród osób ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat (20,2%). Ponad połowę (60,8%) tych osób stanowiły kobiety.

W przekroju terytorialnym najwyższy udział bezrobotnych ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat w ogólnej liczbie bezrobotnych w danym powiecie na koniec 2007 r. wystąpił w powiecie strzeleckim (21,4%) oraz głubczyckim (21,1%), a najniższy w Opolu (mieście na prawach powiatu – 17,8%) i w powiecie kluczborskim (19,0%). Najwięcej bezrobotnych z tym stażem pracy zarejestrowanych było w powiecie nyskim (1,5 tys.) i brzeskim (1,4 tys.), natomiast najmniej w powiecie oleskim (0,3 tys.) oraz krapkowickim, namysłowskim, strzeleckim i głubczyckim (po 0,5 tys.). W porównaniu z 2006 r. we wszystkich powiatach odnotowano spadek w tej grupie bezrobotnych i największy procentowo wystąpił w powiecie nyskim (o 39,9%) oraz namysłowskim (o 38,8%).

Liczbę zarejestrowanych bezrobotnych ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat i ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 2.8. **Bezrobotni zarejestrowani ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat według powiatów**
Stan w dniu 31XII

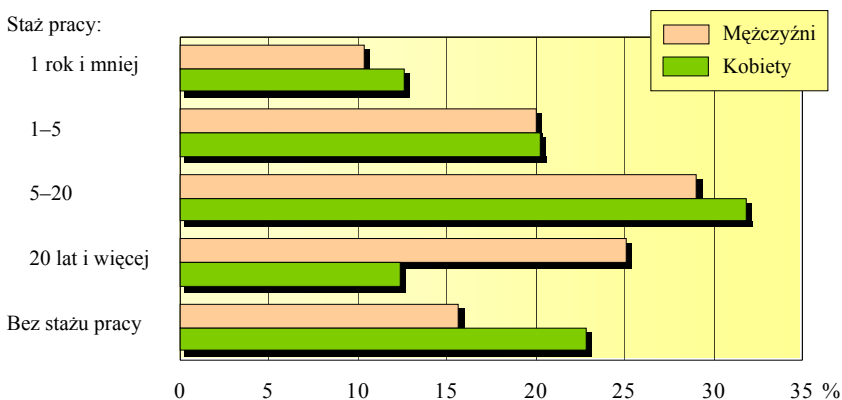
Wyszczególnienie	2006	2007		2006	2007	
	w osobach	lokata		w % ogółem bezrobotnych	lokata	
Województwo	12208	8752	x	20,3	20,2	x
powiaty:						
Brzeski	1654	1370	11	20,9	20,9	9
Głubczycki	702	518	5	21,2	21,1	10
Kędzierzyńsko-kozielski	1007	895	10	20,4	20,8	8
Kluczborski	724	558	6	19,4	19,0	2
Krapkowicki	518	454	2	19,6	20,4	5
Namysłowski	814	498	3	21,4	20,6	6
Nyski	2557	1536	12	20,5	19,8	3
Oleski	503	333	1	21,2	20,8	8
Opolski	1199	781	9	20,6	19,9	4
Prudnicki	850	650	7	20,5	20,7	7
Strzelecki	629	505	4	20,3	21,4	11
Miasto na prawach powiatu – Opole	1051	654	8	18,1	17,8	1

W dalszym ciągu najmniej liczną grupę stanowiły osoby, które przepracowały 30 lat i więcej, a ich udział wyniósł 3,7%. W porównaniu z 2006 r. liczba tych osób zmniejszyła się o 10,4%, przy jednoczesnym wzroście udziału o 0,7 pkt.

Rozpatrując **rodzaj działalności ostatniego miejsca pracy** bezrobotnych w końcu grudnia 2007 r. należy stwierdzić, że najwięcej osób zanim otrzymało status bezrobotnych zatrudnionych było w sekcjach: przemysł (26,7%) oraz handel i naprawy (17,5%). Większość, tj. 69,1% bezrobotnych poprzednio pracujących zatrudniona była w sektorze prywatnym. Natomiast liczba osób bez zawodu na koniec 2007 r. wyniosła 6,0 tys. Spośród pozostałych bezrobotnych najwięcej było o następujących zawodach i specjalnościach: sprzedawca (9,6%) i robotnik gospodarczy (5,2%). Bezrobotnych według płci i stażu pracy ilustruje wykres.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH WEDŁUG PŁCI ORAZ STAŻU PRACY W 2007 R.

Stan w dniu 31XII

Nadal w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy znajdowały się osoby **bez stażu pracy**. Na koniec 2007 r. ich liczba wyniosła 8,7 tys., co stanowiło 20,0% ogółu bezrobotnych (w kraju – 23,2%). Województwo opolskie znajdowało się na 4 miejscu w kraju. W porównaniu z 2006 r. liczba bezrobotnych bez stażu pracy zmniejszyła się o 27,9%, a udział pozostał na tym samym poziomie.

W powiecie strzeleckim (29,6%) i prudnickim (23,1%) wystąpił najwyższy udział osób dotychczas niepracujących w ogólnej liczbie bezrobotnych w danym powiecie na koniec 2007 r., a najniższy w Opolu (mieście na prawach powiatu – 15,5%) oraz w powiecie nyskim (16,4%). Największą natomiast liczbę bezrobotnych bez stażu pracy odnotowano w powiecie brzeskim (1,4 tys.) i nyskim (1,3 tys.), a najmniejszą w powiecie oleskim (0,4 tys.) oraz namysłowskim, głubczyckim i krapkowickim (po 0,5 tys.). W porównaniu

z 2006 r. we wszystkich powiatach odnotowano spadek liczby bezrobotnych bez stażu pracy, największy procentowy spadek wystąpił w Opolu (mieście na prawach powiatu – o 43,7%) oraz w powiecie nyskim (o 42,3%).

Liczbę bezrobotnych zarejestrowanych bez stażu pracy i ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych przedstawia tablica 2.9.

Tabl. 2.9. **Bezrobotni zarejestrowani bez stażu pracy według powiatów**
Stan w dniu 31XII

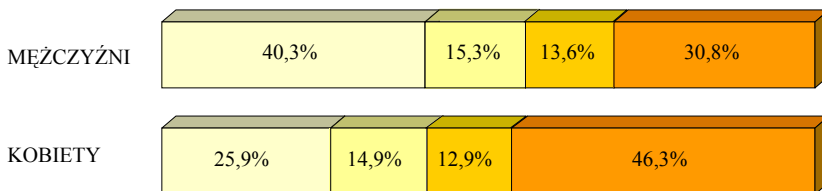
Wyszczególnienie	2006	2007		2006	2007	
	w osobach		lokata	w % ogółem bezrobotnych		lokata
Województwo	12008	8659	x	20,0	20,0	x
powiaty:						
Brzeski	1685	1398	12	21,3	21,3	6
Głubczycki	723	479	3	21,9	19,5	4
Kędzierzyńsko-kozielski	1064	927	10	21,6	21,5	7
Kluczborski	771	607	6	20,7	20,7	5
Krapkowicki	555	490	4	21,0	22,1	8
Namysłowski	681	471	2	17,9	19,5	4
Nyski	2196	1268	11	17,6	16,4	2
Oleski	526	355	1	22,2	22,2	9
Opolski	1014	669	7	17,4	17,1	3
Prudnicki	900	727	9	21,7	23,1	10
Strzelecki	883	699	8	28,4	29,6	11
Miasto na prawach powiatu – Opole	1010	569	5	17,4	15,5	1

Kolejnym kryterium klasyfikacji bezrobotnych jest **czas pozostawania bez pracy**. Okres poszukiwania pracy jest jednym z czynników określających sytuację na rynku pracy. Długi okres poszukiwania pracy oraz długa przerwa w pracy wyraźnie zmniejszają szanse na jej znalezienie i ponowne zatrudnienie. Na koniec 2007 r. liczba osób poszukujących pracy ponad 12 miesięcy wyniosła 17,4 tys. i była o 37,7% niższa niż przed rokiem (w kraju spadek o 30,9%). Jednocześnie zmniejszył się o 6,3 pkt udział analizowanej grupy wśród ogółu bezrobotnych i wyniósł 40,2% wobec 46,5% w 2006 r. Nadal większość, tj. 69,7% w tej grupie bezrobotnych stanowiły kobiety. Wśród osób pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy przeważały osoby w wieku 45–54 lata (32,6%) oraz osoby o niskim poziomie wykształcenia i krótkim stażu pracy. Spośród osób poszukujących pracy powyżej 12 miesięcy 70,0% legitymowało się wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym, a 28,7% posiadało, co najwyżej 5-letni staż pracy, natomiast 19,1% było bez stażu pracy.

Udział bezrobotnych mężczyzn i kobiet według okresu pozostawania bez pracy ilustruje wykres.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH WEDŁUG PŁCI ORAZ CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY W 2007 R.

Stan w dniu 31XII

Czas pozostawania bez pracy:

Najwyższy udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy w ogólnej liczbie bezrobotnych wystąpił w powiecie prudnickim (47,5%) i kędzierzyńsko-kozielskim (46,4%), a najniższy w powiecie nyskim (26,5%) oraz kluczborskim (39,2%). Największą liczbę bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy odnotowano w powiecie brzeskim (3,0 tys.) i nyskim oraz kędzierzyńsko-kozielskim (po 2,0 tys.), natomiast najmniejszą w powiecie oleskim (0,7 tys.) oraz krapkowickim i strzeleckim (po 0,9 tys.).

W porównaniu z 2006 r. we wszystkich powiatach odnotowano zmniejszenie tej grupy bezrobotnych, największe procentowo wystąpiło w powiecie nyskim (o 57,9%) i w Opolu (mieście na prawach powiatu – o 49,8%).

Liczbę bezrobotnych zarejestrowanych poszukujących pracy ponad 12 miesięcy i ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 2.10. **Bezrobotni zarejestrowani pozostający bez pracy ponad 12 miesięcy według powiatów**
Stan w dniu 31XII

Wyszczególnienie	2006	2007		2006	2007	
		w osobach	lokata	w % ogółem bezrobotnych	lokata	
Województwo	27938	17412	x	46,5	40,2	x
powiaty:						
Brzeski	3714	2965	12	46,9	45,2	10
Głubczycki	1685	1014	4	51,0	41,3	4
Kędzierzyńsko-kozielski	2451	1999	10	49,8	46,4	11

Tabl. 2.10. **Bezrobotni zarejestrowani pozostający bez pracy ponad 12 miesięcy według powiatów (dok.)**
Stan w dniu 31XII

Wyszczególnienie	2006	2007		2006	2007	
	w osobach		lokata	w % ogółem bezrobotnych		lokata
Kluczborski	1544	1151	6	41,4	39,2	2
Krapkowicki	1073	927	2	40,6	41,7	6
Namysłowski	1869	1017	5	49,1	42,1	8
Nyski	4871	2049	11	39,0	26,5	1
Oleski	1165	662	1	49,2	41,4	5
Opolski	3099	1667	9	53,3	42,6	9
Prudnicki	2020	1492	7	48,8	47,5	12
Strzelecki	1382	930	3	44,5	39,3	3
Miasto na prawach powiatu – Opole	3065	1539	8	52,8	41,9	7

W dalszym ciągu w województwie opolskim większość bezrobotnych **nie posiadała prawa do zasiłku**. W końcu grudnia 2007 r. bez prawa do zasiłku było 37,3 tys. osób, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 86,0% i był niższy o 1,1 pkt niż w 2006 r., natomiast wyższy o 5,5 pkt w porównaniu z 2000 r. W kraju osoby bez prawa do zasiłku stanowiły 85,7% wszystkich bezrobotnych. Województwo opolskie znajdowało się na 8 miejscu w kraju pod względem udziału bezrobotnych bez prawa do zasiłku.

Liczbę bezrobotnych nie posiadających prawa do pobierania zasiłku przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 2.11. **Bezrobotni bez prawa do zasiłku**
Stan w dniu 31XII

Wyszczególnienie	2006	2007	2006	2007
	w osobach		w % ogółem	
Ogółem	52326	37265	100,0	100,0
Mężczyźni	20509	14010	39,2	37,6
Kobiety	31817	23255	60,8	62,4
z ogółem:				
Poprzednio pracujący	40621	28819	77,6	77,3
Zamieszkali na wsi	24418	17011	46,7	45,6
Niepelnosprawni	1473	1414	2,8	3,8

W końcu 2007 r. na każde 100 osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa opolskiego (identycznie jak w kraju) zaledwie 14 otrzymywało zasiłek dla bezrobotnych. Ponad połowę bezrobotnych bez prawa do zasiłku stanowiły kobiety, tj. 62,4%. Ich udział wzrósł zarówno w porównaniu z 2006 r. jak i 2000 r., tj. odpowiednio: o 1,6 pkt i o 0,2 pkt. Wśród ogółu bezrobotnych nie mających prawa do zasiłku 69,8% stanowili długotrwale bezrobotni, 45,6% zamieszkali na wsi, a 36,8% było bez kwalifikacji zawodowych.

Najtrudniejsza sytuacja w grupie bezrobotnych bez prawa do zasiłku wystąpiła w powiecie prudnickim (93,0% ogółu bezrobotnych w powiecie) oraz strzeleckim (92,7%), natomiast najkorzystniejsza w powiecie nyskim (75,2%) i brzeskim (82,9%). Największą liczbę bezrobotnych bez prawa do zasiłku odnotowano w powiecie nyskim (5,8 tys.) i brzeskim (5,4 tys.), a najmniejszą w powiecie oleskim (1,4 tys.) i krapkowickim (2,0 tys.). W porównaniu z 2006 r. we wszystkich powiatach odnotowano spadek liczby bezrobotnych bez prawa do zasiłku, największy procentowo wystąpił w powiecie nyskim (o 41,5%) i w Opolu (mieście na prawach powiatu – o 39,0%).

Liczbę bezrobotnych zarejestrowanych nie posiadających prawa do zasiłku i ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 2.12. **Bezrobotni zarejestrowani bez prawa do zasiłku według powiatów**
Stan w dniu 31XII

Wyszczególnienie	2006	2007		2006	2007	
	w osobach		lokata	w % ogółem bezrobotnych		lokata
Województwo	52326	37265	x	87,1	86,0	x
powiaty:						
Brzeski	6556	5441	11	82,7	82,9	2
Głubczycki	3059	2118	4	92,6	86,3	5
Kędzierzyńsko-kozielski	4472	3985	10	90,8	92,5	10
Kluczborski	3364	2615	6	90,2	89,1	7
Krapkowicki	2381	1998	2	90,1	89,9	9
Namysłowski	3179	2063	3	83,5	85,4	4
Nyski	9954	5825	12	79,7	75,2	1
Oleski	2093	1359	1	88,4	85,0	3
Opolski	5360	3519	9	92,2	89,8	8
Prudnicki	3750	2923	7	90,6	93,0	12
Strzelecki	2866	2193	5	92,3	92,7	11
Miasto na prawach powiatu – Opole	5292	3226	8	91,2	87,9	6

Nadal na terenie województwa opolskiego utrzymywało się wysokie bezrobocie wśród osób **zamieszkałych na wsi**. Na koniec 2007 r. stanowili oni 45,4% zarejestrowanych bezrobotnych w województwie (w kraju – 45,0%), ale ich udział zmniejszył się o 1,0 pkt w porównaniu z 2006 r., a w stosunku do 2000 r. wzrósł o 0,1 pkt. Kobiety bezrobotne na wsi stanowiły 61,3%.

W okresie styczeń–grudzień 2007 r. zarejestrowało się 32,7 tys. bezrobotnych zamieszkałych na wsi, tj. 44,1% ogółu zarejestrowanych w ciągu roku w województwie opolskim. Natomiast z ewidencji powiatowych urzędów pracy wyrejestrowanych zostało 40,9 tys. bezrobotnych mieszkańców wsi (45,0%). Z powodu podjęcia pracy wykreślono 14,6 tys. osób, tj. 43,7% ogółu wyrejestrowanych z tego tytułu w województwie.

Analogicznie jak w 2006 r., wśród bezrobotnych zamieszkałych na wsi przeważały osoby w wieku 25–34 lata – 25,4%, osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym – 38,3% oraz zasadniczym zawodowym – 32,2%. Bezrobotni ze stażem pracy co najwyżej 5-letnim stanowili 32,7% wszystkich bezrobotnych zamieszkałych na terenach wiejskich. Najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych zamieszkałych na wsi było w powiecie nyskim – 3,5 tys. oraz opolskim – 3,2 tys., a najmniej w powiecie oleskim – 0,9 tys. i krapkowickim – 1,0 tys. W 4 powiatach udział bezrobotnych mieszkających na wsi ukształtował się powyżej 50%. Wskaźnik był szczególnie wysoki w powiecie opolskim (81,1%) i namysłowskim (70,5%). W porównaniu z 2006 r. we wszystkich powiatach odnotowano spadek tej grupy bezrobotnych, największy procentowo wystąpił w powiecie nyskim (o 43,5%) i namysłowskim (o 35,6%).

Liczbę zarejestrowanych bezrobotnych zamieszkałych na wsi i ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 2.13. **Bezrobotni zarejestrowani zamieszkali na wsi według powiatów**
Stan w dniu 31XII

Wyszczególnienie	2006	2007		2006	2007	
	w osobach		lokata	w % ogółem bezrobotnych		lokata
Województwo	27885	19666	x	46,4	45,4	x
powiaty:						
Brzeski	3639	2969	9	45,9	45,2	4
Głubczycki	1703	1314	5	51,5	53,5	8
Kędzierzyńsko-kozielski	1507	1329	6	30,6	30,8	1
Kluczborski	1837	1438	7	49,2	49,0	7
Krapkowicki	1080	954	2	40,8	42,9	3
Namysłowski	2641	1702	8	69,4	70,5	10
Nyski	6217	3511	11	49,8	45,4	5
Oleski	1301	914	1	54,9	57,2	9
Opolski	4878	3176	10	83,9	81,1	11
Prudnicki	1564	1220	4	37,8	38,8	2
Strzelecki	1518	1139	3	48,9	48,2	6

Wśród bezrobotnych wyodrębniono kategorie osób znajdujących się w **szczególnej sytuacji na rynku pracy**. Należą do nich m.in. długotrwale bezrobotni, czyli pozostający bez pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w ciągu ostatnich 2 lat, którzy w końcu 2007 r. stanowili 60,5% wszystkich bezrobotnych. Na koniec 2007 r. odnotowano ich 26,2 tys., ale w porównaniu z 2006 r. ich liczba zmniejszyła się o 12,8 tys. osób, tj. o 32,8%. Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych również należą do grupy znajdującej się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy. Na koniec 2007 r. było ich 15,2 tys. i stanowili 35,0% ogółu bezrobotnych. Do analizowanej grupy bezrobotnych zaliczane są także osoby w wieku do 25 lat i powyżej 50 roku życia. Ich liczba w końcu grudnia 2007 r. wyniosła odpowiednio: 8,1 tys. (przed rokiem – 11,8 tys.) i 10,5 tys. (w 2006 r. – 12,7 tys.). Ponadto wśród zarejestrowanych bezrobotnych było 2,3 tys. osób (w 2006 r. – 2,7 tys.) samotnie wychowujących, co najmniej 1 dziecko do 7 roku życia oraz 1,7 tys. (przed rokiem – 1,8 tys.) osób niepełnosprawnych. Na tym samym poziomie utrzymała się liczba bezrobotnych, którzy do 27 roku życia ukończyli szkołę wyższą (0,4 tys.). Liczbę bezrobotnych zarejestrowanych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 2.14. **Bezrobotni zarejestrowani będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2006			2007		
	ogółem	męż- czyźni	kobiety	ogółem	męż- czyźni	kobiety
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	60058	24613	35445	43338	17147	26191
z ogółem w %:						
Do 25 roku życia	19,7	18,7	20,3	18,7	17,1	19,7
Do 27 roku życia, którzy ukończyli szkołę wyższą	0,7	0,7	0,8	0,9	0,7	1,0
Powyżej 50 roku życia	21,1	28,8	15,7	24,2	33,7	17,9
Bez kwalifikacji zawodowych	34,1	33,9	34,3	35,0	34,4	35,3
Długotrwale bezrobotni	64,9	58,8	69,2	60,5	52,3	65,9
Samotnie wychowujący co najmniej 1 dziecko do 7 roku życia	4,5	0,6	7,2	5,2	0,7	8,2
Niepełnosprawni	3,0	3,4	2,7	3,8	4,6	3,3

W województwie opolskim, podobnie jak w kraju, w miarę możliwości budżetowych w celu złagodzenia skutków bezrobocia, promowania aktywności

zawodowej oraz umożliwiania dostosowania kwalifikacji do wymagań rynku pracy podejmowane były różne formy przeciwdziałania bezrobociu. Miały one na celu polepszenie sytuacji na rynku pracy oraz podtrzymanie aktywności zawodowej bezrobotnych. Powiatowe urzędy pracy w ramach form przeciwdziałania bezrobociu gromadzą i opracowują informacje o zawodach, rynku pracy, szkolą osoby bezrobotne, udzielają porad w wyborze zawodu, prowadzą warsztaty przygotowujące do skutecznego poszukiwania pracy.

Jednym z działań prowadzonych przez powiatowe urzędy pracy jest **pośrednictwo pracy** polegające na rozpoznawaniu rynku, pozyskiwaniu ofert pracy oraz ich zagospodarowaniu. W okresie styczeń–grudzień 2007 r. do powiatowych urzędów pracy zgłoszono 35,8 tys. **ofert zatrudnienia**, tj. więcej o 7,8 tys. niż w 2006 r. i o 16,1 tys. niż w 2000 r. Większość (62,1%) ofert pochodziła z sektora prywatnego. Najwięcej wolnych miejsc pracy było w sekcjach: administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne – 8,0 tys. ofert oraz przemysł – 5,5 tys. Natomiast najtrudniej o pracę było w sekcjach: rybactwo – 6 ofert, pośrednictwo finansowe oraz rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo – po 0,5 tys. Najwięcej ofert zatrudnienia zgłoszono w Opolu (mieście na prawach powiatu – 7,7 tys.) oraz w powiecie nyskim (6,3 tys.).

Spośród wszystkich ofert 20,4% dotyczyło pracy społecznie użytecznej, 14,8% – stażu, a 3,9% – przygotowania zawodowego w miejscu pracy. Dla osób niepełnosprawnych przeznaczonych było 1,5% ofert pracy, a 2,5% adresowanych było do osób, które w okresie ostatnich 12 miesięcy ukończyły naukę. Pracy subsydiowanej dotyczyło 17,8 tys. ofert (w 2006 r. – 14,9 tys.).

W końcu grudnia 2007 r. nierozdysponowanych pozostawało 1,2 tys. miejsc pracy, co oznacza, że na 1 niewykorzystaną ofertę przypadało 36 bezrobotnych (w 2006 r. – 51).

Obok pośrednictwa pracy metodą służącą ograniczaniu bezrobocia jest subsydiowanie miejsc prac, tj. kierowanie bezrobotnych m.in. do **prac interwencyjnych i robót publicznych**.

W okresie styczeń–grudzień 2007 r. do prac interwencyjnych skierowano o 7,2% mniej osób niż w analogicznym okresie 2006 r. W ramach prac interwencyjnych zatrudnienie znalazło 0,8 tys. osób, w tym 0,4 tys. kobiet. Spośród ogółu skierowanych 45,0% stanowili bezrobotni mieszkańcy wsi (w 2006 r. – 45,4%), bezrobotni do 25 roku życia – 32,6% (w 2006 r. – 35,1%), a długotrwale bezrobotni – 58,6% (w 2006 r. – 63,6%). Do robót publicznych w 2007 r. skierowano 2,1 tys. osób, tj. o 36,1% więcej niż w 2006 r. Z ogółu skierowanych 37,7% stanowiły kobiety, 57,4% mieszkało na wsi, a 83,2% to długotrwale bezrobotni.

Liczbę bezrobotnych skierowanych do prac interwencyjnych i robót publicznych przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 2.15. **Bezrobotni zarejestrowani skierowani do prac interwencyjnych i robót publicznych**

Wyszczególnienie	2006	2007	2006	2007
	prace interwencyjne		roboty publiczne	
Ogółem	844	783	1514	2060
z ogółem:				
Kobiety	427	411	540	776
Zamieszkali na wsi	383	352	693	1183
Do 25 roku życia	296	255	116	94
Powyżej 50 roku życia	200	197	567	839
Długotrwale bezrobotni	537	459	1319	1713

Istotną formą programów aktywizujących jest **poradnictwo zawodowe**. Pomaga i ułatwia bezrobotnym i poszukującym pracy w odnalezieniu się na rynku pracy, natomiast pracodawcom umożliwia prawidłowy dobór kandydatów do pracy. Powiatowe urzędy pracy w ramach poradnictwa zawodowego organizowały **porady indywidualne** i **grupowe**. W 2007 r. w ramach porad przeprowadzonych w formie indywidualnej odbyło się 16,7 tys. wizyt, czyli o 0,7 tys. mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Poradami indywidualnymi objęto 13,4 tys. osób, w tym 12,8 tys. bezrobotnych. W porównaniu z 2006 r. ich liczba zwiększyła się o 2,9%, a bezrobotnych o 2,4%. Spośród ogółu bezrobotnych korzystających z poradnictwa ponad połowę (56,2%) stanowiły kobiety, 38,4% bezrobotni do 25 roku życia, 65,3% osoby pozostające bez pracy do 6 miesięcy oraz 41,7% bezrobotni zamieszkali na wsi.

W 2007 r. zorganizowano 155 spotkań grupowych dla 1,6 tys. osób (w 2006 r. odpowiednio: 256 i 2,3 tys.). Bezrobotni stanowili 93,7% wobec 94,2% w 2006 r.

Szczególną rolę w poradnictwie zawodowym spełnia **informacja zawodowa**, która obejmuje informacje z zakresu edukacji i zatrudnienia, systemu szkoleń oraz charakterystyki pracy w poszczególnych zawodach. W 2007 r. z informacji zawodowej skorzystało 3,4 tys. klientów indywidualnych, tj. o 0,2 tys. mniej niż w 2006 r. W spotkaniach grupowych uczestniczyło 3,3 tys. osób, czyli o 0,3 tys. mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku.

W wyniku poradnictwa zawodowego w 2007 r. pracę podjęło 3,6 tys. bezrobotnych, 3,0 tys. zostało skierowanych na szkolenie, a 1,0 tys. wzięło udział w zajęciach klubu pracy.

Powiatowe urzędy pracy województwa opolskiego w ramach aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu organizowały również **szkolenia i zajęcia aktywizujące w klubach pracy**. Celem tych programów było przygotowanie bezrobotnych oraz osób poszukujących pracy do poruszania się po rynku pracy, uświadomienie im szans na podjęcie zatrudnienia, a także poznanie przez nich metod i dróg umożliwiających zatrudnienie.

W 2007 r. w zajęciach klubów pracy uczestniczyło 1,2 tys. osób, w tym 97,3% stanowili bezrobotni. W porównaniu z 2006 r. liczba bezrobotnych biorących udział w szkoleniach zmniejszyła się o 23 osoby, a w zajęciach aktywizujących o 0,4 tys. Zatrudnienie po zajęciach w klubach pracy znalazło 0,5 tys., a 0,3 tys. rozpoczęło szkolenie zawodowe.

Kolejną aktywną formą przeciwdziałania bezrobociu są **szkolenia zawodowe**. Głównym ich celem jest zwiększenie szans na uzyskanie pracy przez bezrobotnych, wzrost ich aktywności na rynku pracy, zdobycie kwalifikacji zawodowych, podwyższenie już posiadanych lub zmiana dotychczasowych w związku z brakiem odpowiedniego zatrudnienia.

W 2007 r. szkolenia rozpoczęło 5,9 tys. osób, tj. o 42,4% więcej niż w 2006 r. Spośród ogółu szkolonych w województwie bezrobotni stanowili 99,6% (w 2006 r. – 99,4%). Szkolenia ukończyło 5,3 tys. osób, w tym 99,6% bezrobotnych. Pracę w trakcie lub po ukończeniu szkolenia podjęło 2,2 tys. osób.

Analogicznie jak w 2006 r. najwięcej osób bezrobotnych, które ukończyły szkolenia było w wieku 25–34 lata (32,4%) oraz legitymujących się wykształceniem zasadniczym zawodowym (28,7%). Długotrwale bezrobotni w tej grupie stanowili 35,5%, a bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych – 15,9%. W 2007 r., analogicznie jak w roku poprzednim, najwięcej osób ukończyło szkolenia zawodowe w dziedzinie usług transportowych, w tym kursy prawa jazdy (0,7 tys.) oraz szkolenia w zakresie rachunkowości, księgowości, bankowości, ubezpieczeń, analiz inwestycyjnych (0,4 tys.).

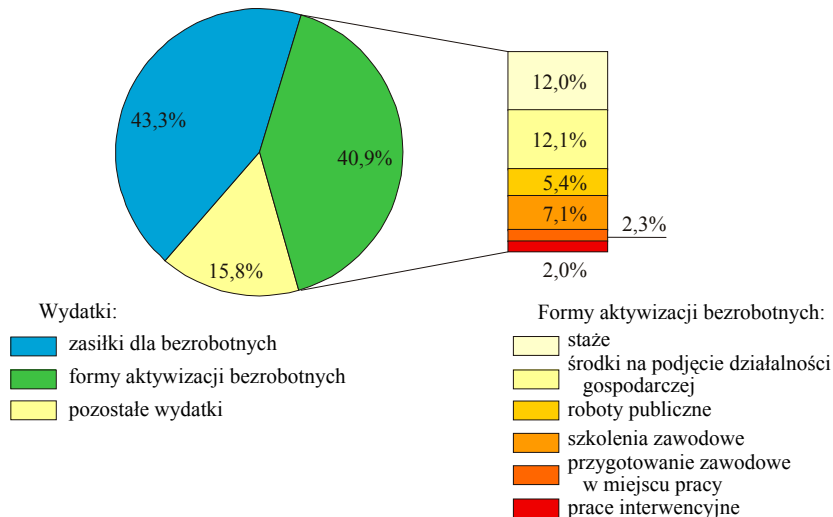
Inną aktywną formą przeciwdziałania bezrobociu organizowaną przez powiatowe urzędy pracy jest **staż i przygotowanie zawodowe w miejscu pracy**. Staż w 2007 r. rozpoczęło 4,3 tys. bezrobotnych, a przygotowanie zawodowe w miejscu pracy – 1,3 tys. W trakcie lub po ukończeniu stażu i przygotowania zawodowego pracę podjęło odpowiednio: 1,8 tys. i 0,4 tys. bezrobotnych.

Powiatowe urzędy pracy w ramach przeciwdziałania bezrobociu przyznawały również **środki na podjęcie działalności gospodarczej**. W 2007 r. z tej formy pomocy skorzystało 1,3 tys. osób, w tym 0,9 tys. mężczyzn. W porównaniu z 2006 r. liczba osób, którym udzielono dotacji zwiększyła się o 0,4 tys. osób, tj. o 39,5%.

Podstawowym instrumentem ekonomicznego łagodzenia skutków bezrobocia jest **Fundusz Pracy**, z którego w 2007 r. wydatковано 128,2 mln zł, tj. o 2,3% więcej niż w 2006 r. Prawie połowę (43,3%) wszystkich środków Funduszu Pracy w województwie przeznaczono na zasiłki dla bezrobotnych. Na ten cel wydatковано 55,4 mln zł, tj. o 13,4 mln zł mniej niż przed rokiem.

Strukturę wydatków Funduszu Pracy w 2007 r. ilustruje wykres.

STRUKTURA WYDATKÓW FUNDUSZU PRACY W 2007 R.

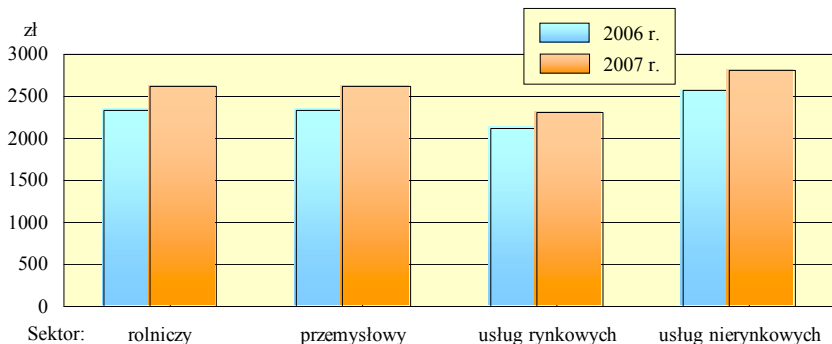
Analizując wydatki w podziale na formy przeciwdziałania bezrobociu najczęściej przeznaczono na podjęcie działalności gospodarczej (15,5 mln zł) oraz na staże (15,4 mln zł). Na roboty publiczne wydatковано 6,9 mln zł, tj. o 28,1% więcej niż przed rokiem. Również więcej (o 77,8%) niż w ub. roku wydano na szkolenia zawodowe. Mniej środków pieniężnych niż w 2006 r. przeznaczono na prace interwencyjne (o 8,5%) i przygotowanie zawodowe w miejscu pracy (o 6,8%). Wydatki na te formy działalności w 2007 r. wyniosły odpowiednio: 2,5 mln zł i 3,0 mln zł.

3. Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2007 r. w województwie opolskim wynosiło 2607,45 zł (w kraju – 2866,04 zł) i było wyższe o 10,1% (o 239,71 zł) niż w 2006 r. oraz o 43,9% (o 795,59 zł) w porównaniu z 2000 r. Średnie roczne tempo wzrostu przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w latach 2000–2007 wynosiło 5,4%.

W województwie opolskim analogicznie jak w latach poprzednich poziom przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń był zróżnicowany w zależności od **sektora ekonomicznego** gospodarki. Średnią płacę w województwie przewyższały wynagrodzenia prawie we wszystkich sektorach ekonomicznych. Najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie odnotowano w sektorze usług nierynkowych (2797,68 zł), które było o 7,3% wyższe niż średnia płaca na Opolszczyźnie. Również wyższe wynagrodzenia niż dla województwa wystąpiły w sektorze rolniczym (o 0,7%) oraz przemysłowym (o 0,6%). Jedyne w sektorze usług rynkowych przeciętne miesięczne wynagrodzenie było niższe (o 11,5%) niż średnia płaca w województwie. W porównaniu z 2006 r. wzrost wynagrodzeń odnotowano we wszystkich sektorach ekonomicznych. Najwyższą dynamiką wzrostu plac charakteryzował się sektor przemysłowy (o 12,3%) oraz rolniczy (o 11,9%). W sektorze usług rynkowych i nierynkowych wzrost wynagrodzeń w stosunku do 2006 r. ukształtował się na identycznym poziomie, tj. 8,6%. Zmiany w poziomie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w porównaniu z 2006 r. w poszczególnych sektorach ekonomicznych ilustruje wykres.

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG SEKTORÓW EKONOMICZNYCH

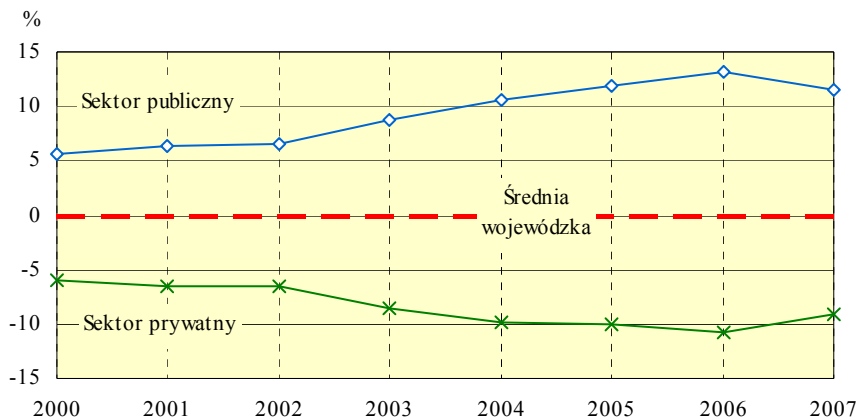

W 2007 r. w województwie opolskim najwyższe płace otrzymywali pracownicy zatrudnieni w jednostkach prowadzących działalność w zakresie pośrednictwa finansowego, tj. średnio – 3828,93 zł. Ponadto wyższy poziom przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia od średniej w województwie odnotowano jeszcze w 4 sekcjach – najwyższy w administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych ubezpieczeniach społecznych i zdrowotnych – o 23,3% (3215,26 zł). W pozostałych sekcjach płace były niższe od średniego miesięcznego wynagrodzenia, przy czym najniższe odnotowano w sekcji hotele i restauracje – 1392,53 zł (o 46,6%) oraz obsługa nieruchomości i firm – 1975,18 zł (o 24,2%). W stosunku do 2006 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wzrosło we wszystkich sekcjach. Najwyższy wzrost odnotowano w ochronie zdrowia i pomocy społecznej – o 18,3% oraz budownictwie – o 17,3%.

Poziom przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń w 2007 r., podobnie jak w latach ubiegłych, był również zróżnicowany w zależności od **sektora własności**. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto według sektorów własności w relacji z przeciętnym wynagrodzeniem w województwie ilustruje wykres.

ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYNAGRODZEŃ BRUTTO OD ŚREDNIEJ W WOJEWÓDZTWIE

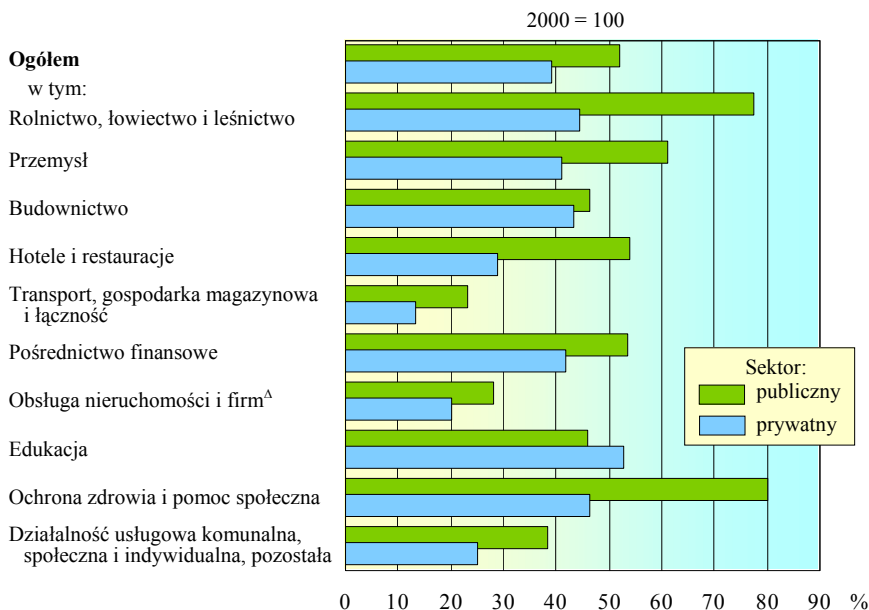
W **sektorze publicznym** przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wynosiło 2906,39 zł i było o 11,5% wyższe niż średnia płaca w województwie. W porównaniu z 2006 r. wzrosło o 227,96 zł (o 8,5%), a w stosunku do 2000 r. o 992,95 zł (o 51,9%). Średnie roczne tempo wzrostu płac w tym sektorze w latach 2000–2007 wynosiło 6,2%.

W stosunku do 2006 r. najwyższy wzrost wynagrodzeń odnotowano w ochronie zdrowia i pomocy społecznej (o 19,0%) oraz rolnictwie, łowiectwie i leśnictwie (o 13,9%), natomiast najniższy w budownictwie (o 3,5%) oraz hotelach i restauracjach (o 3,9%). Spadek w tym sektorze w porównaniu z 2006 r. wystąpił jedynie w pośrednictwie finansowym, tj. o 4,1%.

Podobnie jak w latach poprzednich najwyższe płace w tym sektorze otrzymywali pracownicy zatrudnieni w pośrednictwie finansowym – 4349,85 zł. Przeciętne wynagrodzenie w tej sekcji stanowiło 150,0% średniej w województwie w sektorze publicznym. Wyższe wynagrodzenia niż średnia w województwie w tym sektorze odnotowano również m.in. w rolnictwie, łowiectwie i leśnictwie – 3515,65 zł oraz przemyśle – 3375,77 zł. Wynagrodzenia poniżej przeciętnej w województwie, a jednocześnie najniższe w omawianym sektorze wystąpiły w sekcji hotele i restauracje – 2160,24 zł oraz działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała – 2418,17 zł. Pracownicy zatrudnieni w sektorze publicznym zarabiali przeciętnie więcej o 22,7% niż w sektorze prywatnym.

Zmiany w wysokości płac w porównaniu z 2000 r. w wybranych sekcjach według sektorów własności ilustruje wykres.

DYNAMIKA WZROSTU PŁAC WEDŁUG SEKCJI I SEKTORÓW WŁASNOŚCI W 2007 R.

W **sektorze prywatnym** przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wynosiło 2368,54 zł i było o 9,2% niższe od przeciętnej płacy w województwie. W stosunku do 2006 r. wzrosło o 255,81 zł (o 12,1%), a w porównaniu z 2000 r. o 666,11 zł (o 39,1%). Średnie roczne tempo wzrostu płac w latach 2000–2007 było niższe niż w sektorze publicznym o 1,4 pkt i wynosiło 4,8%.

W porównaniu z 2006 r. wzrost przeciętnych wynagrodzeń odnotowano w większości sekcji. Najwyższą dynamiką wzrostu charakteryzowały się sekcje: budownictwo (o 17,7%) i edukacja (o 16,7%), a najniższą transport, gospodarka magazynowa i łączność (o 5,1%) oraz obsługa nieruchomości i firm (o 7,0%).

Płace wyższe niż średnia w województwie w omawianym sektorze wystąpiły w 4 sekcjach; najwyższe w edukacji – 4387,86 zł i pośrednictwie finansowym – 3680,13 zł. W pozostałych sekcjach przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto kształtowały się poniżej średniej w województwie sektora prywatnego. Najmniej zarabiali pracownicy hoteli i restauracji – 1277,26 zł oraz obsługi nieruchomości i firm – 1833,35 zł.

Analizując przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto pracowników zatrudnionych na **stanowiskach robotniczych i nierobotniczych** można stwierdzić, że analogicznie jak w latach poprzednich, osoby zatrudnione na stanowiskach nierobotniczych zarabiały więcej niż zatrudnieni na stanowiskach robotniczych. W 2007 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto pracowników na stanowiskach nierobotniczych wynosiło 3309,21 zł i było wyższe o 9,2% niż w 2006 r. Wzrost płac odnotowano prawie we wszystkich sekcjach z wyjątkiem hoteli i restauracji, w których wynagrodzenia zmniejszyły się o 0,1%. Natomiast najwyższą dynamikę wzrostu płac odnotowano w ochronie zdrowia i pomocy społecznej – o 18,5% oraz handlu i naprawach – o 11,3%.

Wyższy niż przeciętny poziom wynagrodzeń na stanowiskach nierobotniczych odnotowano w 6 sekcjach, przy czym najwyższy wystąpił w przemyśle – o 25,9% oraz pośrednictwie finansowym – o 17,0%.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na stanowiskach nierobotniczych stanowiło 168,1% (w 2006 r. – 170,8%) przeciętnej płacy pracowników na stanowiskach robotniczych. We wszystkich sekcjach osoby na stanowiskach nierobotniczych były lepiej wynagradzane niż na stanowiskach robotniczych. Największe różnice w poziomie płac między tymi grupami pracowników występowały w obsłudze nieruchomości i firm (o 118,8%) oraz edukacji (o 111,8%).

Wynagrodzenia na stanowiskach nierobotniczych różniły się w poszczególnych sekcjach w zależności od sektora własności. W sektorze prywatnym płace były wyższe o 8,2% niż w sektorze publicznym. Wyższe wynagrodzenia otrzymywali pracownicy zatrudnieni

w edukacji (o 59,9%) i budownictwie (o 19,4%). W pozostałych sekcjach osoby zatrudnione na stanowiskach nierobotniczych w sektorze prywatnym otrzymywały niższe wynagrodzenia niż w sektorze publicznym. Największe różnice wystąpiły w hotelach i restauracjach (mniej o 38,9%), a także rolnictwie, łowiectwie i leśnictwie (o 33,3%). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie pracowników na stanowiskach robotniczych w 2007 r. wynosiło 1968,51 zł i było o 11,0% wyższe niż w 2006 r. W stosunku do 2006 r. wystąpił wzrost przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń we wszystkich sekcjach. Najwyższy wzrost płac odnotowano w budownictwie – o 24,6% oraz handlu i naprawach – o 15,1%.

We wszystkich sekcjach płace robotników kształtowały się poniżej średniej płacy (2607,45 zł) w województwie. Natomiast wyższe wynagrodzenia niż przeciętna płaca na stanowiskach robotniczych odnotowano w 4 sekcjach. Najwyższe występowało w pośrednictwie finansowym – 2212,31 zł i przemyśle – 2186,02 zł. Najniższy poziom wynagrodzeń występował w hotelach i restauracjach – 1179,90 zł, który stanowił 59,9% przeciętnego wynagrodzenia na stanowiskach robotniczych. Wynagrodzenia robotników stanowiły 59,5% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto osób zatrudnionych na stanowiskach nierobotniczych.

Robotnicy sektora publicznego zarabiali więcej o 14,9% od robotników zatrudnionych w sektorze prywatnym. Wyższe wynagrodzenia w sektorze publicznym niż prywatnym odnotowano prawie we wszystkich sekcjach. Największe różnice występowały w pośrednictwie finansowym – o 86,4% oraz obsłudze nieruchomości i firm – o 45,7%. Jedynie w budownictwie i edukacji robotnicy sektora publicznego zarabiali mniej niż w sektorze prywatnym, tj. odpowiednio: o 4,1% i o 0,1%. Płace robotników w sektorze publicznym wahały się od 3349,64 zł w pośrednictwie finansowym do 1438,49 zł w edukacji, natomiast w sektorze prywatnym od 2089,89 zł w budownictwie do 1147,48 zł w hotelach i restauracjach.

W województwie opolskim w 2007 r., podobnie jak w latach poprzednich nadal utrzymywało się znaczne **terytorialne zróżnicowanie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia**. Analogicznie jak w ub. roku najwyższe wynagrodzenia otrzymywali zatrudnieni w powiecie krapkowickim – 3186,01 zł (122,2% przeciętnej płacy w województwie, w 2006 r. – 123,8%) oraz w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim – 2923,97 zł (112,1%, w 2006 r. – 111,4%). Również lepiej niż średnio w województwie wynagradzani byli pracownicy zatrudnieni w Opolu (mieście na prawach powiatu) – 2876,99 zł. W pozostałych powiatach wynagrodzenia były niższe od średniej w województwie. Najniższy ich poziom wystąpił w powiecie prudnickim – 2224,60 zł i nyskim – 2257,82 zł.

W porównaniu z 2006 r. we wszystkich powiatach wystąpił wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. Największą dynamiką wzrostu płac charakteryzował się powiat brzeski (o 15,9%), kędzierzyńsko-kozielski oraz Opole (miasto na prawach powiatu – po 10,9%).

Poziom najniższych i najwyższych przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń w poszczególnych sekcjach w przekroju terytorialnym przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 3.1. **Najniższe i najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według sekcji i powiatów w 2007 r.**

Sekcje	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto			
	najniższe w zł	powiat	najwyższe w zł	powiat
Ogółem	2224,60	prudnicki	3186,01	krapkowicki
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	1963,60	krapkowicki	3316,49	strzelecki
Przemysł	1929,69	prudnicki	3600,99	krapkowicki
Budownictwo	1430,97	oleski	2923,74	kędzierzyńsko-kozielski
Handel i naprawy ^Δ	1522,46	namysłowski	3449,36	kędzierzyńsko-kozielski
Hotele i restauracje	1111,29	brzeski	1954,32	strzelecki
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	1476,16	oleski	2779,33	krapkowicki
Pośrednictwo finansowe	2744,64	kędzierzyńsko-kozielski	4445,29	prudnicki
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	1670,60	m. Opole	2963,94	krapkowicki
Administracja publiczna i obrona narodu; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne	2760,57	namysłowski	3447,41	m. Opole
Edukacja	2377,83	głubczycki	3200,41	m. Opole
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna ...	2099,34	oleski	3062,01	m. Opole
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	1864,81	brzeski	2803,52	krapkowicki

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiatach województwa opolskiego było zróżnicowane w poszczególnych sekcjach. W powiecie krapkowickim było najwięcej sekcji (4), w których pracownicy otrzymywali najwyższe płace w województwie. Natomiast w powiecie oleskim było najwięcej sekcji (3), w których odnotowano najniższe płace w województwie.

Najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie w województwie opolskim odnotowano w powiecie prudnickim w pośrednictwie finansowym i było 4-krotnie wyższe niż najniższa płaca w powiecie brzeskim w hotelach i restauracjach.

Wyższe płace od przeciętnego wynagrodzenia w sektorze publicznym odnotowano w 4 powiatach: krapkowickim (o 16,5%), w Opolu (mieście na prawach powiatu – o 13,1%), w powiecie opolskim (o 8,8%) i kędzierzyńsko-kozielskim (o 1,1%). Natomiast niższe wynagrodzenia niż średnia płaca w województwie w tym sektorze występowały w pozostałych powiatach, przy czym najniższe w powiecie głubczyckim – o 16,6% oraz prudnickim – o 13,9%. We wszystkich powiatach wystąpił wzrost płac w sektorze publicznym w stosunku do 2006 r. Najwyższy wzrost odnotowano w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (o 11,0%) i nyskim (o 10,0%), natomiast najniższy w powiecie kluczborskim (o 7,3%) i prudnickim (o 7,4%). We wszystkich powiatach wynagrodzenia w sektorze publicznym były wyższe niż w sektorze prywatnym. Największą różnicę odnotowano w powiecie opolskim (o 51,1%) i nyskim (o 34,3%), a najmniejszą w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (o 0,9%) i głubczyckim (o 5,5%).

Wyższe płace od przeciętnego wynagrodzenia w sektorze prywatnym odnotowano w 3 powiatach: krapkowickim (o 27,1%), kędzierzyńsko-kozielskim (o 23,0%) oraz w Opolu (mieście na prawach powiatu – o 6,6%). W pozostałych powiatach płace były niższe; największa różnica występowała w powiecie nyskim (mniej o 17,7%) i prudnickim (o 17,4%). W porównaniu z 2006 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze prywatnym wzrosło we wszystkich powiatach. Największą dynamikę wzrostu płac odnotowano w powiecie brzeskim (o 22,3%) i Opolu (mieście na prawach powiatu – o 13,6%). Natomiast najniższy wzrost wystąpił w powiecie oleskim (o 3,3%) i strzeleckim (o 8,6%).

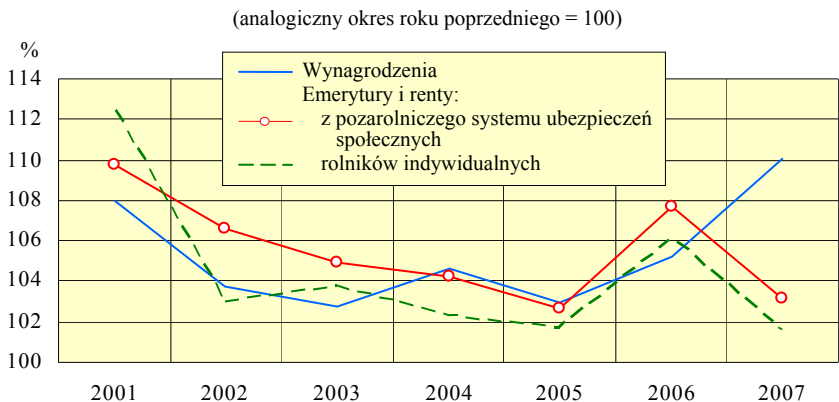
W 2007 r. przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów zamieszkałych w województwie opolskim wynosiła 214,0 tys. osób i zwiększyła się nieznacznie w porównaniu z 2006 r., tj. o 0,5%. Wzrost dotyczył przeciętnej liczby osób pobierających świadczenia z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych i wynosił 1,4%. Przeciętna liczba emerytów i rencistów pobierających świadczenia społeczne z ZUS wynosiła w 2007 r. 179,4 tys. osób, co stanowiło 83,8% wszystkich emerytów i rencistów w województwie. Natomiast przeciętna liczba emerytów i rencistów pobierających świadczenia z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w porównaniu z rokiem ub. zmniejszyła się o 3,9% i wynosiła 34,6 tys. osób.

W 2007 r. wśród osób pobierających świadczenia z ZUS największą grupę stanowili emeryci – 68,5%, osoby otrzymujące rentę rodzinną – 18,3%, a następnie osoby pobierające rentę z tytułu niezdolności do pracy – 13,2%. Natomiast w grupie

świadczeniobiorców KRUS emeryci stanowili 88,5%, osoby pobierające rentę z tytułu niezdolności do pracy – 9,1%, a osoby otrzymujące rentę rodzinną – 2,4%.

Zmiany poziomu płac oraz emerytur i rent w latach 2001–2007 ilustruje wykres.

DYNAMIKA PRZECIĘTNEGO MIESIĘCZNEGO WYNAGRODZENIA BRUTTO ORAZ PRZECIĘTNEJ EMERYTURY I RENTY BRUTTO

Przeciętna miesięczna emerytura brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w 2007 r. w województwie opolskim wynosiła 1280,32 zł i była o 3,1% wyższa niż przed rokiem. Renta rodzinna z omawianego systemu wynosiła 1134,52 zł, czyli o 2,9% więcej niż w 2006 r. Natomiast renta z tytułu niezdolności do pracy wynosiła 1028,75 zł, tj. o 1,9% więcej niż w roku poprzednim. Przeciętna miesięczna emerytura rolników indywidualnych w 2007 r. na Opolszczyźnie wynosiła 885,19 zł i była wyższa o 1,5% niż przed rokiem. Również wyższa (o 1,8%) niż w 2006 r. była renta rodzinna i wynosiła 826,53 zł. Natomiast renta z tytułu niezdolności do pracy rolników indywidualnych zmniejszyła się o 2,7% w porównaniu z 2006 r. i wynosiła 642,39 zł.

4. Aktywność ekonomiczna ludności

Informacje o aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej opracowane zostały na podstawie reprezentacyjnego kwartalnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**.

W IV kwartale 2007 r. w województwie opolskim liczba bezrobotnych według BAEL wynosiła 38 tys. osób. W porównaniu z IV kwartałem 2006 r. wystąpił spadek liczby bezrobotnych o 29,6%.

Stopa bezrobocia w IV kwartale 2007 r. wynosiła 9,4% i była wyższa od średniej w kraju o 0,9 pkt, a w porównaniu z IV kwartałem 2006 r. zmniejszyła się o 4,0 pkt. Tempo spadku zarówno liczby bezrobotnych jak i stopy bezrobocia było podobne jak w kraju, gdzie w omawianym okresie odnotowano spadki odpowiednio: o 30,3% i o 3,7 pkt.

Ludność w wieku produkcyjnym stanowiąca potencjał zasobów pracy wynosiła 73,5% badanej populacji. W IV kwartale 2007 r. w województwie opolskim było 406 tys. osób aktywnych zawodowo oraz 405 tys. biernych zawodowo. W porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku odnotowano wzrost liczebności obu omawianych grup odpowiednio o 0,7% (w kraju spadek o 0,1%) i o 9,5% (w kraju 0,2%).

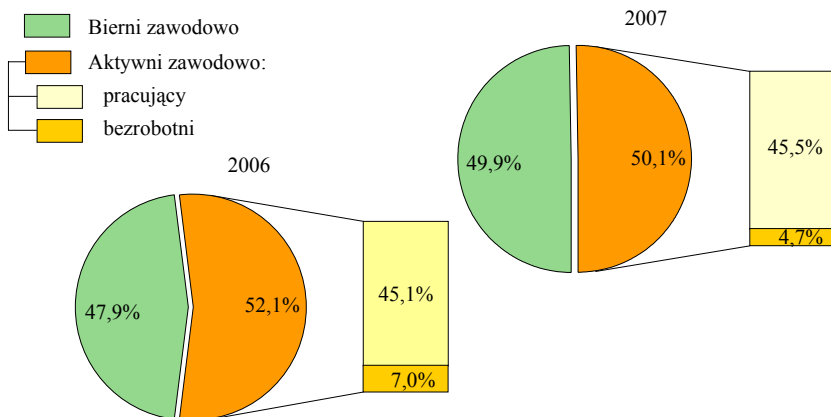
W analizowanym okresie liczba ludności w wieku 15 lat i więcej wzrosła o 4,9% (w kraju o 0,1%), osoby pracujące stanowiły 90,9% ogółu aktywnych zawodowo, a bezrobotni 9,4%.

W porównaniu z 2006 r. zwiększył się o 4,3 pkt. udział pracujących, natomiast bezrobotnych zmniejszył się o 4,0 pkt.

W IV kwartale 2007 r. współczynnik aktywności zawodowej wynosił 50,1%. W porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku udział aktywnych zawodowo w ogólnej liczbie ludności, która ukończyła 15 lat zmniejszył się o 2,0 pkt. Najliczniejszą grupą wśród ogółu aktywnych zawodowo były osoby w wieku 35–44 lata, które stanowiły 26,6% ogółu. W porównaniu z IV kwartałem 2006 r. udział tej grupy wzrósł o 3,0 pkt.

Strukturę aktywności ekonomicznej ludności w latach 2006–2007 ilustruje poniższy wykres.

STRUKTURA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ W IV KWARTALE

Podobnie jak przed rokiem mężczyźni charakteryzowali się większym poziomem aktywności zawodowej niż kobiety. Spośród mężczyzn ponad połowa (62,1%) była aktywna zawodowo, podczas gdy wśród kobiet tylko 40,2%. W omawianym okresie poziom aktywności zawodowej mężczyzn zmniejszył się o 0,1pkt, natomiast kobiet o 3,4 pkt.

Wśród ogółu omawianej zbiorowości ludność aktywna zawodowo w miastach stanowiła 51,2%, a na wsi 48,3%. W porównaniu z IV kwartałem 2006 r. nastąpił znaczny wzrost liczby aktywnych zawodowo w miastach, tj. o 15,5% (o 34 tys. osób), podczas gdy na wsi odnotowano spadek o 16,8% (o 31 tys. osób).

Zmiany współczynnika aktywności zawodowej ludności w poszczególnych kwartałach przedstawia tablica nr 4.1.

Tabl. 4.1. **Współczynnik aktywności zawodowej ludności w wieku 15 lat i więcej**

Wyszczególnienie	2006		2007				
	kwartały						
	IV	I	II	III	IV		
	współczynnik aktywności zawodowej w %						+/- w porównaniu z IV kw. 2006
Ogółem	52,1	52,3	51,5	50,6	50,1	-2,0	
mężczyźni	62,2	62,3	61,0	62,2	62,1	-0,1	
kobiety	43,6	43,1	42,5	40,7	40,2	-3,4	
Miasta	51,8	52,5	51,5	48,6	51,2	-0,6	
Wieś	52,6	52,3	51,5	53,1	48,3	-4,3	

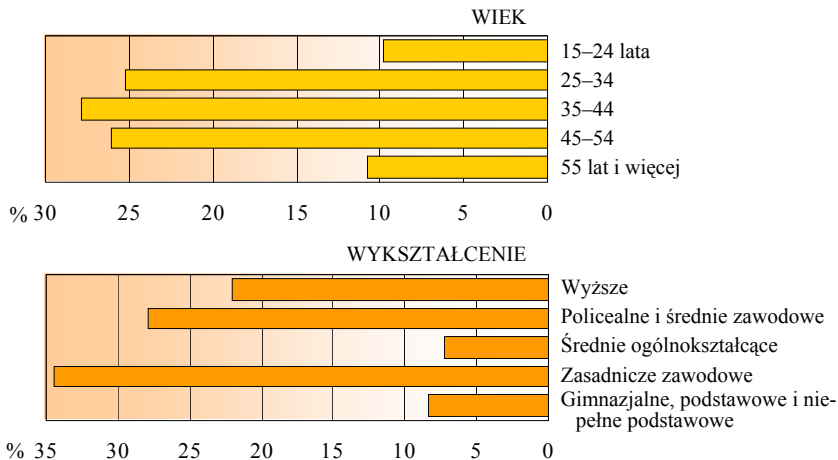
W IV kwartale 2007 r. w województwie opolskim pracowało 369 tys. osób, tj. o 5,7% więcej niż przed rokiem (w kraju o 4,2%).

Pracujący stanowili 45,5% ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej. W omawianym okresie wzrosła liczba pracujących mężczyzn (o 5,0%) oraz kobiet (o 6,0%). W porównaniu z poprzednim rokiem wzrosła liczba pracujących mieszkańców miast – o 18,8%, natomiast zmalała mieszkańców wsi – o 10,2%.

W IV kwartale 2007 r. wśród ogółu pracujących najwięcej, tj. 34,4% posiadało **wykształcenie** zasadnicze zawodowe (spadek o 1,1 pkt w stosunku do IV kwartału 2006 r), najmniej średnie ogólnokształcące – 7,3% (wzrost o 0,4 pkt). Najliczniejszą (27,9%) grupę pracujących stanowiły osoby w wieku 35–44 lata. Ich udział w stosunku do IV kwartału 2006 r. zwiększył się o 3,5 pkt. Najmniej liczną grupę stanowiły osoby w wieku 15–24 lata – 9,8% ogółu pracujących.

Strukturę pracujących według wieku i poziomu wykształcenia ilustruje poniższy wykres.

STRUKTURA PRACUJĄCYCH WEDŁUG WIEKU I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2007 R.

W IV kwartale 2007 r. według **statusu zatrudnienia** z ogółu pracujących większość (76,7%) stanowili pracownicy najemni, ich liczba wzrosła o 7,6 % w stosunku do IV kwartału 2006 r. W porównaniu z analogicznym kwartałem 2006 r. odnotowano nieznaczny spadek liczby pracujących na własny rachunek (o 1,7%). Wzrosła natomiast liczba pracujących pracodawców (o 13,3%). Liczba osób pracujących w charakterze pomagających członków rodzin była taka sama jak w IV kwartale 2006 r. Udział osób pracujących w sektorze prywatnym w IV kwartale 2007 r. nieznacznie zmalał o 0,2 pkt w odniesieniu do analogicznego okresu 2006 r. i ukształtował się na poziomie 72,6%. Ponad połowę tego sektora (61,9%) stanowili mężczyźni.

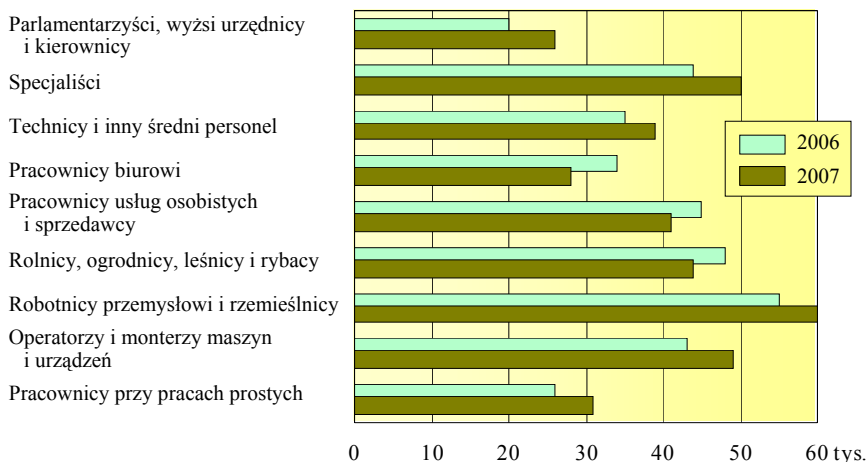
Zmiany w strukturze pracujących w porównaniu z 2006 r. przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 4.2. **Struktura pracujących według sektorów i statusu zatrudnienia**

Wyszczególnienie	2006		2007				
			kwartały				
	IV	I	II	III	IV		
	w odsetkach						
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
sektor: publiczny	27,2	28,3	30,4	26,8	27,4		
prywatny	72,8	71,7	69,6	73,2	72,6		
Pracownicy najemni	75,4	78,4	82,7	77,3	76,7		
Pracujący na własny rachunek (łącznie z pracodawcami)	17,2	15,5	12,8	15,7	16,0		
Pomagający członkowie rodzin	7,4	6,1	4,7	7,0	7,0		

Rozpatrując zbiorowość pracujących według **grup zawodów** zauważyć należy, iż najliczniejszą grupę (16,3%) stanowili zatrudnieni jako „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”. Ich udział w ogóle pracujących w porównaniu z IV kwartałem 2006 r. zwiększył się o 0,5 pkt. Drugą, co do wielkości grupą byli „specjaliści” (13,6%), a ich udział wzrósł o 1,0 pkt w omawianym okresie. Natomiast nastąpił znaczny spadek liczby pracujących w grupie „pracownicy biurowi” (o 6 tys. osób). Udział „pracowników biurowych” wyniósł 7,6% i był niższy o 2,1 pkt w porównaniu z IV kwartałem 2006 r. Pracujących według zawodów ilustruje poniższy wykres.

PRACUJĄCY WEDŁUG GRUP ZAWODÓW W IV KWARTALE

Wśród kobiet najwięcej było „specjalistów”, których udział wyniósł 19,4%. Miarą określającą rzeczywiste zaangażowanie ludności w procesie pracy jest **wskaźnik zatrudnienia**, który w IV kwartale 2007 r. wyniósł 45,5%, tj. o 0,4 pkt więcej niż przed rokiem. Dla mężczyzn wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 56,9% i był wyższy niż dla kobiet o 20,9 pkt.

Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania badanych osób, w miastach odnotowano wzrost wskaźnika zatrudnienia (o 0,8 pkt), natomiast wśród mieszkańców wsi spadek (o 0,4 pkt).

Poziom zaangażowania zawodowego w większości grup wiekowych był wyższy niż w IV kwartale 2006 r. Odnotowano spadek wskaźnika zatrudnienia wśród osób w wieku 45–54 lata oraz 55 lat i więcej odpowiednio: o 1,4 pkt i o 1,9 pkt. Wskaźnik zatrudnienia analogicznie jak w poprzednich okresach był stosunkowo niski wśród osób młodych (w wieku 15–24 lata) i wyniósł 27,1%, tj. w stosunku do IV kwartału 2006 r. wzrósł o 0,6 pkt. Najwyższy poziom, podobnie jak przed rokiem osiągnął w grupie

wiekowej 35–44 lata i wynosił 83,7%, natomiast najniższy w grupie osób 55 lat i więcej – 14,1%

W IV kwartale 2007 r. odnotowano 38 tys. bezrobotnych. Ich liczba zmniejszyła się w stosunku do IV kwartału 2006 r. (o 29,6%). Wśród bezrobotnych połowę (50,0%) stanowiły kobiety. W porównaniu z analogicznym okresem 2006 r. liczba bezrobotnych kobiet zmalała o 11 tys. Spadek liczby bezrobotnych odnotowano również w miastach (o 2 tys. osób) i na wsi (o 15 tys. osób).

W IV kwartale 2007 r. **stopa bezrobocia** wynosiła 9,4% i zmniejszyła się w porównaniu z IV kwartałem poprzedniego roku o 4,0 pkt. (w kraju o 3,7 pkt.), w stosunku do poprzedniego kwartału wzrosła o 0,8 pkt (w kraju spadek o 0,5 pkt). Zróżnicowanie stopy bezrobocia według płci i miejsca zamieszkania przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 4.3. **Stopa bezrobocia według płci i miejsca zamieszkania**

Wyszczególnienie	2006		2007			
			kwartały			
	IV	I	II	III	IV	
	w %					
Ogółem	13,4	11,7	7,7	8,6	9,4	
mężczyźni	10,8	10,3	7,7	7,8	8,3	
kobiety	16,6	13,6	7,8	9,7	10,6	
Miasta	12,3	10,4	6,9	9,3	9,9	
Wieś	14,7	12,8	8,7	7,3	7,8	

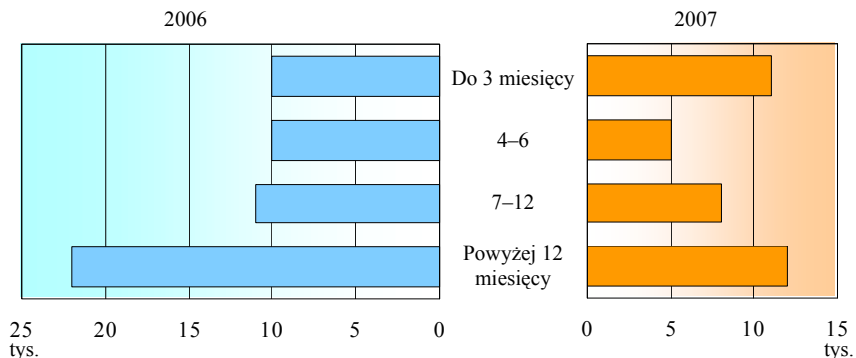
Pomimo stopniowej poprawy sytuacji młodzieży na rynku pracy, stopa bezrobocia dla osób **w wieku 15–24 lata** nadal utrzymywała się na najwyższym poziomie i wynosiła 23,4% i była ponad 2-krotnie wyższa niż dla ludności ogółem w wieku 15 lat i więcej. W porównaniu z IV kwartałem 2006 r. najwyższy spadek (o 7,0 pkt) stopy bezrobocia wystąpił wśród osób w wieku 35–44 lata, najniższy (o 2,2 pkt) w grupie osób w wieku 25–34 lata. Natomiast wzrostu stopy bezrobocia nie odnotowano w żadnej grupie wiekowej.

Biorąc pod uwagę wykształcenie największy udział wśród bezrobotnych miały osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, dla których stopa bezrobocia wynosiła 20,6%, tj. o 6,3 pkt więcej niż przed rokiem. W analizowanym okresie znaczący spadek stopy bezrobocia odnotowano wśród osób o najniższym poziomie wykształcenia (gimnazjalnym i niższym) o 9,0 pkt.

Istotnym czynnikiem wpływającym na sytuację osób bezrobotnych na rynku pracy jest okres poszukiwania pracy. W IV kwartale 2007 r. **przeciętny czas poszukiwania pracy** przez osoby bezrobotne był krótszy niż wyznaczony w analogicznym kwartale 2006 r. i wynosił 12 miesięcy (w kraju 17 miesięcy).

Zmiany w strukturze bezrobotnych według okresu poszukiwania pracy w porównaniu z 2006 r. ilustruje wykres.

BEZROBOTNI WEDŁUG OKRESU POSZUKIWANIA PRACY W IV KWARTALE

Kryterium płci nie miało decydującego wpływu na długość czasu poszukiwania pracy, w podobnym stopniu dotyczyło kobiet i mężczyzn. Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby mieszkające w mieście w IV kwartale 2007 r. wyniósł 10 miesięcy (12 przed rokiem). Natomiast na wsi przeciętny czas poszukiwania pracy wyniósł 16 miesięcy (19 w 2006 r.)

W IV kwartale 2007 r. odnotowano 405 tys. **biernych zawodowo**, co stanowiło 49,9% ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej (w kraju 45,9% ogółu), podczas gdy przed rokiem udział ten wynosił 47,9%

W porównaniu z IV kwartałem 2006 r. liczba osób biernych zawodowo zwiększyła się o 9,5%, w tym w miastach – o 18,1%. Wśród biernych zawodowo ponad połowę (65,7%) stanowiły kobiety. W miastach mieszkało więcej osób biernych zawodowo niż na wsi (59,5% wobec 40,5%). Biorąc pod uwagę kryterium wieku nadal najliczniejszą grupę biernych zawodowo stanowiły osoby w wieku 55 lat i więcej – 59,5%, których udział wzrósł o 0,9 pkt w porównaniu z IV kwartałem 2006 r. Najmniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 35–44 lata (3,7%).

Wśród biernych zawodowo według poziomu wykształcenia w IV kwartale 2007 r. 43,0% stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym. W porównaniu z sytuacją sprzed roku ich udział zmniejszył się o 3,5 pkt. Natomiast odsetek osób z wykształceniem wyższym, które stanowiły najmniej liczną grupę wśród biernych zawodowo nieznacznie wzrósł o 0,8 pkt.

W IV kwartale 2007 r. wśród biernych zawodowo 99,0 % nie poszukiwało pracy. Jako główne przyczyny bierności podawano: emeryturę (46,9%), naukę i uzupełnianie kwalifikacji (18,5%) oraz chorobę, niepełnosprawność (12,1%).

5. Warunki pracy. Wypadki przy pracy

Na warunki pracy składa się zespół czynników występujących w środowisku pracy, wynikających z procesu produkcyjnego oraz czynników związanych z wykonywaniem pracy. Stanowią one ważne zagadnienie z punktu widzenia zdrowia społeczeństwa oraz realizacji zobowiązań pracodawców do zapewnienia odpowiednich warunków pracy. Za zagrażające zdrowiu uważa się te stanowiska pracy, na których występuje działanie czynników szkodliwych w stężeniu przekraczającym najwyższe dopuszczalne wartości, określone w obowiązujących normach higienicznych. Ocena stanu oraz zmian w zakresie zagrożeń na stanowiskach pracy daje podstawę do podejmowania działań profilaktycznych i prowadzenia odpowiedniej polityki w dziedzinie poprawy warunków pracy.

W województwie opolskim badaniem warunków pracy w 2007 r. objęto 1,7 tys. jednostek zatrudniających 114,1 tys. osób. Spośród tej grupy 14,3 tys. pracowało w warunkach zagrożenia, co stanowiło 12,5% zatrudnionych (liczonych jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. zagrożenia środowiskiem pracy, uciążliwością pracy lub czynnikami mechanicznymi) w przebadanych zakładach. Liczba osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia zmniejszyła się zarówno w stosunku do 2006 r. jak i 2000 r., tj. odpowiednio: o 17,3% i o 16,1%. Średnie roczne tempo spadku liczby zatrudnionych w warunkach zagrożenia w latach 2000–2007 wynosiło 2,5%.

W zakładach, w których wystąpiły zagrożenia w 2007 r. kobiety stanowiły 16,1% ogółu zatrudnionych w warunkach niekorzystnych dla zdrowia i było ich mniej o 53,8% niż w 2006 r. oraz o 28,4% w porównaniu z 2000 r. Zmniejszyła się również liczba mężczyzn pracujących w warunkach zagrożenia o 2,6% w porównaniu z 2006 r. i o 13,2% wobec 2000 r.

Liczbę zatrudnionych w warunkach zagrożenia przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 5.1. **Zatrudnieni^a w warunkach zagrożenia według sektorów własności**
Stan w dniu 31 XII

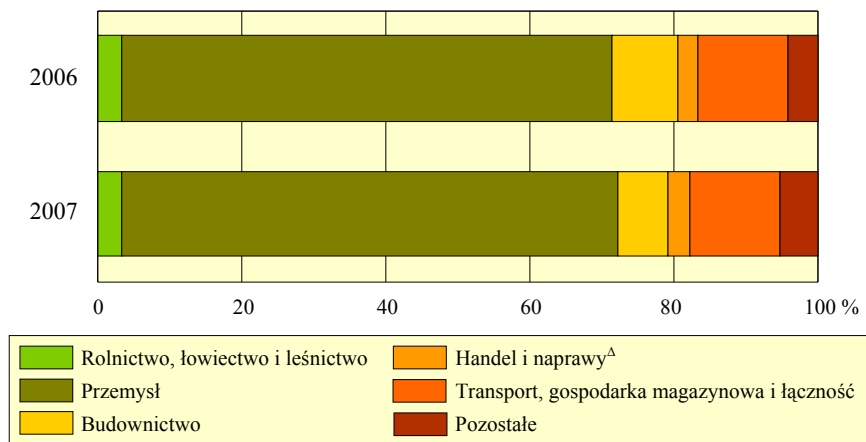
Wyszczególnienie	2006	2007		
		w osobach	2000=100	2006=100
Ogółem	17281	14287	83,9	82,7
w tym kobiety	4970	2294	71,6	46,2
Sektor: publiczny	4868	4669	66,4	95,9
prywatny	12413	9618	96,2	77,5

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego.

W 2007 r. zarówno w sektorze publicznym jak i prywatnym odnotowano spadek liczby zatrudnionych w warunkach zagrożenia w stosunku do 2006 r., tj. odpowiednio: o 4,1% i o 22,5%. Najwięcej zatrudnionych w warunkach zagrożenia było w przemyśle – 68,9% (w ramach tej sekcji najbardziej narażone były osoby w dziale produkcja wyrobów z metali – 15,2%) oraz w transporcie, gospodarce magazynowej i łączności – 12,5%.

Liczbę zatrudnionych w warunkach zagrożenia w wybranych sekcjach ilustruje wykres.

STRUKTURA ZATRUDNIONYCH^a W WARUNKACH ZAGROŻENIA WEDŁUG SEKCJI

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego.

Analizując zagrożenie dla zdrowia mierzone wskaźnikiem „liczba zatrudnionych w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych w zbiorowości objętej badaniem” można stwierdzić, że najbardziej zagrożeni na koniec 2007 r. byli zatrudnieni w transporcie, gospodarce magazynowej i łączności – 212,3 (w 2006 r. – 270,7) oraz działalności usługowej komunalnej, społecznej i indywidualnej, pozostałej – 184,7 (w 2006 r. – 166,2). Wysoki wskaźnik odnotowano również w niektórych działach przetwórstwa przemysłowego, m.in. w produkcji metali – 400,4, produkcji drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny – 288,9.

Zdrowie kobiet było najbardziej narażone przy produkcji wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych – 135,1 oraz w transporcie lądowym i rurociągowym – 64,3.

Zagrożenia na stanowiskach pracy związane są ze środowiskiem pracy, z uciążliwością pracy i czynnikami mechanicznymi.

W warunkach zagrożenia czynnikami związanymi ze **środowiskiem pracy** w 2007 r. zatrudnionych było 7,5 tys. osób, tj. 52,6% ogółu zatrudnionych w warunkach zagrożenia. W porównaniu z 2006 r. odnotowano spadek liczby zatrudnionych w tej grupie zagrożeń o 9,4% oraz o 35,3% w stosunku do 2000 r. W sektorze prywatnym pracowało 5,7 tys. osób, co stanowiło 75,4% zatrudnionych w warunkach zagrożenia związanych ze środowiskiem pracy. Największe zagrożenie dla zdrowia na 1000 zatrudnionych, podobnie jak w latach poprzednich wystąpiło w przemyśle, a zwłaszcza w produkcji wyrobów z metali – 371,5, produkcji drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny – 180,3.

Liczbę zatrudnionych w warunkach zagrożenia według grup zagrożeń przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 5.2. **Zatrudnieni^a w warunkach zagrożenia według grup zagrożeń**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2006	2007		
		w osobach	2000=100	2006=100
Ogółem	17281	14287	83,9	82,7
zagrożenia związane:				
Ze środowiskiem pracy	8291	7515	64,7	90,6
Z uciążliwością pracy	7572	5166	131,4	68,2
Z czynnikami mechanicznymi	1418	1606	107,9	113,3

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego.

W warunkach zagrożenia związanego z **uciążliwością pracy** na koniec 2007 r. zatrudnionych było 5,2 tys. osób, tj. 36,2% ogółu zatrudnionych w warunkach zagrożenia. W porównaniu z 2006 r. ich liczba zmniejszyła się o 31,8%, a wzrosła o 31,4% w stosunku do 2000 r. Osoby pracujące w sektorze prywatnym stanowiły 51,2% zatrudnionych w warunkach zagrożenia związanych z uciążliwością pracy. Najtrudniejsze warunki pracy w 2007 r. mierzone wskaźnikiem zatrudnionych w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych wystąpiły w transporcie lądowym i rurociągowym – 213,2 oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i wodę – 177,9.

Kolejną grupą zagrożeń na stanowiskach pracy są zagrożenia związane z **czynnikami mechanicznymi**, dotyczącymi maszyn szczególnie niebezpiecznych (m.in. pilarek tarczowych i taśmowych, strugarek, frezarek, pras i innych). Liczba osób wykonujących pracę w warunkach zagrożenia na tych stanowiskach w 2007 r. wyniosła 1,6 tys., (11,2% wszystkich zatrudnionych w warunkach zagrożenia) i wzrosła zarówno w stosunku do 2006 r. jak i 2000 r., tj. odpowiednio o 13,3% i o 7,9%. Zdecydowana większość (81,4%)

to osoby pracujące w sektorze prywatnym. Największe zagrożenie dla zdrowia na 1000 zatrudnionych odnotowano w działach przetwórstwa przemysłowego: produkcji drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny – 102,0 oraz produkcji mebli; pozostałej działalności produkcyjnej – 72,1.

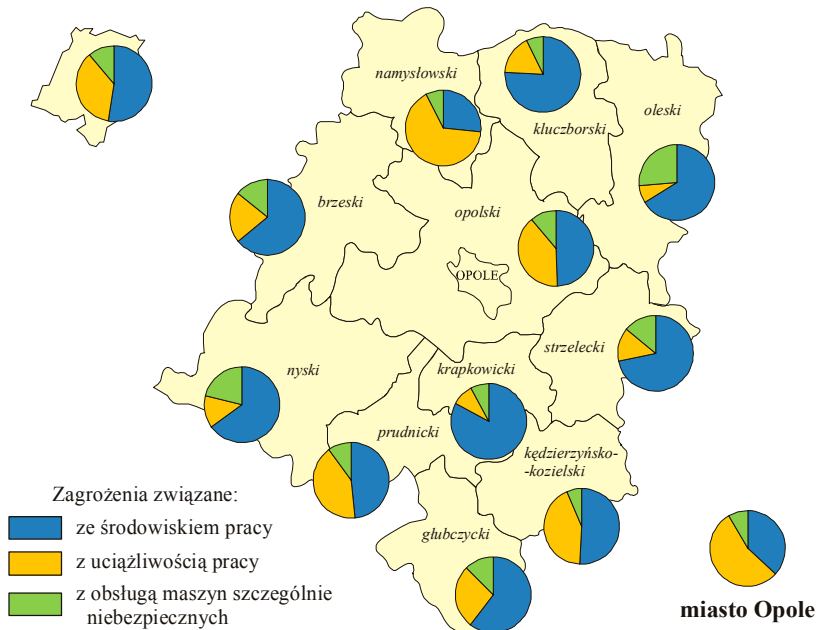
Przestrzenne rozmieszczenie zagrożeń stanowisk pracy oraz stopień natężenia zagrożeń czynnikami szkodliwymi dla zdrowia wiąże się z infrastrukturą i stopniem koncentracji zakładów pracy o określonych rodzajach działalności.

Na koniec 2007 r. w przekroju powiatowym najwięcej zatrudnionych w warunkach zagrożenia odnotowano w Opolu (mieście na prawach powiatu) – 4,1 tys., tj. 28,4% oraz powiecie opolskim – 2,2 tys., tj. 15,2%. Najniższy odsetek zatrudnionych w warunkach zagrożenia wystąpił w powiecie kluczborskim (3,6%) i głubczyckim (4,5%).

W 2007 r. w porównaniu z 2006 r., w 6 powiatach wystąpił spadek liczby zatrudnionych w warunkach zagrożenia, największy w powiecie opolskim – o 52,0% i krapkowickim – o 38,2%.

Zatrudnionych w warunkach zagrożenia według powiatów ilustruje poniższa mapka.

ZATRUDNIENI^a W WARUNKACH ZAGROŻENIA WEDŁUG GRUP ZAGROŻEŃ I POWIATÓW W 2007 R.

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego.

W ocenie warunków pracy istotnym elementem jest proces zmian zachodzących na stanowisku pracy w ciągu roku, takich jak likwidacja bądź ograniczenie zagrożeń do poziomu zgodnego z normą oraz ujawnienie zagrożeń istniejących lub nowo powstałych. Zatrudnione w warunkach zagrożenia osoby mogą być narażone na kilka czynników szkodliwych. Kategoria **osobozagrożeń** odzwierciedla liczbę osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia, liczonych tyle razy na ile czynników osoby te były narażone. Saldo zmian informuje o pozytywnym lub negatywnym procesie zachodzącym w zakresie warunków pracy.

W 2007 r. odnotowano 17,9 tys., tj. o 12,8% mniej osobozagrożeń w porównaniu z 2006 r. i o 11,3% w stosunku do 2000 r. W tym czasie zlikwidowano lub ograniczono 4,1 tys. osobozagrożeń (o 10,6% więcej w stosunku do 2006 r., a o 0,4% mniej niż w 2000 r.), w tym 2,8 tys. do poziomu zgodnego z normą. Równocześnie ujawniono 4,2 tys. osobozagrożeń (łącznie z nowo powstałymi), tj. o 3,3% mniej w porównaniu z 2006 r., a o 20,4 % więcej niż w 2000 r.

Na koniec 2007 r. najwięcej – 9,8 tys. osobozagrożeń wystąpiło w grupie zagrożeń związanych z czynnikami środowiska pracy, przy czym liczba ich była niższa o 5,3% w porównaniu z 2006 r. i o 23,3 % niż w 2000 r. W tej grupie również najwięcej, tj. 3,1 tys. zagrożeń zlikwidowano lub ograniczono (w tym 2,2 tys. do poziomu zgodnego z normą), a ich liczba była o 9,0% wyższa niż w 2006 r. Równocześnie stwierdzono 2,3 tys. nowo powstałych lub nowo ujawnionych osobozagrożeń (w 2006 r. – 3,2 tys.).

W ramach zagrożeń związanych ze środowiskiem pracy na koniec 2007 r. największy procentowy udział przypadła na hałas – 52,7% (jednocześnie zlikwidowano w tej kategorii lub ograniczono najwięcej, tj. 45,2% osobozagrożeń). Wysoki odsetek odnotowano również w przypadku pyłów przemysłowych – 18,4% oraz substancji chemicznych – 6,8% osobozagrożeń.

Liczbę osobozagrożeń i zagrożeń zlikwidowanych lub ograniczonych oraz ujawnionych przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 5.3. **Osobozagrożenia według grup zagrożeń**

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2006	2007		
	ogółem	zlikwidowane lub ograniczone ^a	ujawnione ^a	
Ogółem	20498	17865	4078	4223
zagrożenia związane:				
Ze środowiskiem pracy	10350	9801	3056	2327
w tym:				
Substancje chemiczne	646	666	217	253
Pyły przemysłowe	1807	1802	401	431

^a W ciągu roku.

Tabl. 5.3. **Osobozagrożenia według grup zagrożeń (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2006	2007		
	ogółem	zlikwidowane lub ograniczone ^a	ujawnione ^a	
Ze środowiskiem pracy (dok.)				
Hałas	5426	5170	1381	1089
Wibracja	808	297	159	109
Mikroklimat gorący	528	654	386	74
Mikroklimat zimny	403	391	147	111
Z uciążliwością pracy	8484	6187	734	1454
W tym nadmierne obciążenie fizyczne	1483	1560	310	311
Z maszynami szczególnie niebezpiecznymi	1664	1877	288	442

^a W ciągu roku.

Liczba osobozagrożeń związanych z uciążliwością pracy w 2007 r. wyniosła 6,2 tys. i była niższa o 27,1% w porównaniu z 2006 r., a wyższa o 13,0% niż w 2000 r. W tej grupie zagrożeń w 2007 r. zlikwidowano lub ograniczono 0,7 tys. osobozagrożeń, w tym podobnie jak w roku poprzednim 0,5 tys. do poziomu zgodnego z normą. Odnotowano również 1,5 tys. osobozagrożeń nowo powstałych i ujawnionych, tj. o 76,9% więcej niż w roku poprzednim. W 2007 r. zlikwidowano lub ograniczono 0,3 tys. osobozagrożeń (podobnie jak w 2006 r.) dotyczących nadmiernego obciążenia fizycznego. Zlikwidowano również 0,2 tys. osobozagrożeń związanych z niedostatecznym oświetleniem stanowisk pracy.

W grupie zagrożeń związanych z obsługą maszyn szczególnie niebezpiecznych na koniec 2007 r. odnotowano 1,9 tys. osobozagrożeń, tj. więcej o 12,8% w porównaniu z 2006 r., a 0,4% mniej w stosunku do 2000 r. W ciągu roku zlikwidowano lub ograniczono 0,3 tys. osobozagrożeń, w tym 0,1 tys. do poziomu zgodnego z normą (w 2006 r. – również 0,3 tys.). Równocześnie zarejestrowano, podobnie jak w roku poprzednim 0,4 tys. osobozagrożeń nowo powstałych i ujawnionych.

Z jednostek objętych badaniem warunków pracy otrzymano również informacje dotyczące działań profilaktycznych związanych z oceną **ryzyka zawodowego**. W przebadanych w 2007 r. zakładach ocenę ryzyka zawodowego przeprowadzono dla 14,4 tys. stanowisk pracy, na których zatrudnionych było 52,3 tys. osób (w 2006 r. odpowiednio: 13,8 tys. i 50,3 tys.). Większość stanowisk, tj. 76,2% zbadano w zakładach sektora prywatnego. W wyniku zastosowania środków technicznych, organizacyjnych i ochrony indywidualnej wyeliminowano lub ograniczono ryzyko zawodowe na 5,6 tys.

stanowiskach pracy, na których pracowało 20,6 tys. osób (w 2006 r. odpowiednio: 6,1 tys. i 21,6 tys. osób). Najwięcej ocen przeprowadzono w przemyśle – 8,9 tys., tj. 62,0% stanowisk pracy, na których wyeliminowano lub ograniczono ryzyko zawodowe dla 2,9 tys. stanowisk.

Badanie warunków pracy obejmuje również informacje z zakresu świadczeń rzeczowych oraz pieniężnych wypłacanych z tytułu wykonywania pracy w warunkach szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia oraz z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Według stanu w połowie grudnia 2007 r. najwięcej, tj. 50,1 tys. osób skorzystało z napojów (w 2006 r. – 45,1 tys.), następnie z posiłków profilaktycznych – 11,9 tys. (w 2006 r. – 11,6 tys.), natomiast z dodatków pieniężnych – 11,2 tys. osób (w 2006 r. – 12,1 tys.). Z uprawnień wynikających z pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze skorzystało 3,8 tys. osób (10,1 tys. w roku poprzednim).

Liczbę oraz kwotę wypłaconych świadczeń z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 5.4. **Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych**

Wyszczególnienie	2006	2007	2006	2007
	liczba świadczeń		w tys. zł	
Oszkodowania z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	447	412	1152,8	959,5
w tym:				
z tytułu wypadków przy pracy	435	397	1113,0	895,4
Zasiłki wyrównawcze z tytułu odbywania rehabilitacji zawodowej	58	7	257,9	17,6

Podobnie jak w 2006 r. zakłady pracy wypłaciły 0,4 tys. odszkodowań z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, w tym 77,7% przypadkało na sektor prywatny. Z łącznej kwoty 981,2 tys. najwięcej świadczeń wypłacono w przemyśle – 62,6% i budownictwie – 12,2%. Przeciętny koszt odszkodowania z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych wynosił 2,3 tys. zł (w 2006 r. – 2,6 tys. zł), świadczenia wyrównawczego – 2,1 tys. zł (podobnie jak w 2006 r.), natomiast zasiłku wyrównawczego z tytułu odbywania rehabilitacji zawodowej 2,5 tys. zł (w 2006 r. – 4,4 tys. zł).

* * *

W województwie opolskim w 2007 r. odnotowano spadek liczby **wypadków przy pracy** oraz osób **poszkodowanych** w wypadkach, zarówno w porównaniu z 2006 r., jak i 2000 r.

W wypadkach przy pracy poszkodowanych zostało 2,5 tys. osób, tj. mniej o 6,8% niż w roku poprzednim i o 19,6% mniej w stosunku do 2000 r. Średnie roczne tempo spadku liczby poszkodowanych w wypadkach przy pracy w latach 2000–2007 wynosiło 3,1%.

Większość osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy wykonywała pracę w zakładach (jednostkach lokalnych) o liczbie pracujących do 249 osób – 63,0%, w tym o liczbie pracujących od 50 do 249 osób – 41,0% ogółu poszkodowanych.

Podobnie jak w latach poprzednich mężczyźni stanowili 73,6% ogółu poszkodowanych.

Większość, tj. 72,2% wypadków miała miejsce w sektorze prywatnym.

Liczbę poszkodowanych w wypadkach przy pracy z podziałem na sektory własności przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 6.1. **Poszkodowani w wypadkach przy pracy według sektorów własności**

Wyszczególnienie	2006		2007	
	w osobach		2000=100	2006=100
Ogółem	2717	2533	80,4	93,2
Sektor: publiczny	792	708	63,9	89,4
prywatny	1925	1825	89,4	94,8
W tym kobiety	715	668	85,9	93,4
Sektor: publiczny	382	313	68,9	81,9
prywatny	333	355	109,6	106,6

Analogicznie jak w latach poprzednich najwięcej wypadków – 46,9% odnotowano w przemyśle (zwłaszcza w produkcji metali i wyrobów z metali – 12,5% ogółu), a następnie w budownictwie – 11,0%.

W większości sekcji odnotowano spadek liczby poszkodowanych w wypadkach, w stosunku do 2006 r., w tym największy w edukacji (o 36,9%) oraz działalności usługowej komunalnej, społecznej i indywidualnej, pozostałej (o 36,5%). Wzrost wystąpił w 5 sekcjach, najwyższy w pośrednictwie finansowym (o 46,2%) oraz hotelach i restauracjach (o 27,3%).

Najlichnieszą grupę poszkodowanych stanowiły osoby w wieku 45–54 lata (28,7%), a następnie w wieku 25–34 lata (26,2%). Najwięcej wypadków wydarzyło się w styczniu, w których zostało poszkodowanych 0,2 tys. osób, tj. 9,2% ogółu poszkodowanych.

Najbardziej niebezpieczną pracę w 2007 r. wykonywały osoby w następujących grupach zawodów: robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń – 20,9% ogólnej liczby poszkodowanych oraz operatorzy i monterzy maszyn – 11,3%.

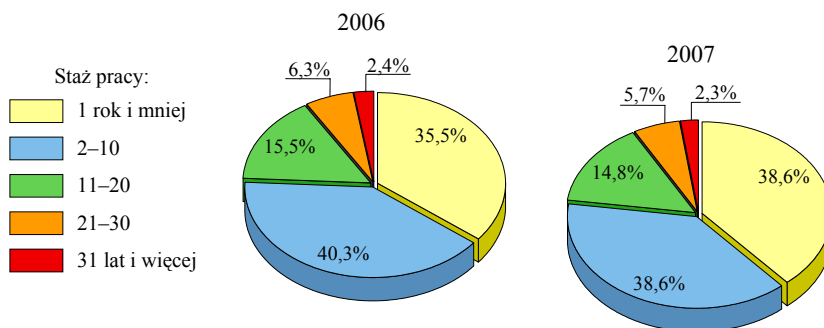
Ze względu na miejsce powstania wypadku, tj. miejsce, w którym przebywali pracownicy w chwili wypadku, najwięcej poszkodowanych w 2007 r. zarejestrowano na

stanowiskach pracy związanych z produkcją przemysłową – 52,9% (w 2006 r. – 49,7%), a następnie w biurach, placówkach naukowych i szkołach, zakładach usługowych – 13,4% (w 2006 r. – 14,4%). Najwięcej osób (34,3%) zostało poszkodowanych w procesie pracy związanym z produkcją, przetwarzaniem i magazynowaniem.

Analizując staż pracy na zajmowanym stanowisku przez osoby poszkodowane w 2007 r. można stwierdzić, że wykonywane czynności były szczególnie niebezpieczne dla osób ze stażem pracy 1 rok i mniej – 38,6% (w 2006 r. – 35,5%). Szczególnie niebezpieczny tak krótki staż pracy okazał się dla osób pracujących w przetwórstwie przemysłowym (19,0% ogółu poszkodowanych) i budownictwie (6,2%).

Zmiany w liczbie wypadków według posiadanego stażu pracy osób poszkodowanych w porównaniu z 2006 r. ilustruje wykres.

STRUKTURA POSZKODOWANYCH W WYPADKACH PRZY PRACY WEDŁUG STAŻU PRACY

W przekroju terytorialnym najczęściej osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy odnotowano w Opolu (mieście na prawach powiatu – 35,3%) oraz w powiecie opolskim – 12,0% (w 2006 r. analogicznie: 36,3% i 11,5%). Najmniej poszkodowanych było w powiecie namysłowskim – 2,8% i oleskim – 2,9%.

Ważnym etapem w dążeniu do poprawy warunków pracy, zwłaszcza w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników, jest identyfikacja przyczyn, wydarzeń, czynności oraz czynników powodujących niebezpieczne zdarzenia.

W województwie opolskim w 2007 r. odnotowano 5,5 tys. **przyczyn** (w roku poprzednim – 5,6 tys.), które spowodowały wypadki przy pracy. Ponad połowę liczby przyczyn – 2,9 tys., tj. 52,8% zarejestrowano w dalszym ciągu w grupie „nieprawidłowych zachowań pracownika” (takich m.in. jak nieznanie zagrożenia,

lekceważenie poleceń przełożonych, niedostateczna koncentracja uwagi na wykonywanej czynności). Następną w kolejności grupę stanowiły przyczyny niezwiązane z czynnikiem ludzkim, tzn. „niewłaściwy stan czynnika materialnego” – 0,5 tys., tj. 9,8% ogólnej liczby przyczyn, a następnie „brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym przez pracownika” – 0,5 tys., tj. 8,3%.

Wypadki powodujące wypadki przy pracy dzielą się na 2 grupy: wypadki będące odchyleniem od stanu normalnego i wypadki powodujące uraz. Wypadki będące odchyleniem od stanu normalnego dotyczą niezgodnego z właściwym przebiegiem procesu pracy, który wywołał wypadek. Natomiast wypadki powodujące uraz opisują, w jaki sposób poszkodowany doznał urazu spowodowanego przez czynnik materialny.

Analizując wypadki będące odchyleniem od stanu normalnego można stwierdzić, że w 2007 r. najwięcej osób zostało poszkodowanych na skutek „poślizgnięcia, potknięcia się, upadku osoby” – 25,1% (w 2006 r. – 26,8%), a następnie „uszkodzenia, rozerwania, pęknięcia, ześlizgnięcia, upadku lub załamania się czynnika materialnego” – 21,4% (w 2006 r. – 22,7%).

W ramach drugiej grupy wypadków, tj. powodujących uraz, najwięcej osób zostało poszkodowanych w następstwie „uderzenia przez obiekt w ruchu” – 25,0% (w 2006 r. – 26,0%) oraz „zderzenia z nieruchomym obiektem” – 24,3% (w ubiegłym roku – 22,6%). Ze względu na **czynności** wykonywane przez pracowników w chwili wypadku w 2007 r., najczęściej notowanymi były: „poruszanie się” – 30,8% oraz „operowanie przedmiotami” – 19,7% (w 2006 r. odpowiednio: 31,9% i 21,2%).

Oprócz przyczyn, wypadków i czynności, źródłami wypadków przy pracy są **czynniki materialne**. Czynniki te podzielono na 3 grupy: czynniki związane z czynnością wykonywaną przez poszkodowanego w chwili wypadku, związane z odchyleniem oraz będące źródłem urazu. We wszystkich 3 grupach głównymi czynnikami powodującymi wypadki przy pracy były „materiały, przedmioty, wyroby, części maszyn” (odpowiednio: 15,2%, 18,4% i 20,2% ogółu poszkodowanych), a następnie „budynki, konstrukcje i ich elementy, powierzchnie – na poziomym gruncie” (12,3%, 12,8% i 16,6%).

W wyniku wypadków przy pracy w 2007 r. lekkiego uszkodzenia ciała doznało 2,5 tys. osób (w 2006 r. – 2,7 tys.), ciężkiego uszkodzenia ciała 20 osób (przed rokiem – 30), natomiast 14 osób poniosło śmierć (w 2006 r. – 13 osób). Najwięcej osób doznało urazów kończyn górnych i dolnych (odpowiednio: 43,2% i 34,5%). Ze względu na rodzaj urazu najczęściej występującymi były: rany i powierzchowne urazy – 1,0 tys. poszkodowanych, tj. 39,4% oraz przemieszczenia, zwichnięcia, skręcenia i naderwania – 0,6 tys., tj. 22,4%.

W 2007 r. ponad połowę osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy, tj. 61,1% stanowili pracownicy zatrudnieni na czas nieokreślony, w tym w pełnym wymiarze czasu pracy 58,2%. Odsetek poszkodowanych wśród osób zatrudnionych na czas określony wyniósł 36,6%, w tym w pełnym wymiarze czasu pracy 34,7%.

Liczba dni niezdolności do pracy wynosiła 101,3 tys. i była niższa o 15,7 tys. niż w 2006 r. Niezdolność ta była głównie spowodowana złamaniami kości – 30,2 tys. dni oraz ranami i powierzchownymi urazami – 25,1 tys. Na jednego poszkodowanego przypadało ok. 40 dni niezdolności do pracy.

Wypadki przy pracy w 2007 r. spowodowały stratę czasu (szacunkowo) 494 roboczogodzin osób nie poszkodowanych w wypadkach (w tym najwięcej – 221 w przetwórstwie przemysłowym). Liczba tych roboczogodzin zmniejszyła się w stosunku do ubiegłego roku o 227.

Straty materialne spowodowane wypadkami przy pracy (szacunkowo – bez strat związanych z czasem pracy) wyniosły 525,7 tys. zł. (najwięcej w sekcji transport, gospodarka magazynowa i łączność – 320,6 tys. zł.) i były mniejsze w porównaniu z 2006 r. o 614,7 tys. zł.

PODSUMOWANIE

W publikacji przedstawiono w sposób wszechstronny istotne zmiany, jakie wystąpiły w 2007 r. na rynku pracy w województwie opolskim. W analizie dla celów porównawczych zastosowano wskaźniki dynamiki oraz tempa wzrostu/spadku, z których wynika, że sytuacja na lokalnym rynku pracy Opolszczyzny uległa poprawie. Przede wszystkim zwiększyła się liczba pracujących, zmniejszyło się bezrobocie i wzrosło przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto. Poprawiła się sytuacja w kwestii warunków pracy oraz wypadków przy pracy.

W 2007 r. w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku wystąpiły następujące zmiany:

- wzrosła liczba pracujących, najwyższy procentowy wzrost odnotowano w pośrednictwie finansowym i budownictwie;
- zwiększyła się liczba pracujących mężczyzn i kobiet, jak również liczba pracujących w sektorze publicznym i prywatnym;
- wzrosło przeciętne zatrudnienie, zarówno na stanowiskach robotniczych jak i nierobotniczych, najwyższy procentowy wzrost odnotowano w budownictwie oraz hotelach i restauracjach;
- spadła liczba bezrobotnych oraz obniżyła się stopa bezrobocia;
- zmniejszyła się liczba bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy;
- zwiększyła się liczba ofert zatrudnienia zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy;
- wzrosło przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto, procentowo najwyższy wzrost odnotowano w ochronie zdrowia i pomocy społecznej oraz budownictwie;
- zmniejszyły się dysproporcje między wynagrodzeniami pracowników sektora publicznego i prywatnego;
- w IV kwartale 2007 r. zwiększyła się liczba aktywnych oraz biernych zawodowo przy równoczesnym wzroście liczby ludności w wieku 15 lat i więcej, zmniejszył się współczynnik aktywności ale wzrósł wskaźnik zatrudnienia;
- poprawiły się warunki pracy, zmniejszyła się liczba zatrudnionych w warunkach zagrożenia, zwiększyła się liczba zlikwidowanych lub ograniczonych osobozagrażeń przy jednoczesnym spadku ujawnionych osobozagrażeń (łącznie z nowo powstałymi);
- zmniejszyła się liczba wypadków przy pracy oraz liczba osób poszkodowanych w wyniku tych wypadków.

TABLICE

TABL. 1(1). WYBRANE DANE WARUNKUJĄCE SYTUACJĘ NA RYNKU PRACY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	
				woje- wództwo	kraj
Ludność ^a ogółem	1070598	1047407	1041941	1037088	38115641
z ogółem w % w wieku:					
przedprodukcyjnym	24,0	19,6	18,9	18,2	19,6
produkcyjnym	61,5	64,7	65,0	65,4	64,4
mobilnym	40,9	41,1	41,0	41,0	40,1
niemobilnym	20,6	23,6	24,0	24,4	24,3
poprodukcyjnym	14,5	15,7	16,1	16,4	16,0
Ludność ^a w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	63	55	54	53	55
Napływ ^b	11180	10389	11971	12892	570933
Odpływ ^c	14912	13574	16769	16954	591418
Saldo migracji wewnętrznych i za- granicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-3,5	-3,0	-4,6	-3,9	-0,5
Podmioty ^{ad} gospodarki narodowej ...	76898	90597	92846	94933	3685608
sektor: publiczny	3946	5256	5246	5195	139505
prywatny	72952	85341	87600	89738	3546103
na 1000 ludności	72	86	89	92	97
Pracujący ^{ae}	211284	188352	192237	197345	8372169
sektor: publiczny	104985	84851	84406	83896	3305709
prywatny	106299	103501	107831	113449	5066460
w tym kobiety	99726	89360	90333	92869	4040822
Bezrobotni zarejestrowani ^a	69311	69396	60058	43338	1746573
w tym kobiety	40246	38725	35445	26191	1017348
Stopa bezrobocia ^a rejestrowanego w %	15,7	18,7	16,2	12,0	11,4
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ^g w zł	1811,86	2249,89	2367,74	2607,45	2866,04
sektor: publiczny	1913,44	2516,47	2678,43	2906,39	3044,96
prywatny	1702,43	2021,63	2112,73	2368,54	2740,23
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia ^{ah}	17028	15528	17281	14287	593973
sektor: publiczny	7031	4358	4868	4669	194448
prywatny	9997	11170	12413	9618	399525
Poszkodowani w wypadkach przy pracy ^j	3149	2418	2717	2533	99171
sektor: publiczny	1108	700	792	708	29301
prywatny	2041	1718	1925	1825	69870

a Stan w dniu 31 XII. *b* Zameldowania na pobyt stały. *c* Wymeldowania z pobytu stałego. *d* Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne. *e* Według faktycznego miejsca pracy. *f*, *g*, *h* Patrz uwagi metodyczne: *f* – pkt. 1 na str.10, *g* – pkt. 1 na str. 15, *h* – pkt. 1 na str. 17 *i* Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy. *j* Zgłoszone w danym roku; bez wypadków w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

PracującyTABL. 1(2). **PRACUJĄCY**^{1,2} **WEDŁUG PŁCI I SEKTORÓW WŁASNOŚCI**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE o – ogółem m – mężczyźni k – kobiety	2006	2007			
	w osobach		2000=100	2006=100	
OGÓLEM	o	172613	174873	86,9	101,3
	m	91807	92433	88,1	100,7
	k	80806	82440	85,5	102,0
Sektor publiczny	o	74118	74072	72,9	99,9
	m	28276	27947	65,5	98,8
	k	45842	46125	78,3	100,6
własność:					
Państwowa	o	25386	25164	49,3	99,1
	m	14336	14146	51,8	98,7
	k	11050	11018	46,4	99,7
Jednostek samorządu terytorialnego	o	47302	47467	101,1	100,3
	m	12934	12807	97,8	99,0
	k	34368	34660	102,3	100,8
Mieszana	o	1430	1441	40,3	100,8
	m	1006	994	44,1	98,8
	k	424	447	34,0	105,4
Sektor prywatny	o	98495	100801	101,1	102,3
	m	63531	64486	103,5	101,5
	k	34964	36315	97,0	103,9
własność:					
Prywatna krajowa	o	73806	74034	101,7	100,3
	m	47870	47939	105,8	100,1
	k	25936	26095	94,9	100,6
Zagraniczna	o	17779	21152	213,5	119,0
	m	10751	12688	221,4	118,0
	k	7028	8464	202,7	120,4
Mieszana	o	6910	5615	33,0	81,3
	m	4910	3859	34,3	78,6
	k	2000	1756	30,4	87,8

1 Według siedziby zarządu zakładów. 2 Patrz uwagi metodyczne pkt. 1 na str. 10.

TABL. 2(3). PRACUJĄCY^{1,2} WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI, SEKCJI I DZIAŁÓW

Stan w dniu 31 XII

SEKCJE I DZIAŁY a – ogółem b – w tym sektor prywatny		2006	2007		
		w osobach		2000=100	2006=100
OGÓŁEM	a	172613	174873	86,9	101,3
	b	98495	100801	101,1	102,3
w tym:					
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	a	6500	6396	61,9	98,4
	b	5002	4963	69,8	99,2
Przemysł	a	61562	61930	86,0	100,6
	b	49812	50450	100,2	101,3
Górnictwo	a	887	946	75,0	106,7
	b	829	890	75,3	107,4
Przetwórstwo przemysłowe	a	56118	56413	89,0	100,5
	b	48772	49322	100,9	101,1
w tym:					
produkcja artykułów spożywczych i na- pojów	a	8990	8118	89,6	90,3
	b	8852	7986	107,2	90,2
włókiennictwo	a	948	991	38,5	104,5
	b	948	991	43,5	104,5
produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich	a	1211	1222	49,3	100,9
	b	1211	1222	53,9	100,9
produkcja skór wyprawionych i wyrobów z nich ^Δ	a	709	664	28,6	93,7
	b	310	168	12,0	54,2
produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny ^Δ	a	1676	2050	96,0	122,3
	b	1639	2008	96,2	122,5
produkcja masy włóknistej oraz papieru ^Δ ..	a	865	1099	95,2	127,1
	b	865	1099	95,2	127,1
produkcja wyrobów chemicznych	a	5720	6119	196,4	107,0
	b	3833	4385	385,7	114,4
produkcja wyrobów z pozostałych surow- ców niemetalicznych	a	3614	3546	64,8	98,1
	b	3614	3546	64,8	98,1
produkcja metali	a	2435	2466	79,8	101,3
	b	1771	1840	384,1	103,9
produkcja wyrobów z metali ^Δ	a	6922	7521	120,2	108,7
	b	6278	6940	128,9	110,5
produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	a	6939	6564	89,3	94,6
	b	6732	6356	123,7	94,4
produkcja maszyn i aparatury elektrycznej ^Δ	a	1512	1543	53,7	102,1
	b	1512	1543	56,3	102,1
produkcja mebli; pozostała działalność pro- dukcyjna ^Δ	a	5525	5315	89,4	96,2
	b	5452	5315	96,7	97,5

1 Według siedziby zarządu zakładów. 2 Patrz uwagi metodyczne pkt. 1 na str. 10.

TABL. 2(3). PRACUJĄCY^{1,2} WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI, SEKCJI I DZIAŁÓW (dok.)

Stan w dniu 31 XII

SEKCJE I DZIAŁY a – ogółem b – w tym sektor prywatny		2006	2007		
		w osobach		2000=100	2006=100
Przemysł (dok.)					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	a	4557	4571	61,9	100,3
	b	211	238	85,9	112,8
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	a	2736	2658	47,0	97,1
	b	211	238	85,9	112,8
popór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody	a	1821	1913	110,5	105,1
	b	–	–	–	–
Budownictwo	a	9402	10003	72,7	106,4
	b	9273	9871	75,5	106,4
Handel i naprawy^Δ	a	14484	14865	100,8	102,6
	b	14442	14823	103,0	102,6
w tym:					
Handel hurtowy i komisowy ^Δ	a	5638	6049	93,3	107,3
	b	5638	6049	94,8	107,3
Handel detaliczny; naprawa artykułów użytku osobistego i domowego ^Δ	a	6281	6083	90,7	96,8
	b	6281	6083	94,1	96,8
Hotele i restauracje	a	1588	1601	97,9	100,8
	b	1391	1418	105,3	101,9
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	a	6522	6612	51,5	101,4
	b	4549	4682	209,1	102,9
W tym transport lądowy; rurociągowy	a	5158	5471	96,5	106,1
	b	3506	3857	222,4	110,0
Pośrednictwo finansowe	a	3425	3650	81,7	106,6
	b	2674	2863	94,9	107,1
Obsługa nieruchomości i firm^Δ	a	9765	9658	108,7	98,9
	b	8112	8207	133,8	101,2
w tym:					
Obsługa nieruchomości	a	2349	2223	74,3	94,6
	b	1608	1530	101,5	95,1
Działalność gospodarcza pozostała	a	6642	6804	135,1	102,4
	b	6065	6231	146,2	102,7
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne^Δ	a	14338	14880	121,2	103,8
	b	35	–	x	x
Edukacja	a	25708	25446	114,9	99,0
	b	280	257	98,5	91,8
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	a	14801	15054	62,9	101,7
	b	1959	2044	176,2	104,3
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	a	4471	4730	112,9	105,8
	b	966	1223	190,2	126,6

1 Według siedziby zarządu zakładów. 2 Patrz uwagi metodyczne pkt. 1 na str. 10.

TABL. 3(4). PRACUJĄCY^{1,2} WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI I POWIATÓW

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE a – ogółem b – sektor publiczny c – sektor prywatny		2006		2007	
		w osobach		2000=100	2006=100
WOJEWÓDZTWO	a	192237	197345	93,4	102,7
	b	84406	83896	79,9	99,4
	c	107831	113449	106,7	105,2
powiaty:					
Brzeski	a	14500	14457	86,2	99,7
	b	5441	5422	73,7	99,7
	c	9059	9035	96,0	99,7
Głubczycki	a	8708	9044	94,4	103,9
	b	4235	4145	72,9	97,9
	c	4473	4899	125,8	109,5
Kędzierzyńsko-kozielski	a	20316	20239	88,8	99,6
	b	10020	9797	82,7	97,8
	c	10296	10442	95,4	101,4
Kluczborski	a	10304	10593	89,7	102,8
	b	4954	4920	67,4	99,3
	c	5350	5673	126,0	106,0
Krapkowicki	a	14799	15211	110,9	102,8
	b	5795	5664	82,8	97,7
	c	9004	9547	138,9	106,0
Namysłowski	a	6250	6852	101,4	109,6
	b	2529	2571	78,4	101,7
	c	3721	4281	123,2	115,0
Nyski	a	22501	22581	77,7	100,4
	b	9665	9577	77,1	99,1
	c	12836	13004	78,2	101,3
Oleski	a	9646	10287	93,2	106,6
	b	3636	3633	77,7	99,9
	c	6010	6654	104,5	110,7
Opolski	a	18069	18972	98,6	105,0
	b	6527	6313	70,9	96,7
	c	11542	12659	122,4	109,7
Prudnicki	a	8509	8433	82,4	99,1
	b	3478	3422	67,7	98,4
	c	5031	5011	96,8	99,6
Strzelecki	a	10806	11549	91,4	106,9
	b	5853	5911	76,4	101,0
	c	4953	5638	115,0	113,8
Miasto na prawach powiatu – Opole	a	47829	49127	103,1	102,7
	b	22273	22521	94,3	101,1
	c	25556	26606	111,9	104,1

1 Według faktycznego (stałego) miejsca pracy. 2 Patrz uwagi metodyczne pkt. 1 na str. 10.

TABL. 4(5). PRACUJĄCY^{ab} WEDŁUG PŁCI, SEKTORÓW EKONOMICZNYCH, POWIATÓW I GMIN W 2007 R.

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym kobiety	Z ogółem sektor		
			przemysłowy	usługowy	
				rynkowy	nierynkowy
WOJEWÓDZTWO	197345	92869	78555	55131	56430
Powiat brzeski	14457	6925	5980	3861	4035
<i>Gminy miejskie:</i>					
Brzeg	8416	4305	3403	2444	2460
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Grodków	2834	1224	958	840	802
w tym miasto	2223	965	891	739	577
Lewin Brzeski	1271	582	567	307	326
w tym miasto	735	345	402	150	180
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Lubsza	669	251	384	46	175
Olszanka	507	255	216	99	119
Skarbimierz	760	308	452	125	153
Powiat głubczycki	9044	4318	3205	1436	3228
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Baborów	514	255	122	51	184
w tym miasto	371	205	118	48	164
Głubczyce	5948	2668	2656	1141	1746
w tym miasto	4781	2262	2146	1139	1431
Kietrz	1246	618	340	166	380
w tym miasto	934	468	322	123	289
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Branice	1336	777	87	78	918
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	20239	8865	8454	6513	4705
<i>Gminy miejskie:</i>					
Kędzierzyn-Koźle	17023	7612	7230	5805	3894
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Bierawa	1197	350	689	326	172
Cisek	445	229	#	164	134
Pawłowiczki	768	281	111	80	212
Polska Cerekiew	358	171	#	41	113
Reńska Wieś	448	222	151	97	180
Powiat kluczborski	10593	4913	3759	3035	3143
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Byczyna	936	522	248	163	360
w tym miasto	631	416	235	125	271

a Według faktycznego (stałego) miejsca pracy i rodzaju działalności. b Patrz uwagi metodyczne pkt. 1 na str. 10.

TABL. 4(5). PRACUJĄCY^{ab} WEDŁUG PŁCI, SEKTORÓW EKONOMICZNYCH, POWIATÓW I GMIN W 2007 R. (cd.)

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym kobiety	Z ogółem sektor		
			przemysłowy	usługowy	
				rynkowy	nierynkowy
Powiat kluczborski (dok.)					
<i>Gminy miejsko-wiejskie (dok.):</i>					
Kluczbork	7923	3479	2974	2465	2214
w tym miasto	7230	3154	2793	2410	1962
Wółczyn	1395	706	474	338	406
w tym miasto	1029	518	430	300	267
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Lasowice Wielkie	339	206	63	69	163
Powiat krapkowicki	15211	5629	10125	2500	2412
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Gogolin	2301	818	1295	555	441
w tym miasto	880	431	316	276	286
Krapkowice	6578	2887	4221	1158	1129
w tym miasto	6365	2763	4196	1087	1050
Zdzieszowice	5442	1437	4365	614	453
w tym miasto	4875	1296	3943	545	386
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Strzeleczyki	578	300	145	112	255
Walce	312	187	99	61	134
Powiat namysłowski	6852	3617	3156	1274	1918
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Namysłów	5626	3028	2899	1089	1450
w tym miasto	5163	2808	2834	1027	1235
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Domaszowice	242	111	–	16	101
Pokój	542	262	185	135	161
Świerczów	190	98	38	19	94
Wilków	252	118	34	15	112
Powiat nyski	22581	11491	8086	5792	7177
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Głucholazy	4144	2082	1944	703	1336
w tym miasto	3200	1781	1462	512	1212
Korfantów	1006	587	330	80	481
w tym miasto	748	453	301	66	379
Nysa	11769	6142	3545	4035	3886
w tym miasto	10629	5692	3013	3872	3731

a Według faktycznego (stałego) miejsca pracy i rodzaju działalności. b Patrz uwagi metodyczne pkt. 1 na str. 10.

TABL. 4(5). PRACUJĄCY^{ab} WEDŁUG PŁCI, SEKTORÓW EKONOMICZNYCH, POWIATÓW I GMIN W 2007 R. (cd.)

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym kobiety	Z ogółem sektor		
			przemysłowy	usługowy	
				rynkowy	nierynkowy
Powiat nyski (dok.)					
<i>Gminy miejsko-wiejskie (dok.):</i>					
Otmuchów	1927	897	876	332	397
w tym miasto	1446	694	827	301	309
Paczków	1903	866	854	332	533
w tym miasto	1458	716	691	309	449
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Kamiennik	226	118	–	78	123
Łambinowice	645	282	314	108	180
Pakosławice	326	152	53	66	103
Skoroszyce	635	365	170	58	138
Powiat oleski	10287	4705	5067	2086	2855
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Dobrodzień	2033	898	1356	302	353
w tym miasto	1420	662	860	268	283
Gorzów Śląski	855	353	402	154	205
w tym miasto	543	254	259	131	140
Olesno	3791	1964	1423	798	1458
w tym miasto	3487	1816	1360	761	1326
Praszka	2554	907	1523	567	446
w tym miasto	2201	782	1338	509	353
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Radłów	169	120	#	#	94
Rudniki	652	304	313	171	158
Zębowice	233	159	#	#	141
Powiat opolski	18972	8723	10212	3803	4197
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Niemodlin	1972	900	654	630	464
w tym miasto	1485	724	469	589	355
Ozimek	5551	2906	4154	794	593
w tym miasto	2805	1029	1652	676	474
Prószków	1172	592	452	229	415
w tym miasto	614	377	110	146	314
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Chrzastowice	489	343	151	125	211
Dąbrowa	648	293	81	285	239
Dobrzeń Wielki	3548	1250	2049	699	750

a Według faktycznego (stałego) miejsca pracy i rodzaju działalności. b Patrz uwagi metodyczne pkt. 1 na str. 10.

TABL. 4(5). PRACUJĄCY^{ab} WEDŁUG PŁCI, SEKTORÓW EKONOMICZNYCH, POWIATÓW I GMIN W 2007 R. (dok.)

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym kobiety	Z ogółem sektor		
			przemysłowy	usługowy	
				rynkowy	nierynkowy
Powiat opolski (dok.)					
<i>Gminy wiejskie (dok.):</i>					
Komprachcice	519	305	139	144	219
Lubniany	869	380	493	146	194
Murów	864	325	573	126	128
Popielów	542	324	137	35	215
Tarnów Opolski	1362	475	796	269	288
Tułowice	561	263	182	122	199
Turawa	875	367	351	199	282
Powiat prudnicki	8433	4573	3189	1986	2668
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Biała	898	457	291	175	341
w tym miasto	607	279	256	138	211
Głogówek	1678	830	518	512	485
w tym miasto	1300	657	451	483	344
Prudnik	5521	3124	2301	1278	1743
w tym miasto	5280	3002	2266	1250	1653
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Lubrza	336	162	79	21	99
Powiat strzelecki	11549	5282	4761	2655	3902
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Kolonowskie	699	297	434	119	140
w tym miasto	583	236	380	81	118
Leśnica	547	332	135	119	259
w tym miasto	365	265	#	102	210
Strzelce Opolskie	6342	3051	2139	1576	2571
w tym miasto	5672	2667	1908	1529	2202
Ujazd	694	323	367	112	188
w tym miasto	322	217	125	68	117
Zawadzkie	2622	868	1557	586	444
w tym miasto	2244	757	1492	342	383
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Izbicko	319	194	#	116	135
Jemielnica	326	217	#	27	165
Miasto na prawach powiatu – Opole	49127	23828	12561	20190	16190

^a Według faktycznego (stałego) miejsca pracy i rodzaju działalności. ^b Patrz uwagi metodyczne pkt. 1 na str. 10.

TABL. 5(6). **WOLNE MIEJSCA PRACY^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI I SEKCJI W 2007 R.**
Stan w dniu 31 XII

SEKCJE	Ogółem	Sektor		Ogółem	Sektor	
		publiczny	prywatny		publiczny	prywatny
	w liczbach bezwzględnych			w odsetkach		
OGÓŁEM	4432	589	3843	100,0	100,0	100,0
w tym:						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	107	2	105	2,4	0,3	2,7
Przemysł	1469	118	1351	33,1	20,0	35,2
Budownictwo	878	–	878	19,8	x	22,8
Handel i naprawy ^Δ	570	1	569	12,9	0,2	14,8
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	432	40	392	9,7	6,8	10,2
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ ...	273	26	247	6,2	4,4	6,4
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	124	108	16	2,8	18,3	0,4
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	87	26	61	2,0	4,4	1,6

a W jednostkach lokalnych.

TABL. 6(7). **WOLNE MIEJSCA PRACY^a WEDŁUG WYBRANYCH ZAWODÓW I SEKCJI W 2007 R.**
Stan w dniu 31 XII

SEKCJE	Ogółem	W tym w zawodach				
		specjaliści	technicy i inny średni personel	pracownicy biurowi	robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń
OGÓŁEM	4432	453	328	376	1598	812
w tym:						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	107	–	4	–	8	12
Przemysł	1469	92	68	34	936	301
Budownictwo	878	68	13	2	575	60
Handel i naprawy ^Δ	570	16	94	234	7	38
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	432	4	6	30	10	379
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	273	27	35	12	54	8

a W jednostkach lokalnych.

TABL. 6(7). **WOLNE MIEJSCA PRACY^a WEDŁUG WYBRANYCH ZAWODÓW I SEKCJI W 2007 R. (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

SEKCJE	Ogółem	W tym w zawodach				
		specjaliści	technicy i inny średni personel	pracownicy biurowi	robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	124	74	47	–	1	–
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	87	2	11	6	7	14

^a W jednostkach lokalnych.TABL. 7(8). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006	2007		
		ogółem	stanowiska	
			robotnicze	nierobotnicze
OGÓŁEM	162515	164360	86030	78330
sektor: publiczny	73259	73010	21886	51124
prywatny	89256	91350	64144	27206
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo	4208	4131	2659	1472
Przemysł	60156	60025	45833	14192
w tym przetwórstwo przemysłowe	54758	54552	42190	12362
Budownictwo	6765	7757	6190	1567
Handel i naprawy ^Δ	13489	13729	8394	5335
Hotele i restauracje	1441	1509	1147	362
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	6204	6464	4532	1932
Pośrednictwo finansowe	3243	3227	86	3141
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	8858	9030	5361	3669
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	14182	14642	1060	13582
Edukacja	25596	25157	5721	19436
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	14372	14580	3278	11302
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	4001	4109	1769	2340

^a Patrz uwagi metodyczne pkt. 1 na str. 10.

Bezrobocie rejestrowaneTABL. 1(9). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI ORAZ STOPA BEZROBOCIA**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006	2007			
	w osobach		w % ogółem	2000=100	2006=100
OGÓLEM	60058	43338	100,0	62,5	72,2
mężczyźni	24613	17147	39,6	59,0	69,7
kobiety	35445	26191	60,4	65,1	73,9
z ogółem:					
Mieszkający na wsi	27885	19666	45,4	62,7	70,5
Niepełnosprawni	1790	1656	3,8	145,4	92,5
Posiadający prawo do zasiłku	7732	6073	14,0	44,8	78,5
Poprzednio pracujący	48050	34679	80,0	63,3	72,2
w tym zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	1348	989	2,3	19,1	73,4
Pozostający bez pracy powyżej 1 roku	27938	17412	40,2	60,7	62,3
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	16,2	12,0	x	x	x

TABL. 2(10). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006	2007	2006	2007
	ogółem		w tym kobiety	
Nowo zarejestrowani ogółem	78208	74184	38289	38273
po raz: pierwszy	15302	12863	7892	6870
kolejny	62906	61321	30397	31403
z ogółem:				
Zamieszkali na wsi	33464	32709	16198	17128
Niepełnosprawni	2209	2672	1011	1316
Nie posiadający prawa do zasiłku	62594	61494	31796	32635
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładów pracy	1172	1014	553	582
Dotychczas niepracujący	19992	18259	11615	11055
Wyrejestrowani ogółem	87546	90904	41569	47527
z ogółem:				
Bezrobotni, którzy podjęli pracę	37261	33424	17025	16499
Nie potwierdzili gotowości do pracy	21897	25849	9274	12008
Rozpoczęły szkolenie lub staż	8596	10173	4986	6062
Dobrowolnie zrezygnowali ze statusu bezrobotnego	4889	5250	3120	3798
Nabyli prawa emerytalne lub rentowe	508	464	301	241
Podjęli naukę	306	223	211	159

TABL. 3(11). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY, WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA ORAZ STAŻU PRACY W 2007 R.**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE o – ogółem m – w tym mężczyźni	Ogółem	Według czasu pozostawania bez pracy ^{1,2}					
		do 1 miesiąca	1–3	3–6	6–12	powyżej 12 mie- sięcy	
OGÓLEM	o	43338	4770	8933	6521	5702	17412
	m	17147	2644	4268	2621	2333	5281
Według wieku:							
24 lata i mniej	o	8088	1152	2621	1594	1019	1702
	m	2931	596	1128	602	304	301
25–34	o	10990	1294	2242	1810	1628	4016
	m	3409	684	982	606	481	656
35–44	o	8149	860	1484	1251	1057	3497
	m	2724	417	631	458	429	789
45–54	o	11647	1102	1960	1438	1464	5683
	m	4885	625	1018	606	656	1980
55 lat i więcej	o	4464	362	626	428	534	2514
	m	3198	322	509	349	463	1555
Według poziomu wykształcenia:							
Wyższe	o	2639	359	732	479	342	727
	m	930	158	272	150	120	230
Policealne i średnie zawodowe	o	9009	928	1917	1521	1258	3385
	m	2719	417	744	476	372	710
Średnie ogólnokształcące	o	3676	429	1021	619	492	1115
	m	890	165	317	132	97	179
Zasadnicze zawodowe	o	12576	1366	2433	1814	1684	5279
	m	5557	869	1329	846	806	1707
Gimnazjalne i niższe	o	15438	1688	2830	2088	1926	6906
	m	7051	1035	1606	1017	938	2455
Według stażu pracy²:							
Bez stażu pracy	o	8659	848	2093	1394	994	3330
	m	2670	390	817	484	299	680
1 rok i mniej	o	5070	665	1190	766	589	1860
	m	1767	319	492	254	214	488
1– 5	o	8752	1096	1941	1441	1135	3139
	m	3427	643	954	586	399	845
5–10	o	5704	620	1090	831	800	2363
	m	2098	344	528	326	308	592
10–20	o	7597	754	1292	1058	965	3528
	m	2885	414	656	398	399	1018
20–30	o	5951	608	1033	770	845	2695
	m	3105	402	620	387	440	1256
30 lat i więcej	o	1605	179	294	261	374	497
	m	1195	132	201	186	274	402

1 Od momentu rejestracji w urządzenie pracy. 2 Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 1–3 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 1 miesiąc i 1 dzień do 3 miesięcy.

TABL. 4(12). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WYBRANYCH KATEGORII, POWIATÓW I GMIN W 2007 R.**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Z ogółem			
		kobiety	nie posiadający prawa do zasiłku	długo-trwale bezrobotni	zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy
WOJEWÓDZTWO	43338	26191	37265	26210	989
Powiat brzeski	6566	3973	5441	4170	150
<i>Gminy miejskie:</i>					
Brzeg	2500	1450	2125	1613	60
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Grodków	1704	1057	1333	1034	40
w tym miasto	663	415	503	374	16
Lewin Brzeski	986	622	826	636	23
w tym miasto	434	282	346	265	11
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Lubsza	573	343	471	372	10
Olszanka	328	224	284	216	6
Skarbimierz	475	277	402	299	11
Powiat głubczycki	2455	1422	2118	1561	51
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Baborów	294	190	261	187	4
w tym miasto	153	100	138	97	3
Głubczyce	1251	671	1080	813	26
w tym miasto	684	348	573	429	12
Kietrz	575	367	495	371	14
w tym miasto	304	204	257	194	7
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Branice	335	194	282	190	7
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	4309	2792	3985	2781	46
<i>Gminy miejskie:</i>					
Kędzierzyn-Koźle	2980	1906	2738	1886	30
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Bierawa	317	219	297	218	6
Cisek	185	118	171	116	3
Pawłowiczki	345	221	327	247	2
Polska Cerekiew	202	131	189	130	2
Reńska Wieś	280	197	263	184	3
Powiat kluczborski	2935	1838	2615	1750	124
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Byczyna	496	354	443	316	21
w tym miasto	157	112	141	87	8

TABL. 4(12). BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WYBRANYCH KATEGORII, POWIATÓW I GMIN W 2007 R. (cd.)

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Z ogółem			
		kobiety	nie posiadający prawa do zasiłku	długotrwale bezrobotni	zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy
Powiat kluczborski (dok.)					
<i>Gminy miejsko-wiejskie (dok.):</i>					
Kluczbork	1337	831	1179	711	70
w tym miasto	949	586	821	470	45
Wolczyn	933	555	844	622	28
w tym miasto	391	226	343	233	13
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Lasowice Wielkie	169	98	149	101	5
Powiat krapkowicki	2222	1541	1998	1258	111
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Gogolin	433	304	398	237	19
w tym miasto	239	162	224	137	7
Krapkowice	859	549	748	467	58
w tym miasto	641	410	557	344	49
Zdzieszowice	509	379	463	274	13
w tym miasto	388	287	352	203	9
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Strzeleczyki	268	182	244	174	12
Walce	153	127	145	106	9
Powiat namysłowski	2415	1562	2063	1593	73
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Namysłów	1211	768	1023	803	47
w tym miasto	713	429	300	422	23
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Domaszowice	279	176	237	183	4
Pokój	342	233	298	199	6
Świerczów	294	195	260	209	10
Wilków	289	190	245	199	6
Powiat nyski	7742	4181	5825	4221	153
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Głuchołazy	1587	838	1229	834	51
w tym miasto	960	495	749	501	33
Korfantów	350	190	269	187	4
w tym miasto	87	46	62	42	2
Nysa	2738	1551	2015	1462	33
w tym miasto	2125	1216	1569	1136	28

TABL. 4(12). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WYBRANYCH KATEGORII, POWIATÓW I GMIN W 2007 R. (cd.)**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Z ogółem			
		kobiety	nie posiadający prawa do zasiłku	długotrwale bezrobotni	zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy
Powiat nyski (dok.)					
<i>Gminy miejsko-wiejskie (dok.):</i>					
Otmuchów	636	322	423	272	1
w tym miasto	235	125	152	104	–
Paczków	1282	666	1029	834	62
w tym miasto	824	426	664	543	37
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Kamiennik	224	124	181	139	–
Łambinowice	401	204	302	224	–
Pakosławice	248	137	192	137	1
Skoroszyce	276	149	185	132	1
Powiat oleski	1599	993	1359	865	62
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Dobrodzień	147	106	129	79	6
w tym miasto	61	47	53	33	4
Gorzów Śląski	215	119	183	120	8
w tym miasto	85	43	74	48	5
Olesno	361	212	318	189	18
w tym miasto	220	131	192	114	11
Praszka	478	311	387	251	14
w tym miasto	319	217	253	164	12
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Radłów	102	70	98	74	3
Rudniki	225	122	181	106	13
Zębowice	71	53	63	46	–
Powiat opolski	3917	2465	3519	2376	29
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Niemodlin	907	557	824	579	8
w tym miasto	471	294	426	297	3
Ozimek	379	215	317	156	11
w tym miasto	206	119	172	84	4
Prószków	182	125	163	114	1
w tym miasto	64	44	55	37	–
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Chrzastowice	142	85	127	77	1
Dąbrowa	300	195	276	203	–
Dobrzeń Wielki	288	182	255	166	2

TABL. 4(12). BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WYBRANYCH KATEGORII, POWIATÓW I GMIN W 2007 R. (dok.)

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Z ogółem			
		kobiety	nie posiadający prawa do zasiłku	długo-trwale bezrobotni	zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy
Powiat opolski (dok.)					
<i>Gminy wiejskie (dok.):</i>					
Komprachcice	284	173	244	159	–
Łubniany	203	140	180	120	–
Murów	211	137	203	152	–
Popielów	245	136	219	155	–
Tarnów Opolski	277	192	255	183	2
Tułowice	263	179	243	170	3
Turawa	236	149	213	142	1
Powiat prudnicki	3143	1704	2923	2097	96
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Biała	413	252	390	284	10
w tym miasto	137	88	127	89	5
Głogówek	550	351	520	398	21
w tym miasto	275	172	265	212	8
Prudnik	1920	961	1782	1254	53
w tym miasto	1511	746	1397	983	45
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Lubrza	260	140	231	161	12
Powiat strzelecki	2365	1481	2193	1401	81
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Kolonowskie	144	100	137	71	5
w tym miasto	98	69	94	48	3
Leśnica	197	138	184	131	9
w tym miasto	80	55	73	51	5
Strzelce Opolskie	1112	641	1015	648	35
w tym miasto	747	437	676	433	24
Ujazd	194	137	190	134	3
w tym miasto	59	40	58	42	2
Zawadzkie	367	231	335	201	15
w tym miasto	242	154	220	132	7
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Izbicko	151	97	144	94	5
Jemielnica	200	137	188	122	9
Miasto na prawach powiatu – Opole	3670	2239	3226	2137	13

TABL. 5(13). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POWIATÓW I GMIN W 2007 R.**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W wieku				
		24 lata i mniej	25–34	35–44	45–54	55 lat i więcej
WOJEWÓDZTWO	43338	8088	10990	8149	11647	4464
Powiat brzeski	6566	1139	1710	1227	1861	629
<i>Gminy miejskie:</i>						
Brzeg	2500	372	619	461	827	221
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Grodków	1704	300	505	309	413	177
w tym miasto	663	104	185	115	177	82
Lewin Brzeski	986	178	282	187	246	93
w tym miasto	434	60	133	90	107	44
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Lubsza	573	117	117	103	168	68
Olszanka	328	81	71	63	84	29
Skarbimierz	475	91	116	104	123	41
Powiat głubczycki	2455	492	586	466	654	257
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Baborów	294	79	56	75	66	18
w tym miasto	153	45	27	37	38	6
Głubczyce	1251	219	314	219	347	152
w tym miasto	684	104	173	119	201	87
Kietrz	575	108	140	116	155	56
w tym miasto	304	51	62	76	87	28
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Branice	335	86	76	56	86	31
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	4309	767	1057	923	1150	412
<i>Gminy miejskie:</i>						
Kędzierzyn-Koźle	2980	482	758	637	809	294
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Bierawa	317	61	61	70	98	27
Cisek	185	35	52	36	43	19
Pawłowiczki	345	60	87	72	97	29
Polska Cerekiew	202	59	36	39	47	21
Reńska Wieś	280	70	63	69	56	22
Powiat kluczborski	2935	564	717	609	757	288
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Byczyna	496	104	111	108	130	43
w tym miasto	157	29	32	36	42	18

TABL. 5(13). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POWIATÓW
I GMIN W 2007 R. (cd.)**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W wieku				
		24 lata i mniej	25–34	35–44	45–54	55 lat i więcej
Powiat kluczborski (dok.)						
<i>Gminy miejsko-wiejskie (dok.):</i>						
Kluczbork	1337	258	344	262	336	137
w tym miasto	949	180	232	180	255	102
Wolczyn	933	158	223	205	247	100
w tym miasto	391	72	90	102	91	36
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Lasowice Wielkie	169	44	39	34	44	8
Powiat krapkowicki	2222	440	590	439	557	196
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Gogolin	433	99	98	90	113	33
w tym miasto	239	51	55	46	69	18
Krapkowice	859	137	227	163	243	89
w tym miasto	641	94	171	116	186	74
Zdzieszowice	509	118	155	80	115	41
w tym miasto	388	97	118	56	86	31
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Strzeleczyki	268	58	70	67	52	21
Walce	153	28	40	39	34	12
Powiat namysłowski	2415	500	590	437	622	266
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Namysłów	1211	237	296	194	333	151
w tym miasto	713	142	147	106	217	101
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Domaszowice	279	69	78	44	62	26
Pokój	342	79	78	75	76	34
Świerczów	294	68	62	67	67	30
Wilków	289	47	76	57	84	25
Powiat nyski	7742	1288	2006	1472	2202	774
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Głucholazy	1587	272	415	316	435	149
w tym miasto	960	155	245	198	269	93
Korfantów	350	78	104	44	87	37
w tym miasto	87	23	22	8	21	13
Nysa	2738	379	704	522	827	306
w tym miasto	2125	282	526	411	683	223

TABL. 5(13). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POWIATÓW I GMIN W 2007 R. (cd.)**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W wieku				
		24 lata i mniej	25–34	35–44	45–54	55 lat i więcej
Powiat nyski (dok.)						
<i>Gminy miejsko-wiejskie (dok.):</i>						
Otmuchów	636	111	160	118	190	57
w tym miasto	235	35	54	44	76	26
Paczków	1282	218	334	248	373	109
w tym miasto	824	138	210	158	257	61
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Kamiennik	224	56	60	42	47	19
Łambinowice	401	65	96	82	110	48
Pakosławice	248	49	76	48	54	21
Skoroszyce	276	60	57	52	79	28
Powiat oleski	1599	367	412	265	397	158
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Dobrodzień	147	30	35	27	42	13
w tym miasto	61	10	16	9	22	4
Gorzów Śląski	215	44	61	30	52	28
w tym miasto	85	14	27	7	25	12
Olesno	361	92	66	75	95	33
w tym miasto	220	52	45	43	61	19
Praszka	478	96	138	76	123	45
w tym miasto	319	52	91	50	94	32
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Radłów	102	19	29	18	28	8
Rudniki	225	74	61	25	42	23
Zębowice	71	12	22	14	15	8
Powiat opolski	3917	717	1104	708	959	429
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Niemodlin	907	161	258	157	227	104
w tym miasto	471	80	120	77	140	54
Ozimek	379	82	104	63	94	36
w tym miasto	206	38	63	38	48	19
Prószków	182	29	60	30	44	19
w tym miasto	64	9	22	10	18	5
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Chrzastowice	142	27	39	32	32	12
Dąbrowa	300	48	87	57	73	35
Dobrzeń Wielki	288	46	68	63	73	38

TABL. 5(13). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POWIATÓW I GMIN W 2007 R. (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W wieku				
		24 lata i mniej	25–34	35–44	45–54	55 lat i więcej
Powiat opolski (dok.)						
<i>Gminy wiejskie (dok.):</i>						
Komprachcice	284	37	87	53	73	34
Łubniany	203	51	53	27	48	24
Murów	211	33	53	47	56	22
Popielów	245	58	61	37	58	31
Tarnów Opolski	277	51	74	60	66	26
Tułowice	263	53	91	37	65	17
Turawa	236	41	69	45	50	31
Powiat prudnicki	3143	719	713	529	829	353
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Biała	413	89	86	81	120	37
w tym miasto	137	30	36	25	30	16
Głogówek	550	134	127	106	138	45
w tym miasto	275	55	76	53	70	21
Prudnik	1920	430	434	297	521	238
w tym miasto	1511	322	337	243	423	186
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Lubrza	260	66	66	45	50	33
Powiat strzelecki	2365	608	522	423	581	231
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Kolonowskie	144	35	46	26	27	10
w tym miasto	98	20	33	20	19	6
Leśnica	197	57	35	43	41	21
w tym miasto	80	18	23	16	18	5
Strzelce Opolskie	1112	248	275	165	298	126
w tym miasto	747	158	203	94	201	91
Ujazd	194	59	39	48	33	15
w tym miasto	59	14	14	11	12	8
Zawadzkie	367	112	64	74	85	32
w tym miasto	242	74	38	46	62	22
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Izbicko	151	43	31	27	40	10
Jemielnica	200	54	32	40	57	17
Miasto na prawach powiatu – Opole	3670	487	983	651	1078	471

TABL. 6(14). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, POWIATÓW I GMIN W 2007 R.**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Z wykształceniem				
		wyższym	policealnym i średnim zawodowym	średnim ogólnokształcącym	zasadniczym zawodowym	gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym
WOJEWÓDZTWO	43338	2639	9009	3676	12576	15438
Powiat brzeski	6566	324	1743	362	2036	2101
<i>Gminy miejskie:</i>						
Brzeg	2500	174	748	169	697	712
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Grodków	1704	70	445	86	514	589
w tym miasto	663	45	197	43	189	189
Lewin Brzeski	986	32	199	37	365	353
w tym miasto	434	19	94	24	155	142
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Lubsza	573	23	134	21	203	192
Olszanka	328	14	92	17	101	104
Skarbimierz	475	11	125	32	156	151
Powiat głubczycki	2455	84	400	244	747	980
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Baborów	294	3	50	29	100	112
w tym miasto	153	1	31	19	49	53
Głubczyce	1251	57	213	106	357	518
w tym miasto	684	38	121	66	181	278
Kietrz	575	18	79	67	184	227
w tym miasto	304	8	42	47	98	109
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Branice	335	6	58	42	106	123
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	4309	190	801	286	1278	1754
<i>Gminy miejskie:</i>						
Kędzierzyn-Koźle	2980	156	577	221	850	1176
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Bierawa	317	10	52	13	112	130
Cisek	185	6	36	10	55	78
Pawłowiczki	345	6	42	15	115	167
Polska Cerekiew	202	8	34	5	53	102
Reńska Wieś	280	4	60	22	93	101
Powiat kluczborski	2935	135	698	225	781	1096
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Byczyna	496	16	116	23	142	199
w tym miasto	157	6	53	10	41	47

TABL. 6(14). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, POWIATÓW I GMIN W 2007 R. (cd.)**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Z wykształceniem				
		wyższym	policealnym i średnim zawodowym	średnim ogólnokształcącym	zasadniczym zawodowym	gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym
Powiat kluczborski (dok.)						
<i>Gminy miejsko-wiejskie (dok.):</i>						
Kluczbork	1337	82	382	140	320	413
w tym miasto	949	68	291	118	200	272
Wolczyn	933	28	171	56	265	413
w tym miasto	391	21	81	34	106	149
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Lasowice Wielkie	169	9	29	6	54	71
Powiat krapkowicki	2222	108	342	216	622	934
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Gogolin	433	11	60	44	119	199
w tym miasto	239	5	33	23	58	120
Krapkowice	859	53	154	72	235	345
w tym miasto	641	47	118	62	152	262
Zdzieszowice	509	30	75	60	143	201
w tym miasto	388	23	60	52	102	151
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Strzeleczyki	268	9	33	26	74	126
Walce	153	5	20	14	51	63
Powiat namysłowski	2415	101	453	261	748	852
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Namysłów	1211	68	267	140	352	384
w tym miasto	713	47	184	84	191	207
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Domaszowice	279	8	47	31	88	105
Pokój	342	11	47	30	116	138
Świerczów	294	3	60	29	98	104
Wilków	289	11	32	31	94	121
Powiat nyski	7742	476	1636	667	2357	2606
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Głucholazy	1587	75	330	119	481	582
w tym miasto	960	46	209	85	268	352
Korfantów	350	15	49	39	120	127
w tym miasto	87	5	18	12	31	21
Nysa	2738	272	727	254	707	778
w tym miasto	2125	244	600	216	527	538

TABL. 6(14). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, POWIATÓW I GMIN W 2007 R. (cd.)**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Z wykształceniem				
		wyższym	policealnym i średnim zawodowym	średnim ogólnokształcącym	zasadniczym zawodowym	gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym
Powiat nyski (dok.)						
<i>Gminy miejsko-wiejskie (dok.):</i>						
Otmuchów	636	35	121	53	226	201
w tym miasto	235	24	38	22	83	68
Paczków	1282	46	167	124	466	479
w tym miasto	824	33	104	90	304	293
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Kamiennik	224	3	42	20	77	82
Łambinowice	401	12	76	33	112	168
Pakosławice	248	12	59	16	87	74
Skoroszyce	276	6	65	9	81	115
Powiat oleski	1599	140	387	153	475	444
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Dobrodzień	147	7	30	14	51	45
w tym miasto	61	4	17	8	22	10
Gorzów Śląski	215	11	44	14	69	77
w tym miasto	85	5	20	4	29	27
Olesno	361	30	100	29	111	91
w tym miasto	220	26	68	20	56	50
Praszka	478	55	131	56	128	108
w tym miasto	319	39	87	40	85	68
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Radłów	102	8	17	3	31	43
Rudniki	225	28	57	32	55	53
Zębówice	71	1	8	5	30	27
Powiat opolski	3917	205	773	330	1271	1338
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Niemodlin	907	28	160	76	262	381
w tym miasto	471	17	91	46	127	190
Ozimek	379	19	68	47	117	128
w tym miasto	206	11	37	30	59	69
Prószków	182	7	54	13	66	42
w tym miasto	64	3	20	5	17	19
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Chrzastowice	142	10	31	8	40	53
Dąbrowa	300	23	64	18	99	96
Dobrzeń Wielki	288	14	65	23	98	88

TABL. 6(14). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, POWIATÓW I GMIN W 2007 R. (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Z wykształceniem				
		wyższym	police- alnym i średnim zawodo- wym	średnim ogólno- kształcą- cym	zasadni- czym zawodo- wym	gimna- zjalnym, podsta- wowym i niepełn ym pod- sta- wowym
Powiat opolski (dok.)						
<i>Gminy wiejskie (dok.):</i>						
Komprachcice	284	24	70	25	82	83
Lubniany	203	13	32	13	83	62
Murów	211	6	23	18	75	89
Popielów	245	13	50	15	88	79
Tarnów Opolski	277	11	59	23	106	78
Tułowice	263	18	57	26	83	79
Turawa	236	19	40	25	72	80
Powiat prudnicki	3143	148	502	271	945	1277
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Biała	413	12	49	26	123	203
w tym miasto	137	6	23	9	40	59
Głogówek	550	18	77	33	193	229
w tym miasto	275	12	35	13	101	114
Prudnik	1920	103	325	191	543	758
w tym miasto	1511	83	259	153	427	589
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Lubrza	260	15	51	21	86	87
Powiat strzelecki	2365	109	424	195	601	1036
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>						
Kolonowskie	144	9	29	16	38	52
w tym miasto	98	2	21	8	28	39
Leśnica	197	5	34	7	50	101
w tym miasto	80	3	13	1	18	45
Strzelce Opolskie	1112	65	197	72	271	507
w tym miasto	747	50	142	52	164	339
Ujazd	194	5	40	11	52	86
w tym miasto	59	3	13	6	14	23
Zawadzkie	367	11	69	51	91	145
w tym miasto	242	7	45	35	54	101
<i>Gminy wiejskie:</i>						
Izbicko	151	5	30	12	42	62
Jemielnica	200	9	25	26	57	83
Miasto na prawach powiatu – Opole	3670	619	850	466	715	1020

TABL. 7(15). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG STAŻU PRACY, POWIATÓW I GMIN W 2007 R.**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Ze stażem pracy ^a						Bez stażu pracy
		1 rok i mniej	1-5	5-10	10-20	20-30	powyżej 30 lat	
WOJEWÓDZTWO	43338	5070	8752	5704	7597	5951	1605	8659
Powiat brzeski	6566	681	1370	959	1147	862	149	1398
<i>Gminy miejskie:</i>								
Brzeg	2500	278	459	333	434	389	55	552
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>								
Grodków	1704	166	434	294	295	193	41	281
w tym miasto	663	57	150	117	112	86	25	116
Lewin Brzeski	986	92	206	157	183	114	22	212
w tym miasto	434	37	95	72	90	54	8	78
<i>Gminy wiejskie:</i>								
Lubsza	573	58	107	73	103	78	16	138
Olszanka	328	36	73	31	51	39	5	93
Skarbimierz	475	51	91	71	81	49	10	122
Powiat głubczycki	2455	253	518	336	469	323	77	479
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>								
Baborów	294	24	57	45	63	33	6	66
w tym miasto	153	15	30	23	31	16	3	35
Głubczyce	1251	147	263	166	233	165	39	238
w tym miasto	684	76	135	101	127	107	27	111
Kietrz	575	46	124	86	121	85	12	101
w tym miasto	304	20	66	50	73	46	8	41
<i>Gminy wiejskie:</i>								
Branice	335	36	74	39	52	40	20	74
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	4309	491	895	531	773	528	164	927
<i>Gminy miejskie:</i>								
Kędzierzyn-Koźle	2980	368	624	355	545	375	116	597
<i>Gminy wiejskie:</i>								
Bierawa	317	29	65	41	54	48	11	69
Cisek	185	13	40	30	24	16	10	52
Pawłowiczki	345	31	73	41	63	45	7	85
Polska Cerekiew	202	28	39	21	34	22	6	52
Reńska Wieś	280	22	54	43	53	22	14	72
Powiat kluczborski	2935	465	558	409	475	341	80	607
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>								
Byczyna	496	88	87	63	91	43	17	107
w tym miasto	157	28	24	16	40	15	7	27

^a Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 1-5 uwzględniono osoby, które pracowały 1 rok i 1 dzień do 5 lat.

TABL. 7(15). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG STAŻU PRACY, POWIATÓW I GMIN W 2007 R. (cd.)**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Ze stażem pracy ^a						Bez stażu pracy
		1 rok i mniej	1-5	5-10	10-20	20-30	powyżej 30 lat	
Powiat kluczborski (dok.)								
<i>Gminy miejsko-wiejskie (dok.):</i>								
Kluczbork	1337	198	250	189	210	185	45	260
w tym miasto	949	136	174	125	155	147	35	177
Wolczyn	933	158	187	129	146	95	17	201
w tym miasto	391	63	85	50	67	41	12	73
<i>Gminy wiejskie:</i>								
Lasowice Wielkie	169	21	34	28	28	18	1	39
Powiat krapkowicki	2222	262	454	283	372	282	79	490
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>								
Gogolin	433	52	98	51	80	52	15	85
w tym miasto	239	33	62	24	39	30	8	43
Krapkowice	859	98	179	112	148	134	48	140
w tym miasto	641	77	131	83	110	111	37	92
Zdzieszowice	509	75	109	64	60	55	7	139
w tym miasto	388	59	83	48	42	42	5	109
<i>Gminy wiejskie:</i>								
Strzeleczyki	268	16	43	35	53	23	7	91
Walce	153	21	25	21	31	18	2	35
Powiat namysłowski	2415	345	498	339	385	308	69	471
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>								
Namysłów	1211	150	248	174	202	179	49	209
w tym miasto	713	83	130	91	132	122	39	116
<i>Gminy wiejskie:</i>								
Domaszowice	279	63	51	35	37	20	4	69
Pokój	342	43	74	44	60	45	8	68
Świerczów	294	38	74	39	40	27	5	71
Wilków	289	51	51	47	46	37	3	54
Powiat nyski	7742	935	1536	1021	1424	1209	349	1268
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>								
Glucholazy	1587	246	311	201	276	238	67	248
w tym miasto	960	159	167	135	163	151	40	145
Korfantów	350	40	88	43	63	42	16	58
w tym miasto	87	6	25	8	13	11	7	17
Nysa	2738	285	517	348	535	473	146	434
w tym miasto	2125	224	364	270	419	391	119	338

^a Przedziały zostały dokonane prawostronnie, np. w przedziale 1-5 uwzględniono osoby, które pracowały 1 rok i 1 dzień do 5 lat.

TABL. 7(15). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG STAŻU PRACY, POWIATÓW I GMIN W 2007 R. (cd.)**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Ze stażem pracy ^a						Bez stażu pracy
		1 rok i mniej	1-5	5-10	10-20	20-30	powyżej 30 lat	
Powiat nyski (dok.)								
<i>Gminy miejsko-wiejskie (dok.):</i>								
Otmuchów	636	52	141	94	121	92	41	95
w tym miasto	235	18	47	26	50	46	20	28
Paczków	1282	182	259	178	200	206	43	214
w tym miasto	824	113	164	103	132	143	33	136
<i>Gminy wiejskie:</i>								
Kamiennik	224	27	42	33	45	22	3	52
Łambinowice	401	40	73	52	84	51	14	87
Pakosławice	248	31	59	38	43	35	7	35
Skoroszyce	276	32	46	34	57	50	12	45
Powiat oleski	1599	159	333	203	294	200	55	355
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>								
Dobrozień	147	17	33	19	29	18	5	26
w tym miasto	61	10	7	12	13	8	3	8
Gorzów Śląski	215	16	53	30	40	28	7	41
w tym miasto	85	7	23	11	13	16	4	11
Olesno	361	27	68	42	56	48	17	103
w tym miasto	220	13	46	22	34	31	9	65
Praszka	478	59	96	66	93	64	12	88
w tym miasto	319	37	56	46	67	50	10	53
<i>Gminy wiejskie:</i>								
Radłów	102	7	23	6	22	14	4	26
Rudniki	225	25	46	23	40	20	8	63
Zębowice	71	8	14	17	14	8	2	8
Powiat opolski	3917	434	781	535	765	565	168	669
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>								
Niemodlin	907	68	217	119	179	116	26	182
w tym miasto	471	35	105	60	83	77	15	96
Ozimek	379	49	73	54	69	68	20	46
w tym miasto	206	30	37	36	37	35	8	23
Prószków	182	25	26	25	44	25	8	29
w tym miasto	64	9	8	9	17	7	2	12
<i>Gminy wiejskie:</i>								
Chrzastowice	142	7	28	19	24	22	7	35
Dąbrowa	300	42	58	39	58	40	10	53
Dobrzeń Wielki	288	30	52	45	68	39	18	36

^a Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 1-5 uwzględniono osoby, które pracowały 1 rok i 1 dzień do 5 lat.

TABL. 7(15). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG STAŻU PRACY, POWIATÓW I GMIN W 2007 R. (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Ze stażem pracy ^a						Bez stażu pracy
		1 rok i mniej	1–5	5–10	10–20	20–30	powyżej 30 lat	
Powiat opolski (dok.)								
<i>Gminy wiejskie (dok.):</i>								
Komprachcice	284	37	52	42	63	40	13	37
Łubniany	203	20	42	23	37	29	13	39
Murów	211	22	37	35	44	27	7	39
Popielów	245	40	48	28	46	26	14	43
Tarnów Opolski	277	28	54	37	60	37	12	49
Tułowice	263	32	52	32	35	54	8	50
Turawa	236	34	42	37	38	42	12	31
Powiat prudnicki	3143	367	650	357	497	420	125	727
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>								
Biała	413	39	88	46	69	56	14	101
w tym miasto	137	11	32	13	22	17	7	35
Głogówek	550	57	113	77	96	56	16	135
w tym miasto	275	28	52	40	54	29	4	68
Prudnik	1920	236	389	209	293	284	78	431
w tym miasto	1511	184	299	175	237	231	65	320
<i>Gminy wiejskie:</i>								
Lubrza	260	35	60	25	39	24	17	60
Powiat strzelecki	2365	217	505	274	314	271	85	699
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>								
Kolonowskie	144	8	37	15	19	18	4	43
w tym miasto	98	5	29	11	10	16	2	25
Leśnica	197	18	36	15	27	18	8	75
w tym miasto	80	12	16	4	12	5	4	27
Strzelce Opolskie	1112	103	247	134	141	142	45	300
w tym miasto	747	71	166	91	97	100	36	186
Ujazd	194	19	44	25	20	10	4	72
w tym miasto	59	7	11	10	8	3	3	17
Zawadzkie	367	36	67	45	50	41	17	111
w tym miasto	242	28	47	27	30	34	11	65
<i>Gminy wiejskie:</i>								
Izbicko	151	14	28	17	21	20	2	49
Jemielnica	200	19	46	23	36	22	5	49
Miasto na prawach powiatu – Opole	3670	461	654	457	682	642	205	569

a Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 1–5 uwzględniono osoby, które pracowały 1 rok i 1 dzień do 5 lat.

TABL. 8(16). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI BĘDĄCY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY WEDŁUG POWIATÓW W 2007 R.**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE o – ogółem k – w tym kobiety	Ogółem	Z ogółem					
		do 25 roku życia	do 27 roku życia, którzy ukończy- li szkołę wyższą	powyżej 50 roku życia	długo- trwale bezro- botni	bez kwali- fikacji zawodo- wych	
WOJEWÓDZTWO	o	43338	8088	390	10473	26210	15150
	k	26191	5157	270	4689	17249	9244
powiaty:							
Brzeski	o	6566	1139	47	1587	4170	1649
	k	3973	712	29	731	2695	1012
Głubczycki	o	2455	492	17	579	1561	914
	k	1422	309	11	261	982	543
Kędzierzyńsko-kozielski	o	4309	767	23	1011	2781	1827
	k	2792	523	17	495	1926	1211
Kluczborski	o	2935	564	20	660	1750	1079
	k	1838	363	13	322	1219	674
Krapkowicki	o	2222	440	25	450	1258	907
	k	1541	310	21	224	966	605
Namysłowski	o	2415	500	14	579	1593	738
	k	1562	327	9	279	1134	495
Nyski	o	7742	1288	70	1906	4221	2769
	k	4181	768	51	733	2512	1450
Oleski	o	1599	367	32	375	865	371
	k	993	246	24	158	592	238
Opolski	o	3917	717	27	931	2376	1338
	k	2465	455	18	408	1677	859
Prudnicki	o	3143	719	21	784	2097	1227
	k	1704	400	14	288	1170	645
Strzelecki	o	2365	608	27	527	1401	1132
	k	1481	423	19	247	947	712
Miasto na prawach powiatu – Opole	o	3670	487	67	1084	2137	1199
	k	2239	321	44	543	1429	800

WynagrodzeniaTABL. 1(17). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG STANOWISK I SEKCJI**

SEKCJE	2006		2007			
	ogółem		na stanowiskach		2006= =100	2006= =100
			robotni- czych	nierobot- niczych		
w złotych						
OGÓŁEM	2367,74	2607,45	1968,51	3309,21	143,9	110,1
w tym:						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo ...	2331,36	2608,88	1948,23	3797,05	154,5	111,9
Przemysł	2370,53	2654,35	2186,02	4166,82	142,2	112,0
Budownictwo	2024,25	2374,79	2089,11	3503,27	143,0	117,3
Handel i naprawy ^Δ	2007,16	2272,13	1686,52	3193,53	147,1	113,2
Hotele i restauracje	1288,45	1392,53	1179,90	2066,28	131,1	108,1
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	2152,22	2267,82	2036,27	2810,96	110,5	105,4
Pośrednictwo finansowe	3600,84	3828,93	2212,31	3873,20	143,0	106,3
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	1864,49	1975,18	1332,08	2914,85	116,5	105,9
Edukacja	2524,77	2680,94	1438,50	3046,66	146,1	106,2
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	2181,36	2579,75	1690,94	2837,53	175,1	118,3
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	2167,17	2358,23	1923,39	2686,96	135,3	108,8

^a Patrz uwagi metodyczne pkt. 1 na str. 15.

TABL. 2(18). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI I SEKCJI**

SEKCJE	2006			2007		
	ogółem	sektor		ogółem	sektor	
		publi- czny	pry- watny		publi- czny	pry- watny
w złotych						
OGÓŁEM	2367,74	2678,43	2112,73	2607,45	2906,39	2368,54
w tym:						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo ...	2331,36	3086,53	1899,56	2608,88	3515,65	2102,54
Przemysł	2370,53	3052,05	2206,35	2654,35	3375,77	2485,21
Budownictwo	2024,25	2454,61	2015,69	2374,79	2539,65	2372,02
Handel i naprawy ^Δ	2007,16	#	2005,78	2272,13	#	2271,00
Hotele i restauracje	1288,45	2079,46	1163,92	1392,53	2160,24	1277,26
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	2152,22	2428,05	2024,55	2267,82	2595,08	2128,40
Pośrednictwo finansowe	3600,84	4537,03	3301,35	3828,93	4349,85	3680,13
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	1864,49	2546,82	1713,61	1975,18	2667,69	1833,35
Edukacja	2524,77	2510,93	3758,83	2680,94	2663,40	4387,86
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	2181,36	2240,49	1745,29	2579,75	2666,36	1963,58
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	2167,17	2237,68	1893,23	2358,23	2418,17	2135,39

^a Patrz uwagi metodyczne pkt. 1 na str. 15.

TABL. 3(19). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI I POWIATÓW W 2007 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym					
		rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	przemysł	budownictwo	handel i naprawy ^Δ	transport, gospodarka maga- zynowa i łącz- ność	ochrona zdrowia i pomoc społecz- na

W ZŁOTYCH

WOJEWÓDZTWO	2607,45	2608,88	2654,35	2374,79	2272,13	2267,82	2579,75
powiaty:							
Brzeski	2444,73	2735,02	2633,28	1976,79	1724,74	1873,88	2184,93
Głubczycki	2363,83	2809,81	2232,35	2410,49	1748,01	#	2140,78
Kędzierzyńsko-kozielski	2923,97	3177,59	3076,28	2923,74	3449,36	2669,36	2652,73
Kluczborski	2373,00	2325,84	2468,67	2069,44	1576,28	1622,59	2222,32
Krapkowicki	3186,01	1963,60	3600,99	2520,00	2211,48	2779,33	2552,60
Namysłowski	2380,02	2289,49	2217,61	#	1522,46	#	2585,96
Nyski	2257,82	2025,45	2063,81	1793,80	1621,59	1934,70	2578,66
Oleski	2263,00	2912,61	2230,35	1430,97	1808,08	1476,16	2099,34
Opolski	2430,34	3130,94	2481,33	2220,64	1905,85	1882,38	2336,88
Prudnicki	2224,60	2620,86	1929,69	#	1739,15	1724,59	2186,97
Strzelecki	2401,25	3316,49	2307,97	2003,99	1914,18	1834,92	2217,46
Miasto na prawach powia- tu – Opole	2876,99	2714,37	3045,32	2619,48	2674,09	2480,87	3062,01

2006 = 100

WOJEWÓDZTWO	110,1	111,9	112,0	117,3	113,2	105,4	118,3
powiaty:							
Brzeski	115,9	118,2	125,6	128,1	109,3	104,8	113,1
Głubczycki	110,0	114,7	109,5	118,9	113,4	x	113,0
Kędzierzyńsko-kozielski	110,9	115,9	111,7	115,7	112,5	105,8	116,0
Kluczborski	109,5	112,5	110,0	127,7	110,7	94,8	115,6
Krapkowicki	108,7	111,8	106,9	113,1	119,3	110,9	119,8
Namysłowski	109,1	117,5	109,9	x	105,3	x	117,5
Nyski	110,1	112,2	111,7	103,1	110,0	107,7	117,2
Oleski	104,8	118,7	102,1	119,9	109,8	80,8	113,6
Opolski	110,0	104,3	111,7	119,0	106,6	97,2	116,2
Prudnicki	109,5	113,0	115,3	x	109,4	100,4	115,6
Strzelecki	108,1	104,6	110,7	108,7	115,2	95,9	116,7
Miasto na prawach powia- tu – Opole	110,9	91,5	119,1	120,6	116,2	107,6	123,2

^a Patrz uwagi metodyczne pkt. 1 na str. 15.

Aktywność ekonomiczna ludności

TABL. 1(20). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006	2007			
	kwartały				
	IV	I	II	III	IV
Ludność w tys.	773	782	755	801	811
W tym mężczyźni	357	374	362	370	367
Aktywni zawodowo	403	409	389	405	406
W tym mężczyźni	222	233	221	230	228
Pracujący	349	361	359	370	369
w tym mężczyźni	199	210	205	212	209
Bezrobotni	54	48	30	35	38
w tym mężczyźni	24	24	17	18	19
Bierni zawodowo	370	372	367	396	405
W tym mężczyźni	135	140	141	141	139
Współczynnik aktywności zawodowej w %	52,1	52,3	51,5	50,6	50,1
Wskaźnik zatrudnienia w %	45,1	46,2	47,5	46,2	45,5
Stopa bezrobocia w %	13,4	11,7	7,7	8,6	9,4

TABL. 2(21). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2007 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo
		razem	pracujący	bezrobotni	
OGÓLEM w tys.	811	406	369	38	405
z wykształceniem:					
Wyższym	107	83	81	.	24
Policealnym i średnim zawodowym	188	114	103	11	74
Średnim ogólnokształcącym	78	34	27	7	44
Zasadniczym zawodowym	228	140	127	13	89
Gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym i bez wykształcenia szkolnego	210	36	31	.	174

Warunki pracy. Wypadki przy pracy

TABL. 1(22) **ZATRUDNIENI^{ab} W WARUNKACH ZAGROŻENIA WEDŁUG SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII

SEKCJE LATA	Ogółem		W tym zagrożenie związane				
			ze środowiskiem pracy		z uciążliwością pracy		
	razem	w tym przez jedną grupę czyn- ników	razem	w tym przez jedną grupę czyn- ników	razem	w tym przez jedną grupę czyn- ników	
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości							
OGÓLEM	2006	156,7	134,6	75,2	59,8	68,6	64,7
	2007	125,2	102,3	65,8	49,8	45,3	42,0
w tym:							
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	2006	151,3	120,0	69,9	48,9	49,9	44,4
	2007	132,1	104,3	58,0	40,4	40,7	38,8
Przemysł	2006	185,5	163,6	95,4	77,6	74,9	73,9
	2007	151,3	121,7	93,3	69,6	40,6	38,7
Budownictwo	2006	217,5	176,1	155,7	119,6	48,1	44,4
	2007	117,7	94,8	64,6	56,7	37,9	28,2
Handel i naprawy ^Δ	2006	36,7	35,1	17,4	16,0	16,2	15,9
	2007	32,4	30,9	14,0	13,0	15,6	15,6
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	2006	270,7	202,1	40,4	19,9	212,6	173,9
	2007	212,3	179,9	12,3	8,2	183,7	163,9
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	2006	51,7	51,7	25,8	25,8	25,8	25,8
	2007	46,1	46,1	22,3	22,3	23,8	23,8
Edukacja	2006	5,4	5,4	3,1	3,1	–	–
	2007	2,9	0,7	2,9	0,7	–	–
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	2006	43,7	40,3	21,3	17,9	22,4	22,4
	2007	46,4	37,6	31,8	23,0	14,6	14,6
Działalność usługowa komu- nalna, społeczna i indywi- dualna, pozostała	2006	166,2	146,7	33,7	28,4	101,0	90,6
	2007	184,7	177,2	39,5	32,0	106,5	106,5

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego. ^b Patrz uwagi metodyczne pkt. 1 na str. 17.

TABL. 2(23). ZATRUDNIENI^{ab} W WARUNKACH ZAGROŻENIA WEDŁUG POWIATÓW

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Zagrożenia związane		
		ze środowiskiem pracy	z uciążliwością pracy	z czynnikami mechanicznymi
WOJEWÓDZTWO	2006 17281	8291	7572	1418
	2007 14287	7515	5166	1606
powiaty:				
Brzeski	2006 867	598	161	108
	2007 683	439	146	98
Głubczycki	2006 563	230	256	77
	2007 649	392	175	82
Kędzierzyńsko-kozielski	2006 1156	558	545	53
	2007 1050	534	450	66
Kluczborski	2006 473	314	127	32
	2007 511	388	86	37
Krapkowicki	2006 1564	1452	96	16
	2007 966	799	91	76
Namysłowski	2006 564	199	332	33
	2007 740	197	487	56
Nyski	2006 1234	866	154	214
	2007 1047	681	145	221
Oleski	2006 574	401	22	151
	2007 692	457	53	182
Opolski	2006 4514	1198	3173	143
	2007 2167	1073	853	241
Prudnicki	2006 633	306	266	61
	2007 741	359	308	74
Strzelecki	2006 887	687	81	119
	2007 979	703	139	137
Miasto na prawach powiatu – Opole	2006 4252	1482	2359	411
	2007 4062	1493	2233	336

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego. ^b Patrz uwagi metodyczne pkt. 1 na str. 17.

TABL. 3(24). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)

SEKCJE LATA	Ogółem	W wypadkach			Z ogółem w wypad- kach po- wodują- cych nie- zdolność do pracy 1 dzień i więcej	
		śmier- telnych	ciężkich	lekkich		
OGÓLEM	2006	2717	13	30	2674	2581
	2007	2533	14	20	2499	2384
w tym:						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	2006	112	–	5	107	109
	2007	89	1	2	86	88
Przemysł	2006	1198	6	10	1182	1165
	2007	1188	4	11	1173	1146
Budownictwo	2006	339	4	5	330	328
	2007	279	5	6	268	272
Handel i naprawy ^Δ	2006	227	1	4	222	216
	2007	233	2	–	231	218
Transport, gospodarka maga- zynowa i łączność	2006	149	2	3	144	138
	2007	177	2	1	174	153
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	2006	137	–	2	135	129
	2007	134	–	–	134	130
Edukacja	2006	149	–	–	149	140
	2007	94	–	–	94	87
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	2006	210	–	1	209	176
	2007	149	–	–	149	126
Działalność usługowa komu- nalna, społeczna i indywi- dualna, pozostała	2006	74	–	–	74	72
	2007	47	–	–	47	42

^a Zgłoszone w danym roku.

TABL. 4(25). POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY¹ ORAZ LICZBA DNI NIEZDOLNOŚCI DO PRACY SPOWODOWANYCH WYPADKAMI WEDŁUG POWIATÓW W 2007 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE o – ogółem m – w tym mężczyźni	Poszkodowani				Liczba dni niezdolności do pracy		
	ogółem	w wypadkach			ogółem w tys.	na 1 poszkodowanego ²	
		śmiertelnych	ciężkich	lekkich			
WOJEWÓDZTWO	o	2533	14	20	2499	101295	40,2
	m	1865	14	18	1833	77298	41,7
powiaty:							
Brzeski	o	163	1	2	160	5372	33,2
	m	117	1	1	115	3655	31,5
Głubczycki	o	85	1	1	83	3367	40,1
	m	58	1	1	56	2455	43,1
Kędzierzyńsko-kozielski	o	273	2	2	269	11929	44,0
	m	218	2	2	214	9450	43,8
Kluczborski	o	100	–	1	99	3529	35,3
	m	85	–	1	84	3276	38,5
Krapkowicki	o	148	2	1	145	6181	42,3
	m	126	2	1	123	5689	45,9
Namysłowski	o	72	–	–	72	1685	23,4
	m	54	–	–	54	1356	25,1
Nyski	o	192	–	2	190	7484	39,0
	m	131	–	2	129	5228	39,9
Oleski	o	74	1	–	73	3943	53,6
	m	54	1	–	53	2466	46,0
Opolski	o	303	3	7	293	14124	47,1
	m	253	3	6	244	11681	46,7
Prudnicki	o	102	–	–	102	3786	37,1
	m	64	–	–	64	2563	40,1
Strzelecki	o	128	2	1	125	4966	39,4
	m	90	2	1	87	3819	43,4
Miasto na prawach powiatu – Opole	o	893	2	3	888	34929	39,2
	m	615	2	3	610	25660	41,9

¹ Zgłoszone w danym roku; bez wypadków w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie. ² Bez osób poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych.

A N E K S

U w a g a. Od 1 stycznia 2008 r. obowiązuje nowa Nomenklatura Jednostek Terytorialnych na poziomie NTS 3 (wprowadzająca podział kraju na 66 podregionów), wprowadzona Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 listopada 2007 r. (Dz.U. nr 241, poz. 1573). Województwo opolskie do 31 grudnia 2007 r. stanowiło jeden podregion opolski, z którego od 1 stycznia 2008 r. wydzielono drugi podregion nyski. Zamieszczone poniżej tablice zawierają dane uwzględniające nowy podział województwa na dwa podregiony: nyski oraz opolski.

TABL.1(26). **WYBRANE INFORMACJE Z RYNKU PRACY WEDŁUG PODREGIONÓW W 2007 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Pracują- cy ^{abc}	Wolne miejsca pracy ^{ad}	Bezro- botni zareje- strowani ^a	Przecięt- ne mie- sięczne wyna- grodze- nie brutto ^e	Zatrud- nieni w wa- runkach zagroże- nia ^{fg}	Poszko- dowani w wy- padkach przy pra- cy ^h
WOJEWÓDZTWO	197345	4432	43338	2607,45	14287	2533
PODREGION NYSKI	62916	891	22801	2329,02	3722	629
powiaty:						
Brzeski	14457	283	6566	2444,73	683	163
Kluczborski	10593	87	2935	2373,00	511	100
Namysłowski	6852	22	2415	2380,02	740	72
Nyski	22581	337	7742	2257,82	1047	192
Prudnicki	8433	162	3143	2224,60	741	102
PODREGION OPOLSKI ..	134429	3541	20537	2724,59	10565	1904
Głubczycki	9044	72	2455	2363,83	649	85
Kędzierzyńsko-kozielski	20239	524	4309	2923,97	1050	273
Krapkowicki	15211	614	2222	3186,01	966	148
Oleski	10287	197	1599	2263,00	692	74
Opolski	18972	662	3917	2430,34	2167	303
Strzelecki	11549	168	2365	2401,25	979	128
Miasto na prawach powiatu – Opole	49127	1304	3670	2876,99	4062	893

a Stan w dniu 31 XII. *b* Według faktycznego (stałego) miejsca pracy. *c, e, g* Patrz uwagi metodyczne: *c* – pkt. 1 na str. 10, *e* – pkt. 1 na str. 15, *g* – pkt. 1 na str. 17. *d* W jednostkach lokalnych. *f* Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego. *h* Zgłoszone w ciągu roku bez wypadków w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.